

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap

Årsredovisning 2020

Årsredovisning 2020

© Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)

Tryck: DanagårdLiTHO

Produktion: Advant

Publikationsnummer: MSB1716 - februari 2021

ISBN: 978-91-7927-117-6

Förord

Verksamhetsåret 2020 har i stor utsträckning präglats av coronapandemin och många stora utvecklingsarbeten inom flera av MSB:s verksamheter.

Kompetens på alla myndighetens ansvarsområden har kommit till nytta för att stödja aktörer under pandemin. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap har ansvar för att driva den aktörsgemensamma samordningen under kriser för en effektiv användning av resurser, samlad kriskommunikation och nationella informationsinsatser.

Myndigheten har utvecklat ett anpassat metodstöd för kontinuitetshantering med anledning av pandemihanteringen. Under året gjordes riktade insatser till hälso- och sjukvårdssektorn för att förebygga hot från s.k. ransomware och en handledning togs fram för att stödja det systematiska informationssäkerhetsarbetet när många arbetar hemifrån.

Inför sommaren 2020 stärktes beredskapen för att bekämpa skogs- och gräsbränder i Sverige, bland annat genom luftburet stöd med mindre skopande flygplan, som är en del av den gemensamma europeiska insatsberedskapen, rescEU. Arbeta har bedrivits för att stödja utvecklingen av kommunal räddningstjänst och förbereda implementering av en ny lag om skydd mot olyckor. MSB har erbjudit cirka 1 400 utbildningsplatser som kan leda till examen eller genomförd utbildning inom skydd mot olyckor, trots coronapandemin. Utbildningarna har genomförts på distans så långt möjligt.

Inför 2020 gjordes omfattande förberedelser för att genomföra Totalförsvarsövning 2020. Planeringen har enligt flera aktörer bidragit till en mer effektiv hantering av pandemin, och omvänt har erfarenheter från hanteringen av pandemin nyttiggjorts i utvecklingsarbetet av krisberedskap och civilt försvar.

Myndigheten har under året fortsatt arbeta tillsammans med Försvarsmakten för en sammanhållen planering av totalförsvaret, det pågår utvecklingsarbete tillsammans med frivilligorganisationerna och steg har tagits för att involvera näringslivet i planeringsarbetet. Förberedelser har gjorts för ett myndighetsgemensamt center för cybersäkerhet.

Några av myndighetens leveranser har inte kunnat genomföras eller har skjutits upp, men MSB har också kunnat tidigarelägga annat som stöd för samhällets hantering av konsekvenserna av pandemin. Inför den kommande verksamhetsperioden finns god beredskap både för tillkommande händelser och för det fortsatta utvecklingsarbetet som kan stärka beredskapen i samhället.

Stockholm, 19 februari 2021

Camilla Asp
Vikarierande generaldirektör

Innehåll

Om MSB	6
Förklaringar till årsredovisningen	7
Resultatredovisning	10
MSB:s samlade resultat	11
Pandemins påverkan	16
Skydd mot olyckor	22
Operativ hantering av samhällsstörningar	36
Cybersäkerhet och säkra kommunikationer	48
Beredskap för kriser och krig	58
Särskild återrapportering	68
Kvalitet och effektivitet	69
Kompetensförsörjning	73
Jämställdhetsintegrering	77
Miljöarbete	80
Investeringsplan	82
Avgiftsbelagd verksamhet	84
Finansiell redovisning	88
Finansiell redovisning	89
Resultaträkning	89
Balansräkning	90
Anslagsredovisning	92
Bemyndiganderedovisning	94
Finansieringsanalys	95
Noter till resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, bemyndiganderedovisning och finansieringsanalys	97
Sammanställning över väsentliga uppgifter	115
Intern styrning och kontroll	116
Bilaga 1	118

Om MSB

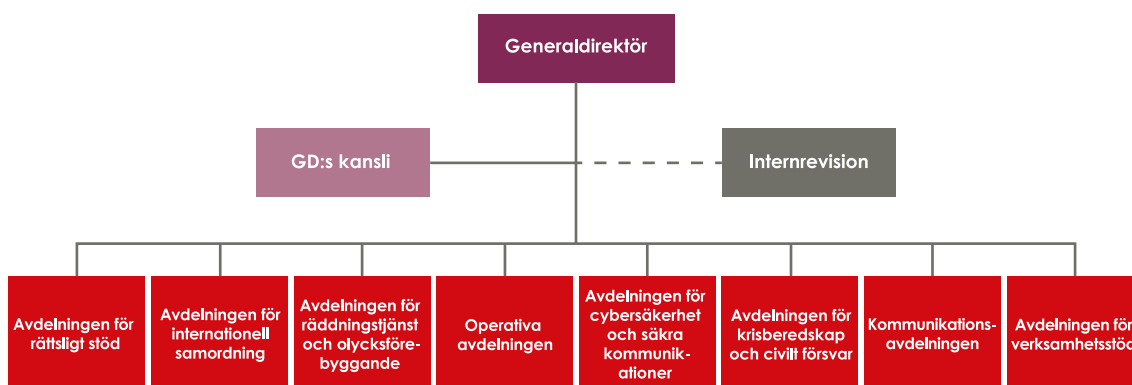
Det här avsnittet ger en överblick över myndighetens uppdrag och organisatoriska uppbyggnad.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har ansvar för frågor om skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar, i den utsträckning inte någon annan myndighet har ansvaret. Ansvaret avser åtgärder före, under och efter en olycka, kris, krig eller krigsfara.

Myndigheten är indelad i åtta avdelningar och ett kansli. Vid myndigheten finns även en internrevision. Verksamhet bedrivs i Karlstad, Stockholm och Kristinehamn samt utbildningsverksamhet i Revinge, Rosersberg och på Sandö. Vid utgången av 2020 var 1203 personer anställda på MSB. Myndigheten leddes under 2020 av generaldirektör Dan Eliasson.

Av myndighetens instruktion (2008:1002) framgår att MSB bland annat ska:

- utveckla och stödja arbetet med civilt försvar
- utveckla och stödja samhällets beredskap mot olyckor och kriser och vara pådrivande i arbetet med förebyggande och sårbarhetsreducerande åtgärder
- arbeta med och verka för samordning mellan berörda samhällsaktörer för att förebygga och hantera olyckor, kriser och konsekvenser av krig och krigsfara
- bidra till att minska konsekvenser av olyckor, kriser, krig och krigsfara
- följa upp och utvärdera samhällets arbete med krisberedskap och civilt försvar
- se till att utbildning och övningar kommer till stånd inom myndighetens ansvarsområde
- företräda det civila försvaret på central nivå i frågor som har betydelse för avvägningen mellan civila och militära behov av samhällets resurser om inte något annat följer av annan författning
- stödja och samordna arbetet med samhällets informationssäkerhet samt analysera och bedöma omvärldsutvecklingen inom området och ansvara för att Sverige har en nationell funktion med uppgift att stödja samhället i arbetet med att förebygga och hantera it-incidenter.

Förklaringar till årsredovisningen

I det här avsnittet förklaras hur årsredovisningen är uppbyggd och presenterad. Vi förklarar även hur vår verksamhet är indelad, hur vi fördelar kostnader och intäkter samt bedömer resultat.

Inför 2019 utvecklade MSB en ny styrmodell i syfte att uppnå en tydligare arbetsindelning och i förlängningen en mer effektiv och bättre samordnad myndighet. Med anledning av den nya styrmodellen utvecklades också myndighetens årsredovisning. I årsredovisningen 2020 följs samma struktur. Årsredovisningen utgår från de krav som ställs i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag (FÅB).

I årsredovisningen 2020 har MSB valt att ersätta bilder med illustrationer.

Resultatredovisning

Resultat redovisas och kommenteras enligt FÅB i förhållande till:

- de uppgifter som framgår av myndighetens instruktion
- mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet
- vad regeringen har angett i annat beslut.

I den löpande texten redovisas genomförd verksamhet och dess resultat. Sammanfattande resultatbedömning framgår i en ruta i början av respektive verksamhetsområdesavsnitt. (Se verksamhetsområden nedan.)

För statistikunderlag redovisas individbaserad statistik nedbrutet på kön. I de fall utfall inte bryts ned på kön har MSB antingen inte

haft tillgång till könsbaserad statistik eller att redovisningen skulle kräva hantering av personuppgifter som myndigheten inte har rätt att behandla. Utfallen för 2020 jämförs vid möjlighet med åren 2019 och 2018. Om det är relevant för analys av trender görs även jämförelser över en längre tid. Om någon förutsättning förändras så att det är missvisande att jämföra utfallen mellan åren förklaras det i texten eller i en not direkt under tabellen.

Under 2020 har myndigheten arbetat fram resultatindikatorer för verksamhetsområdena som ett ytterligare underlag för bedömningen av resultatet. Resultatindikatorer används som stöd för att kunna bedöma effekterna i förhållande till uppställda mål. Användandet av resultatindikatorer har i år startats upp med ett antal indikatorer som bedöms hålla långsiktigt. De kommer att kompletteras med fler i ett fortsatt utvecklingsarbete.

Enligt FÅB ska myndigheter, förutom att redovisa resultatindikatorer, även redovisa antal ärenden och styckkostnader för de ärendeslag som enligt myndighetens bedömning omfattar ett stort antal ärenden. Då MSB inte är någon ärendetung myndighet har bedömningen gjorts att inte redovisa några styckkostnader.

En samlad resultatbedömning inom respektive verksamhetsområde görs utifrån en kvalitativ sammanvägning av utfall från prestationer och i de fall det är möjligt uppnådd effekt.

Även interna utvärderingar och resultaten av indikatorerna används som utgångspunkt för bedömning. I årets årsredovisning görs också en satsning på att utveckla de kvalitativa analyserna av myndighetens olika prestationer och leveranser, som även de förenklar bedömningen av resultatet.

Bedömningarna görs utifrån följande tre nivåer:

- **God:** Området uppnår ett gott resultat där myndigheten ser en klar förbättring, eller generellt håller en hög nivå. Myndigheten ser endast ett fåtal behov av förbättringar, men strävar efter att bibehålla gott resultat.
- **Tillfredsställande:** Området bedöms överlag ha uppnått ett bra resultat, men flera behov av utveckling finns.
- **Inte tillfredsställande:** Området bedöms inte ha uppnått tillfredsställande resultat och har behov av omfattande utveckling.

MSB:s samlade resultat

I det här avsnittet beskrivs övergripande myndighetens samlade verksamhetsresultat samt ekonomiska resultat.

Pandemins påverkan

Det här avsnittet är en sammanfattning av det arbete som MSB har bedrivit under 2020 med anledning av pandemin. Syftet är att ge en

övergripande bild, dels vad gäller MSB:s bidrag till samhällets hantering av pandemin, dels vad gäller hur pandemin har påverkat MSB som myndighet och dess verksamhet i stort.

Verksamhetsområden

Med utgångspunkt i myndighetens uppdrag delar styrmodellen in MSB:s arbete i fyra verksamhetsområden:

- Skydd mot olyckor.
- Operativ hantering av samhällsstörningar.
- Cybersäkerhet och säkra kommunikationer.
- Beredskap för kriser och krig.

Det är utifrån dessa fyra verksamhetsområden som verksamheten beskrivs och bedöms. Även myndighetens intäkter och kostnader är fördelade utifrån dessa fyra verksamhetsområden.

Särskild återrapportering

MSB:s regleringsbrev för 2020 specificerar ett antal återrapporteringar och uppdrag med redovisning i årsredovisningen. Några av dessa återrapporteringar återfinns i avsnittet Särskild återrapportering, medan andra presenteras i avsnittet för sitt verksamhetsområde. Tabell 1 specificerar var i årsredovisningen återrapporteringskrav och uppdrag återfinns.

Tabell 1. MSB:s återrapporteringskrav och uppdrag i årsredovisningen 2020

Aterrapporteringskrav enligt regleringsbrev	Kapitel	Sida
1. Kvalitet och effektivitet	Kvalitet och effektivitet	69
2. Informationspåverkan	Operativ hantering av samhällsstörningar	46
3. Olycksförebyggande arbete och räddningsinsatser	Skydd mot olyckor	32
5. Anslag 1:10 Klimatanpassning – MSB:s del	Skydd mot olyckor	33
6. Beredskapsåtgärder mot kärnkraftsolyckor	Skydd mot olyckor	34
7. Jämställdhetsintegrering	Jämställdhetsintegrering	77

Finansiell redovisning

Under den finansiella redovisningen återfinns myndighetens resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, bemyndiganderedovisning, finansieringsanalys och noter samt en sammanställning över väsentliga uppgifter.

Bilaga 1

I bilaga 1 redovisas uppgifter i tabellform som kompletterar den redovisning som gjorts under respektive verksamhetsområde.

Intern styrning och kontroll

Myndighetens verksamhet omfattas av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. I detta avsnitt redovisas generaldirektörens bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Resultat- redovisning

MSB:s samlade resultat

Det här avsnittet är en sammanfattning av hela myndighetens verksamhet och ekonomiska resultat år 2020. En mer detaljerad beskrivning ges inom respektive verksamhetsområde.

Samlad resultatbedömning för MSB

MSB bedömer att myndigheten har uppnått ett samlat tillfredsställande resultat för 2020, i förhållande till regeringens uppdrag och mål för myndigheten.

Bedömningen grundar sig på resultatredovisning för verksamhetsområdena, ekonomiska resultat och övrig relevant återrapportering. Utifrån samlade resultat bedömer MSB att verksamheten bidrar till att uppfylla målen för skydd mot olyckor, krisberedskap och civilt försvar.

MSB bedömer att samhällets förmåga fortsatt behöver stärkas för att uppnå ett likvärdigt skydd mot olyckor över hela Sverige.

Under året har verksamheten kraftsamlat mot den ökande användningen av illegala sprängämnen och andra explosiva varor genom ett nytt forum för berörda aktörer.

För att stärka samhällets förmåga och möta klimatförändringens påverkan har myndigheten under året arbetat intensivt med förebyggande åtgärder för att förhindra och hantera olyckor och kriser.

Skydd mot olyckor

MSB:s arbete inom området skydd mot olyckor bedöms ha bidragit till att stärka den nationella beredskapen samt aktörernas kompetens och förmåga vid nationella insatser. Coronapandemin har under året påverkat området och omställningen till digitala forum har varit en förutsättning för att stödja aktörerna med föreskrifter, omhändertagande av lagstiftning och utveckling av särskilt stöd till samhällsviktiga verksamheter som utbildning inom skydd mot olyckor, kommunal räddningstjänst, industri och transporter.

Ett viktigt uppdrag under året har varit arbetet med ett enhetligt ledningssystem, där myndigheten stärkt förmågan tillsammans med räddningstjänsterna och en grundkonstruktion för en nationell ledningsdoktrin har slutförts.

Operativ hantering av samhällsstörningar

MSB:s arbete inom området operativ hantering av samhällsstörningar bedöms ha bidragit till att stärka den nationella beredskapen, bidragit till en aktörsgemensam hantering vid samhällsstörningar samt stärkt aktörer med kompetens och materiel genom insatser i Sverige och andra länder. MSB har under 2020 fortsatt arbetet med att utveckla samhällets förmåga att identifiera och möta informationspåverkan men ser att samhällets förmåga när det gäller informationspåverkan behöver stärkas ytterligare.

Under hela året har verksamheten arbetat för att samhällsstörningarna i samband med pandemin ska minimeras så mycket som möjligt.

Myndigheten har bl.a. tagit fram lägesbilder, samordnat information, genomfört nationella insatser i form av personal och material samt samordnat frivilliga resurser.

Även om internationella insatser har fått ställas om har MSB genomfört humanitära insatser med stöd till sjukvård, infrastruktur, boende och informationshantering i totalt 22 länder. Myndigheten har även genomfört resiliensinsatser med större omfattning både i effekt, tid och ekonomi än tidigare år, vilket ytterligare stärker ansvariga aktörer i ett flertal länder.

MSB har även utökat sitt lager i Kristinehamn i samband med att MSB fick uppdraget att ansvara för EU:s beredskapslager för sjukvårdsmateriel.

Cybersäkerhet och säkra kommunikationer

MSB:s arbete inom cybersäkerhet och säkra kommunikationer bedöms ha bidragit till att stärka informations- och cybersäkerheten i Sverige. MSB ser dock att det finns utvecklingsområden där samhällets förmåga behöver stärkas ytterligare såsom inom den nationella samordningen av Sveriges informations- och cybersäkerhet, säkra elektroniska kommunikationer samt alternativa ledningsplatser.

Under året har MSB bl.a. genomfört en digital informationssäkerhetskonferens för offentlig sektor, gett ut ett föreskriftspaket om informationssäkerhet för statliga myndigheter samt genomfört riktade insatser mot hälso- och sjukvårdssektorn för att förebygga s.k. ransomware.

Myndigheten har stöttat prioriterade aktörers arbete att utveckla ledningsplatser med uthålliga försörjningssystem och system för informationsdelning, samt genomfört pilotprojekt för mobil ledningsplats.

Inom området säkra kommunikationer har myndigheten bl.a. lanserat en uppdaterad version av SGSI videotjänst, som möjliggör för samhällsviktiga aktörer att ha videokonferenser upp till nivån skyddsvärd.

Beredskap för kriser och krig

MSB:s arbete med beredskap för kriser och krig bedöms ha bidragit till en ökad förmåga inom området, dels genom samlade inriktningar och dels genom stöd till aktörerna. Myndigheten har de senaste åren arbetat intensivt tillsammans med Forsvarsmakten och andra myndigheter för att driva och utveckla arbetet med beredskapsplanering och den fortsatta utvecklingen av totalförsvaret.

I skrivelsen ”Så skapar vi motståndskraft”, som lämnades till regeringen, redovisades de utvecklingsbehov som identifierats inför den kommande försvarspolitiska inriktningsperioden (2021–2025). Bland annat lyftes behov inom personalförsörjningsfrågor, cyberförsvar, säkra kommunikationer, utbildning, utveckling av frivilligorganisationernas roll, kommunal räddningstjänst vid höjd beredskap samt utveckling av försörjningsberedskap inom myndighetens ansvarsområde.

Under året har myndigheten utvecklat stöd för aktörer för planering av större personalförsörjningsfrågor och ett anpassat metodstöd för kontinuitetshandling med anledning av pandemihanteringen.

MSB har vidare redovisat regeringsuppdraget om översyn av frivilliga försvarsorganisationers roll inom totalförsvaret. Under året har också arbetet med att utveckla frivilligas stöd pågått i syfte att öka uthålligheten hos de aktörer som hanterat pandemin.

En inriktning för området totalförsvar i samhällsplaneringen har tagits fram som sträcker sig över perioden 2020–2025. Bland annat omfattar den att identifiera riksintressen för totalförsvarets civila del. Tre anläggningar av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § Miljöbalken (1998:808) har också identifierats.

Viktiga erfarenheter har också dragits i samband med Totalförsvärsövning 2020. På grund av pandemin har övningen behövt omplaneras men både planeringen och de övningsdelar som genomförts bedöms ha bidragit till en stärkt nationell totalförsvärsförmåga och en mer effektiv hantering av pandemin.

Totala kostnader och intäkter 2020

MSB:s totala kostnader (inklusive transfereringar) uppgår till ca 4 miljarder kronor 2020 och finansieras huvudsakligen med anslag.

Myndighetens verksamhet finansieras till 73 procent av anslag (78 procent 2019) och 25 procent med avgiftsintäkter (21 procent 2019). Övriga intäkter avser intäkter av bidrag och finansiella intäkter vilka svarar för 2 procent av de totala intäkterna (1 procent 2019). Se diagram 1 nedan.

Kostnader inklusive transfereringar består till 32 procent av bidrag som betalas ut till andra aktörer (38 procent 2019), 27 procent personalkostnader (25 procent 2019), 5 procent lokalkostnader (5 procent 2019), 27 procent övriga driftkostnader (24 procent 2019), och 9 procent avser avskrivningar (8 procent 2019). Se diagram 2 nedan.

Kostnader och intäkter per verksamhetsområde 2020

Enligt förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag ska verksamhetens totala kostnader och intäkter fördelas enligt en indelning som myndigheten bestämmer, om inte regeringen beslutat annat.

Intäkterna ska specificeras på intäkter av anslag och övriga intäkter. MSB har sedan tidigare valt att särredovisa intäkter från avgiftsbelagd verksamhet. Transfereringar särredovisas både på intäkts- och kostnadsidan. I förekommande fall särredovisas även uppörd (redovisning mot inkomsttitel).

Kostnader och intäkter, inklusive myndighetsgemensamma kostnader och intäkter, redovisas samlat i tabellform nedan fördelat per verksamhetsområde. De myndighetsgemensamma kostnaderna har fördelats till respektive område i proportion till dess andel av de totala kostnaderna. Beräkningen har gjorts utifrån verksamhetens kostnader exklusive transfereringar (produktionskostnad). Motsvarande gäller för de myndighetsgemensamma intäkterna.

Diagram 1. Intäkter 2020

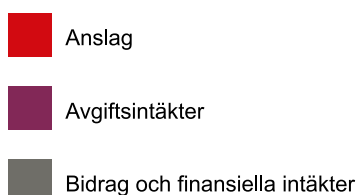
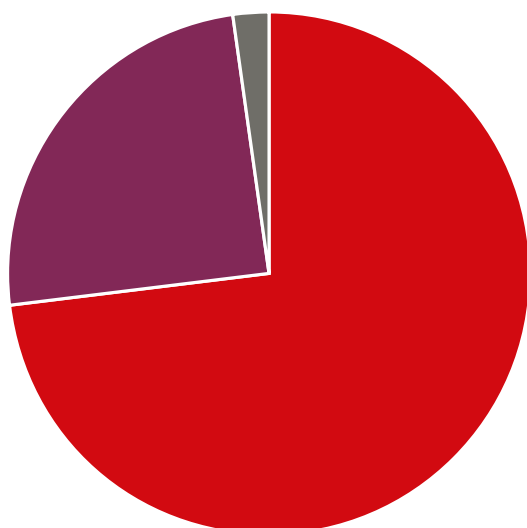
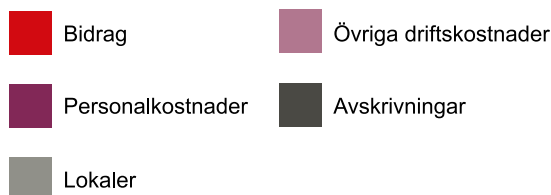
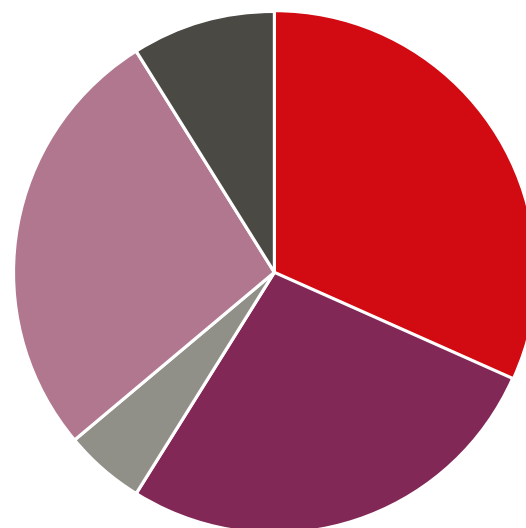

Diagram 2. Kostnader 2020

I årsredovisningen för 2019 redovisades en del av verksamheten Strategic Warehouse inom ramen för myndighetsgemensamma kostnader och ingick som en del i den fördelning som gjordes till respektive område. Strategic warehouse ska i sin helhet redovisas under området Operativ hantering av samhällsstörningar. Detta har korrigerats i årsredovisningen för 2020 och jämförelsevärden för 2018 och 2019 har justerats med anledning av detta. Detta gäller även de tabeller avseende kostnad per område som redovisas i de följande kapitlen.

2020 års verksamhet har till stor del präglats av hanteringen av coronapandemin, vilket även påverkar den finansiella redovisningen. Vad gäller förvaltningsanslaget har den operativa hanteringen under året inneburit höga merkostnader, vilka MSB inte skulle få kompensation för. Detta medförde att myndigheten under sensommaren gjorde åtstramningar i verksamheten med målet att komma till ett resultat i balans till årsskiftet. Verksamhet sköts då upp eller ställdes in, ambitionsnivån sänktes och ersättningsrekryteringar gjordes restriktivt. Med dessa kraftiga åtgärder minskade det prognostiserade underskottet successivt under hösten och har medfört ett mindre anslagssparande.

MSB disponerar anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap i syfte att öka förmågan att förebygga och förbereda för kris i hela systemet. De senaste åren har det varit ett ökat tryck på ansökningar från myndigheter att bedriva utvecklingsprojekt främst för att stärka arbetet inom civilt försvar och under 2020 särskilt projekt inom ramen för totalförsvarsövningen TFÖ 2020. Genomförandet av dessa utvecklingsprojekt har till stor del påverkats av coronapandemin och flertalet projekt har skjutits fram i tid alternativt att ambitionsnivån har justerats. Även övriga verksamheter som finansieras med anslaget har påverkats av pandemin såsom nationella förstärkningsresurser och ledningsplatser där upphandlingar och tillgången till konsulter försenats eller uteblivit. Det medför att MSB inte nyttjar hela anslaget 2020.

Både MSB:s totala kostnader inklusive transfereringar och intäkter har ökat jämfört med 2019. Skillnaden på 122 mnkr vad gäller kostnader inklusive transfereringar beror på att verksamhetskostnaderna har ökat med 313 mnkr medan transfereringarna däremot har minskat med 191 mnkr. Minskningen av transfereringar är till större delen hänförlig till område Skydd mot olyckor och anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst mm. Under 2019 betalades stora ersättningar från anslaget, där en stor del var hänförlig till de omfattande skogsbränderna 2018. Under 2020 har endast mindre ersättningar betalats ut. Den del av ersättningarna 2019 som betalades ut direkt till leverantör istället för kommun redovisas som en verksamhetskostnad och förklarar en stor del av minskningen mellan åren vad avser verksamhetskostnader för område Skydd mot olyckor. Ytterligare en förklaring är minskade kostnader i den avgiftsbelagda verksamheten Tjänsteexport som en följd av inställd verksamhet pga pandemin.

För området Operativ hantering av samhällsstörningar beror ökningen av verksamhetskostnader bl.a. på en ökad omsättning i de avgiftsbelagda verksamheterna internationella insatser och Strategic Warehouse. Ökningen förklaras även av ökade kostnader för stärkt skogsbrandsberedskap. Ytterligare en förklaring är uppdraget kring informationsinsatser riktade mot allmänheten med anledning av coronapandemin. För detta ändamål fick MSB en ökad anslagstilldelning via en ny anslagspost under förvaltningsanslaget.

Inom området Cybersäkerhet och säkra kommunikationer finns det nationella kommunikationssystemet för samverkan och ledning, Rakel. Mer än hälften av kostnaderna inom området avser denna verksamhet. För Rakelverksamheten har kostnaderna ökat jämfört med föregående år främst vad gäller avskrivningar samt drift och underhåll. En annan förklaring är ökade kostnader för ny organisation och projekt för Rakel G2.

Minskning för området Beredskap för kriser och krig jämfört med 2019 både vad gäller transfereringar och verksamhetskostnader är till större delen hänförlig till anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap och den påverkan som coronapandemin fått på verksamheter som finansieras från anslaget, vilket beskrivs ovan.

Ökningen av totala intäkter jämfört med 2019 är en direkt följd av de kostnadsökningar som beskrivs ovan både i anslags-, avgifts- och bidragsfinansierad verksamhet. Minskningen av intäkter för ett enskilt område är en följd av ovan beskrivna kostnadsminskningar.

Tabell 2. Kostnader och intäkter per verksamhetsområde 2020–2018, tkr

		2020		2019		2018	
Verksamhetsområde		Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader	Intäkter	Kostnader
Skydd mot olyckor	Intäkter anslag	522 757		554 484		526 827	
	Intäkter uppdragsverksamhet	37 232		63 657		69 793	
	Övriga intäkter	12 951		14 947		9 715	
	Summa verksamhetsutfall	572 940	586 679	633 088	631 243	606 335	608 627
	Transfereringar	137 581	137 581	320 105	320 105	428 405	428 405
Operativ hantering av samhällsstörningar	Intäkter anslag	566 059		472 745		388 403	
	Intäkter uppdragsverksamhet	320 030		146 519		99 624	
	Övriga intäkter	61 024		35 192		8 403	
	Summa verksamhetsutfall	947 113	976 309	654 456	665 562	496 430	508 426
	Transfereringar	5 339	5 339	2 394	2 394	-	-
Cybersäkerhet och säkra kommunikationer	Intäkter anslag	253 768		222 229		285 012	
	Intäkter uppdragsverksamhet	607 544		587 601		567 679	
	Övriga intäkter	4 561		3 955		1 180	
	Summa verksamhetsutfall	865 873	859 369	813 785	792 652	853 871	897 281
	Transfereringar	96 859	96 859	102 627	102 627	99 995	99 995
Beredskap för kriser och krig	Intäkter anslag	277 917		299 201		224 105	
	Intäkter uppdragsverksamhet	-		-		-	
	Övriga intäkter	6 930		6 142		3 759	
	Summa verksamhetsutfall	284 847	292 499	305 343	312 745	227 864	229 870
	Transfereringar	1 031 143	1 033 524	1 037 363	1 038 859	951 828	951 828
Totalt	3 941 695	3 988 159	3 869 161	3 866 187	3 664 729	3 724 433	

Pandemins påverkan

Detta avsnitt sammanfattar och ger en övergripande bild av MSB:s operativa arbete och stöd till samhället, andra myndigheter och organisationer i samband med coronapandemin. Avsnittet redogör också för hur myndigheten i sig har påverkats av pandemin, vilka konsekvenser det haft och vilka lärdomar som kan dras.

Myndighetens uppdrag är att stödja samhällets beredskap för olika typer av samhällsstörningar såsom olyckor, kriser och krig. När en samhällsstörning inträffar har MSB en samordnande, drivande och stödjande roll. Coronapandemin har präglat MSB:s verksamhet under i stort sett hela 2020. Det är en långdragen och unik situation i sitt slag sett till det antal aktörer som är involverade och hur det påverkar hela samhället.

MSB:s arbete med pandemin

MSB började att följa och analysera utvecklingen av virusutbrottet i Kina i januari som en del av myndighetens kontinuerliga omvärldsbevakning. Arbetet intensifierades då det blev aktuellt att stödja UD med att ta hem svenskar från Wuhan inom ramen för EU-samarbetet och den 31 januari 2020 etablerade MSB en särskild organisation för den operativa hanteringen av coronaviruset. Samma dag bekräftades det första fallet av covid-19 i Sverige. MSB har bidragit till samhällets samlade hantering av pandemin utifrån myndighetens operativa uppdrag vid samhällsstörningar och nedan följer en sammanfattning av det som MSB har gjort.

Operativa lägesbilder och bedömningar

Samlad information om läget och bedömningar utifrån ett nationellt samt internationellt perspektiv

I hanteringen av pandemin har alla aktörer ett stort behov av information. För att regeringen, berörda myndigheter och andra aktörer ska ha en god bild av helheten och kunna fatta väl avvägda beslut behövs samlad information om läget, om hur smittspridningen utvecklas och om hur samhällsviktiga verksamheter påverkas.

MSB har under året följt händelseutvecklingen både i Sverige och internationellt. MSB har verkat för informationsdelning mellan ansvariga aktörer och regelbundet samlat in och analyserat information. Det aktuella läget har hela tiden analyserats, både på kort och lång sikt, dels på en övergripande strategisk nivå och dels inom olika områden såsom flöden av kritiska varor, läkemedel, social oro och vaccin. MSB har regelbundet under året tagit fram och delat en samlad nationell lägesbild. I den situation som råder förekommer en betydande mängd vilseledande information i och utanför Sverige rörande hanteringen av pandemin. Utifrån det uppdrag MSB har vad gäller

att identifiera och möta informationspåverkan har myndigheten följt och analyserat informationspåverkan kopplat till hanteringen av pandemin, rapporterat till Regeringskansliet samt erbjudit stöd till nationella och regionala aktörer.

Driva aktörernas gemensamma hantering

Samordning av åtgärder, samlad kommunikation, effektiv användning av resurser samt frivilligstöd

Många olika myndigheter och andra aktörer arbetar utifrån sina olika ansvarsområden med att hantera den kris som pandemin gett upphov till. Krisen är inte enbart en fråga för hälso- och sjukvården. Många andra delar av samhället berörs och i stort sett all samhällsviktig verksamhet kan på olika sätt påverkas av den situation som råder. I det samlade lägesbildsarbetet identifieras utmaningar som behöver hanteras samordnat på en övergripande nationell nivå. Ansvariga myndigheter och aktörer behöver, i enlighet med ansvarsprincipen, samverka och på en övergripande nationell nivå komma överens om åtgärder och om hur tillgängliga resurser ska prioriteras. Det är MSB:s uppgift att vara en pådrivande kraft och på olika sätt stödja denna samverkan tvärs över olika sektorer och olika delar av landet.

Under året har MSB därför kallat berörda aktörer till dialog och möten i olika former, exempelvis har samverkanskonferenser genomförts på nationell nivå flera gånger per vecka. Särskild samverkan med länsstyrelserna har genomförts för att stämma av vilka frågor som hanteras regionalt respektive nationellt. Ett mötesforum för operativa chefer (eller motsvarande) har tillgängliggjorts för öppen och regelbunden dialog mellan ett antal nyckelaktörer. Vissa specifika frågor har hanterats genom verktyget för nationell inriktnings- och samordningsfunktion (ISF).

MSB har tillsammans med andra aktörer initierat ett arbete för att stärka den gemensamma förmågan att hantera pandemin inom fem

fokusområden. Arbetet har sammanfattats och publicerats i dokumentet ”Fokusområden för utveckling av krishanteringen med anledning av covid-19”. Det handlar om gemensamma strukturer och arbetssätt, lägesrapportering, samverkan med näringslivet, att stärka uthållighet genom scenarier och frivilliga resurser samt samordnad kommunikation med allmänheten. Dokumentet har utgjort ett stöd för respektive organisation att tillsammans med andra arbeta vidare inom sitt ansvarsområde. FHM presenterade också under sommaren tre smittspridningsscenarier för hur smittspridningen av covid-19 kunde utvecklas fram till september 2021. MSB har utgått från dessa scenarier och bedömt vilka insatser som kan bli aktuella. Myndigheten har även sett vikten av att ta höjd för en händelseutveckling med ytterligare parallella samhällsstörningar att hantera.

Kommunikation utgör en stor och viktig del av hanteringen av coronapandemin och MSB har verkat för samordning av kommunikation. MSB har tillsammans med ansvariga aktörer arbetat med att ta fram tydliga, relevanta och samordnade budskap och svar på allmänhetens frågor.

Myndigheten har fått flera särskilda regeringsuppdrag som rör kommunikation till allmänheten. Ett uppdrag var att myndigheternas information med anledning av utbrottet av det nya coronaviruset var samordnad och tydlig samt att det fanns effektiva kanaler för att föra ut informationen. Uppdraget genomfördes genom informationsinsatser i olika mediekanaler, regelbundna gemensamma presskonferenser med Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och MSB samt genom samverkan med andra myndigheter, organisationer, föreningar och andra relevanta aktörer. Resultatet som redovisades till regeringen i december visade att mer än 90 procent har fått information genom annonsering i riks- och lokalpress, TV, radio och sociala medier och att mer än 85 procent anser att informationen har varit tydlig och påverkat dem att vilja följa myndigheternas rekommendationer i högre grad.

MSB fick vidare ett regeringsuppdrag i november att fortsätta samordna, stärka och utveckla kommunikationsinsatser riktade till allmänheten för att öka efterlevnaden av myndigheternas rekommendationer med anledning av covid-19. I samband med detta uppdrag har MSB tagit fram och presenterat en kommunikationsstrategi med syfte att skapa ökad samordning och tydlighet. Regeringsuppdragen rapporteras i särskild redogörelse till regeringen.

Bekräftad och uppdaterad information till allmänheten om hanteringen av coronapandemin publiceras på den myndighetsgemensamma webbplatsen krisinformation.se, som drivs av MSB. Myndighetens huvudfokus tillsammans med andra myndigheter har varit att sprida kunskap kring det faktiska läget och vad vi gör, det vill säga korrekt information.

Den 14 december fick merparten av svenska abonnenter ett SMS med information om skärpta föreskrifter och allmänna råd som skickades ut av Folkhälsomyndigheten och

MSB på uppdrag av regeringen. Samma dag registrerades 3,5 miljoner besök på krisinformation.se vilket är betydligt fler än vanligt och det indikerar att utskicket fick många medborgare att ta del av informationen.

MSB har under året gett stöd till Socialstyrelsen som har regeringens uppdrag att fördela sjukvårdsmateriel till hälso- och sjukvården. Många andra delar av samhället har också haft behov av skyddsmateriel och andra typer av resurser. Myndigheten har inventerat behov, tagit emot och vidareförmedlat förfrågningar och erbjudanden samt mäklat och samverkat med andra myndigheter kring användningen av resurser.

För att kommuner och myndigheter på bästa sätt ska ta tillvara det stöd som frivilliga och ideella krafter utgör behövs organisation och samordning. MSB har faciliterat användandet av stöd från frivilligorganisationer till de allra flesta kommunerna, i det akuta behovet av att bistå äldre och andra i riskgrupper med matinköp och andra tjänster som t.ex. inköp av mediciner.

Insatsverksamhet

Insatser för att stärka andra myndigheter och regioner med kompetens och materiel som MSB har tillgång till

Genom insatser där MSB ställer resurser till förfogande förstärks förmågan hos andra aktörer att hantera pandemin. MSB har gett stöd till andra myndigheter med personal i nyckelfunktioner och experter på samverkan och ledning, exempelvis stabschefer, kriskommunikatörer, pressekreterare och registratorer. Myndigheten har även stöttat regioner med tält och prefabricerade byggnader för triagering och provtagning.

Under våren har MSB bistått UD och EU med att transportera hem personer som befunnit sig i andra länder när pandemin utbröt. Inledningsvis genomfördes ett antal assisterade hemtransporter från Wuhan, Kina.

MSB har också haft regeringens uppdrag att ge stöd till regioner, kommuner, företag och andra aktörer genom att hantera transport och logistik avseende skyddsutrustning och annan materiel till följd av pandemin.

Stöd och vägledning

Stöd och vägledning till aktörer i olika frågor

Utifrån myndighetens ansvar för frågor om räddningstjänst och skydd mot olyckor har MSB lämnat stöd och vägledning. Stöd till kommunal räddningstjänst har inkluderat information om lämplig skyddsutrustning för räddningstjänstpersonal. MSB har också tagit fram information om bestämmelser för transport av prover och avfall som innehåller covid-19 och för transport av handsprit. Att t.ex. transportera skyddskläder med covid-19-smitta eller tester har krävt nya direktiv och stor samordning.

När många arbetar hemifrån leder det till att information hanteras på ett sätt som varken vi eller våra it-system är vana vid. Det i sin tur kan resultera i negativa konsekvenser för verksamheten. MSB har därför publicerat råd och rekommendationer för säkert distansarbete

och för användning av olika videokonferensverktyg. MSB genomförde även en särskild informationsinsats riktad mot den svenska hälso- och sjukvårdssektorn där fokus var förebyggande åtgärder mot så kallad ransomware.

Under året har MSB också bevakat risken för att pandemin ska orsaka störningar i samhällsviktiga verksamheter och handelsflöden och lämnat stöd vad gäller kontinuitets- hantering. Det handlar bland annat om att planera för stort personalbortfall och avbrott i varuleveranser. Inför en eventuell skolstängning utformade myndigheten en föreskrift om omsorg för barn med vårdnads- havare i samhällsviktig verksamhet. MSB har också lämnat stöd till Folkhälsomyndigheten med underlag för vilka inom samhällsviktig verksamhet som kan prioriteras för testning.

Flera kortare forskningsprojekt snabbstartades under våren i syfte att fånga data medan krisen pågår för att sedan kunna analysera dessa ur olika aspekter. Tillsammans med forsknings- rådet Formas har MSB också genomfört en större utlysning av forskningsmedel med anledning av pandemin vilket resulterat i 20 projekt som startar upp under 2021.

Internationell samordning

De nordiska länderna har genom Haga- samarbetet en tradition av att stödja och samarbeta med varandra och under året har lägesbilder delats. Digitala möten på general- direktörsnivå har genomförts regelbundet med utgångspunkt i lägesbilderna. Gemensamma frågor som t.ex. assisterade hemresor, gräns- problematik, utvärdering av händelser och samarbetsmöjligheter har också diskuterats.

Generaldirektörerna med ansvar för civil- skyddsmyndigheter i EU-länderna har träffats en gång i halvåret med fokus på erfarenheter från pandemin. Vidare har MSB deltagit i EU-arbetet kring resurssamordning (Covid Clearing House), och utgjort kontaktpunkt för Emergency Support Instrument. Inom ramen för detta samordnade MSB Sveriges samlade ansökningar om medel för ersättning för bl.a. transport av skyddsutrustning.

MSB har också bjudit in till två digitala rundabordsamtal med ledande experter från flera olika länder för diskussioner om de lärdomar och erfarenheter som kan dras så här långt i pandemin. Det första samtalet anordnades i samarbete med den brittiska tankesmedjan Royal United Services Institute, RUSI, och handlade bl.a. om kommunikation med medborgarna under kriser, den ökade digitaliseringen och internationellt samarbete. Det andra samtalet genomfördes tillsammans med Utrikespolitiska institutet och här låg fokus på vikten av att nyttja det internationella samarbetet inom EU för att förebygga och hantera gränsöverskridande kriser. Två rapporter har tagits fram efter samtalen som har spridits brett i det svenska systemet: ”Revamping Crisis Resilience” och ”Cooperation in the Post-Pandemic World”.

Sverige har bjudits in att bidra med underlag till Natos civila bedömanden av pandemins påverkan utifrån Nato:s sju grundläggande förmågor (Baseline Requirements). MSB ansvarade för att koordinera arbetet med dessa underlag tillsammans med berörda myndigheter, i enlighet med MSB:s ansvar för samordningen av svenska myndigheters deltagande i det civila beredskapssamarbetet med Nato.

Det här är MSB:s stöd till samhällets hantering under pandemin:

- Operativa lägesbilder och bedömningar – samlad information om läget och bedömningar utifrån ett nationellt och internationellt perspektiv.
- Driva aktörernas gemensamma hantering – samordning av åtgärder, samlad kommunikation, effektiv användning av resurser samt frivilligstöd.
- Insatsverksamhet – insatser för att stärka andra myndigheter och regioner med kompetens och materiel som MSB har tillgång till.
- Stöd och vägledning – stöd och vägledning till aktörer i olika frågor.

Pandemins påverkan på MSB

Många medarbetare på MSB har under året arbetat med konsekvenserna av pandemin vilket har inneburit att flera av myndighetens leveranser inte har kunnat genomföras, att ambitionsnivån har sänkts eller att tidplanen har förändrats. Som en följd av detta har MSB framöver en verksamhetsskuld att hantera, och mycket utvecklingsarbete internt och gentemot andra aktörer har fått pausas.

Under det gångna året har pandemins effekter på många håll inneburit en katalysator för den ökade digitaliseringen, så väl i samhället generellt som på myndigheten. Flera områden har på kort tid tvingats ställa om till digitala lösningar, en utveckling som sannolikt annars skulle ha tagit flera år. Omställningen har lett till en ny slags normalitet, med ökade krav på möjligheten till att kunna arbeta och delta på möten och konferenser digitalt, istället för att befinna sig på en viss geografisk plats. Inom MSB:s samtliga verksamhetsområden har nya möjligheter öppnats för att enklare kunna samverka. Det har gett myndigheten nya lärdomar och ökad kompetens. Uppdrag som har fått ställas om till att ske digitalt är bland annat tillsynsbesök, olika typer av möten, konferenser och myndighetens utbildningsverksamhet. Trots att många utbildningar har tvingats ställas in under året har ett intensivt omplanerings- och utvecklingsarbete gjorts för att möjliggöra ett fortsatt genomförande av utbildningarna. Omställningen har ställt stora krav på verksamheten, men har också bidragit till ökad kunskap om nya arbetssätt.

Ett stort uppdrag som tvingats ställa om helt är den totalförsvarsövning som skulle ha genomförts under året (TFÖ 2020). Delar av den har fått genomföras i mindre etapper på distans. Även om övningsaktiviteten inte utfördes i sin helhet har coronapandemin medfört att delar av genomförandet av övningen ersatts av hantering i skarpt läge.

Myndigheten har utvecklats till att bli mer robust genom arbete med kontinuitetshantering och resiliens. En viktig del är att kontinuerligt utvärdera hur arbetet har fungerat och hur delar av verksamheten kan förbättras, för att stå bättre rustade inför framtida utmaningar.

Ekonomiska konsekvenser

Det har varit ett ansträngt år även ekonomiskt för myndigheten. Samtidigt som bedömningen gjordes att det var nödvändigt att fortsätta med hög intensitet när det gäller det operativa arbetet avseende hantering av pandemin kom besked om att MSB inte fick någon kompensation för operativa kostnader. Detta medförde att myndigheten under sensommaren gjorde åtstramningar i verksamheten med målet att komma till ett resultat i balans vid årsskiftet. Verksamhet sköts då upp eller ställdes in, ambitionsnivån sänktes och ersättningsrekryteringar gjordes restriktivt. Det har inneburit lägre kostnader som dels kunnat mötas mot de ökade kostnaderna för hanteringen av pandemin.

Men pandemin har också inneburit mindre intäkter, för inställd avgiftsfinansierad verksamhet främst inom uppdragsutbildningen och internatverksamheten.

MSB:s arbete med pandemin 2020 i siffror

- Antal samlade nationella lägesbilder som MSB har delat: **29**
- Antal samverkanskonferenser på nationell nivå: **200 +**
- Antal besök på informationssidorna om covid-19: **16 miljoner**
- Antal assisterade hemtransporter för personer med hemvist i Sverige från andra länder, där MSB bistått UD eller stöttat EU: **13**
- Antal personer (exempelvis kris-kommunikatörer, stabstöd, analytiker) som vi har stärkt upp olika myndigheters och regioners krishanteringsorganisationer med: **50 st**
- Antal tält, prefabs/modulhus som vi har stärkt regionerna med för provtagning och triagering: **26 st modulhus och 9 st tält**
- Antal pressträffar tillsammans med Folkhälsomyndigheten, Socialstyrelsen och andra myndigheter: **124**
- Antal regeringsuppdrag som rör pandemin: **9**

Skydd mot olyckor

MSB arbetar förebyggande och förberedande för att samhället ska ha en hög beredskap för olyckor, kriser och krig. Utveckling identifieras från samhällets behov av förmåga att skydda samhällsviktig verksamhet.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet av genomförda prestationer för verksamhetsområde skydd mot olyckor, i förhållande till uppgift enligt instruktion, är tillfredsställande. Bedömningen bygger på resultat av genomförda prestationer i fullgörandet av uppgiften.

Väsentliga resultat

MSB:s arbete inom området skydd mot olyckor bedöms ha bidragit till en ökad förmåga genom samlade inriktningar och koncentrerade stöd till aktörerna. Myndigheten har drivit och utvecklat nya föreskrifter, hanterat ny lagstiftning, riktat särskilt stöd till samhällsviktiga verksamheter exempelvis kommunal räddningstjänst, industri och transporter samt fortsatt utvecklingen av utbildningen inom skydd mot olyckor (SMO). MSB har:

- erbjudit cirka 1 400 utbildningsplatser som kan leda till examen eller genomförd utbildning inom skydd mot olyckor, trots coronapandemin
- stärkt förmågan tillsammans med räddningstjänsterna för ett enhetligt ledningssystem, en grundkonstruktion för en nationell ledningsdoktrin har slutförts
- stärkt förmågan för implementering av förändringen i lag om skydd mot olyckor genom nya föreskrifter och genomförande av digital konferens för LSO 2.0 i samverkan med Brandskyddsföreningen och Föreningen Sveriges Brandbefäl
- förstärkt samverkan med Socialstyrelsen inom brandskydd för särskilt riskutsatta individer
- gett ut föreskrifter om säkrare hantering av brandfarliga och explosiva varor samt gett stöd till kommunerna inom området
- förebyggt och hanterat sårbarheter genom att sprida kunskap om natur- och klimatrisker, vidareutvecklat systemet för brandriskprognoser i samverkan med SMHI för Norden och nationellt.

Tabell 3. Kostnad för skydd mot olyckor 2020–2018, tkr

	2020	2019	2018
Verksamhets-kostnader	586 679	631 243	608 627
Transfereringar	137 581	320 105	428 405
Totala kostnader	724 260	951 348	1 037 032

Jämförelsevärden för 2019–2018 har korrigerats (se avsnitt Totala kostnader och intäkter 2020).

Verksamheten har prioriterat stöd till myndighetens operativa arbete med coronapandemin, vilket innebär att det finns en verksamhetsskuld att hantera framöver. Cirka 10 procent av verksamhetskostnaden avser avgiftsfinansierad verksamhet. Mellan åren 2019 och 2020 har transfereringarna minskat med cirka 60 procent. Skillnaden berör främst anslag anslag 2.3 ap.2 Ersättning mm. Under 2019 betalades stora ersättningar ut, där merparten avsåg de omfattande skogsbränderna 2018. Under 2020 har endast mindre ersättningar betalats ut. En del av ersättningarna 2019 betalades ut direkt till leverantör istället för kommun och detta redovisas då som en verksamhetskostnad istället för transferering. Även inom anslag 2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor, har utbetalda ersättningar minskat med 40 procent i enlighet med lägre anslagstilldelning för år 2020.

Stödja och utveckla

Lednings- och beslutsstöd till kommunal räddningstjänst

Tillsammans med flera räddningstjänster och aktörer driver MSB projektet Enhetligt ledningssystem (ELS) för kommunal räddningstjänst som ska stärka förmågan att genomföra effektiva räddningsinsatser. Under året har en grundkonstruktion tagits fram till en ledningsdoktrin som kommer att stärka räddningstjänsternas förmåga att självständigt och tillsammans med andra begränsa konsekvenserna för människors liv, hälsa, egendom och miljö genom ett gemensamt språk som beskriver ledningsprocesser, förhållningssätt och principer.

MSB har lanserat en app för farliga ämnen som beslutsstöd att använda vid olyckor.

Minska olyckors miljöpåverkan

MSB arbetar för att minska miljöpåverkan vid räddningsinsatser. MSB har även analyserat myndighetens kurser och kursplaner i syfte att minimera användningen av skumtillsatsmedel och öka medvetenheten om tillsatsernas miljökonsekvenser.

Den enskildes brandskydd

Majoriteten av de som omkommer i brand gör det i sin bostad. En av de viktigaste faktorerna i att motverka bränder och skador till följd av bränder är därför att påverka enskilda människors beteenden och beredskap. Under 2020 genomförde MSB kampanjen Aktiv mot brand. Fokus för kampanjen var det grundbrandskydd som enskilda människor bör ha hemma.

Tabell 4. Omkomna i brand 2020–2015, antal

	2020	2019	2018	2017	2016	2015
Kvinnor	37	25	18	42	44	41
Män	50	53	53	65	61	67
Okänt	4	0	0	0	0	0
Totalt	91	78	71	107	105	108

Antalet omkomna i bränder är högre för år 2020 än de två senaste åren, som historiskt sett var ovanligt få. Däremot är det för tidigt att uttala sig huruvida det utgör ett trendbrott. Uppgifterna är preliminära eftersom det inte finns juridiskt stöd för MSB att kvalitetssäkra siffrorna gentemot andra myndigheter. Det är en fråga som myndigheten arbetar med att säkerställa.

Forum för samverkan med räddningstjänst

MSB samordnar och utvecklar statlig räddningstjänst genom Centralt räddningstjänstforum. Under året har MSB tillsammans med statlig och kommunal räddningstjänst samt privata aktörer arbetat med att förbättra samordningen mellan aktörerna för att öka kunskapen om de brister som Statens Haverikommission har identifierat avseende farliga ämnen som kan frigöras vid flygolyckor.

Räddningstjänstrådet har till uppgift att främja dialogen mellan MSB och kommunal räddningstjänst. Under året har sammanlagt fem råd genomförts, två ordinarie och tre extra varav ett behandlade frågor om coronapandemin. Andra frågor som har diskuterats är bland annat utbildning av deltidsanställda brandmän och ändrade förutsättningar för tillsyn enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor. I utskottet för metod och teknik har flera teknikfrågor utvecklats och påbörjats i samarbete med aktörerna.

Early Responders Innovation Arena, ERIA, med fokus på totalförsvaret har utbildat för en ökad förmåga att förebygga och hantera olyckor, kriser och konsekvenser av krig samt tagit fram ett verklighetslabb för test och innovation.

Sveriges strategi för oljeskadeskydd

Inom ramen för NSO, Nationell samverkansgrupp för oljeskadeskydd, har MSB tillsammans med samverkande aktörer reviderat den nationella riskbilden för oljeolyckor och presenterat den på den årliga oljeskyddskonferensen. Med utgångspunkt i riskbilden kommer den gemensamma handlingsplanen revideras 2021.

Naturolyckor och klimatanpassning

MSB arbetar med att förebygga och mildra effekterna av naturhändelser och tillsammans med kommunerna anpassa samhället till ett förändrat klimat och att skydda samhällsviktig verksamhet. Främst gäller det ras, skred, skogsbrand, storm och översvämning. Varje år kan kommuner ansöka om statsbidrag till förebyggande åtgärder mot naturolyckor i bebyggda områden.

Tabell 5. Fördelning av anslag 2:2, 2020, tkr

Område	Bidrag 2020
Översvämning	60 779
Ras och skred	9 773
Länsstyrelserna	4 298
Summa	74 850

För mer detaljerad fördelning, se Bilaga 1, sida 119 tabell 2.

Under 2020 fördelade MSB drygt 70 miljoner kronor till sju kommuner och drygt fyra miljoner kronor till länsstyrelserna för deras arbete enligt översvämningförordningen. Länsstyrelserna i Halland, Blekinge och Kronobergs län har också haft i uppdrag att utreda de omfattande översvämningarna som inträffade där våren 2020.

Inom området översvämning har MSB sedan år 2005 lämnat bidrag till Arvika kommun för att bygga skyddsbarriärer. Under 2020 användes de för att skydda staden från höga vattennivåer.

Systemet för brandriskprognos har vidareutvecklats i samverkan med SMHI, samtidigt har en utveckling skett för att ta fram ett system för gemensam nordisk brandriskprognos. Detta som stöd till kommunal räddningstjänst och MSB:s operativa verksamhet att förebygga och hantera skogsbränder.

Förebyggande skogsbrandsbevakning med flyg flög under året 5 151 timmar jämfört med 3 752 timmar under 2019 för att tidigt upptäcka bränder i skog och mark samt kunna ge vägvisning till de kommunala räddningstjänsterna.

Förebygga och inrikta

Ökad jämställdhet och mångfald inom räddningstjänsten

I MSB:s uppdrag ingår att sammanställa och sprida kunskap om kvinnors och mäns villkor inom räddningstjänsten som påverkar jämställdhet och jämlikhet. MSB ska stimulera till dialog och utveckla stöd för hur jämställdheten i räddningstjänst kan utvecklas. Under 2020 har fler räddningstjänster kunnat delta eftersom coronapandemin krävt utveckling av digitala forum. Detta har inneburit ett högre deltagande och att nya arbetssätt vuxit fram, som exempelvis digitala dialogmöten, vilket har underlättat arbetet inför en ny inriktning och handlingsplan för jämställdhet och jämlikhet. MSB har också tagit fram en översikt om genomförd forskning och rekommendationer för Jämställdhet och mångfald i räddningstjänst 2010–2020.

Tabell 6. Antal anställda kommunal räddningstjänst samt andel i procent 2019–2016*

	2019			2018			2017			2016		
	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt	Kvinnor	Män	Totalt
Heltids- anställda	283 st 5,7 %	4 687 st 94,3 %	4 970 st	270 st 5,4 %	4 733 st 94,6 %	5 003 st	251 st 5,1 %	4 630 st 94,9 %	4 881 st	218 st 4,5 %	4 625 st 95,5 %	4 843 st
Deltids- anställda	824 st 7,7 %	9 875 st 92,3 %	10 699 st	757 st 7,1 %	9 936 st 92,3 %	10 693 st	689 st 6,5 %	9 866 st 93,5 %	10 555 st	635 st 5,9 %	10 050 st 94,1 %	10 685 st

*Utfall för 2020 tillgängliggörs av Länsstyrelserna under våren 2021.

Tabellen visar att antalet kvinnor är lågt inom kommunal räddningstjänst men ökar gradvis både i absoluta tal och också i andel av antal anställda. Ökningen går dock långsamt med variationer mellan kommuner beroende på hur långt de har kommit med jämställdhetsarbetet. Kommunerna uppger också svårigheter med att rekrytera räddningstjänstpersonal.

Nationell strategi stärkt brandskydd

Inom ramen för arbetet med den nationella strategin för stärkt brandskydd med visionen ”Ingen ska omkomma eller skadas allvarligt till följd av brand” har MSB tillsammans med

Socialstyrelsen tagit fram en vägledning som stöd till kommunerna för hur skyddet kan stärkas i bostäder hos särskilt riskutsatta individer.

Åtgärder som bedöms kunna ge effekt för att stärka den enskildes brandskydd är att individanpassa och rikta kommunikationsinsatser.

Farligt gods och påverkan av coronapandemin

MSB har ansvar för bestämmelser av tekniska säkerhetsaspekter och har fasat ut de nationella övergångsbestämmelserna som har tillåtit användning av vissa äldre tankar, batterifordon och slamsugartankar.

Övergångsbestämmelserna upphörde att gälla den 31 december 2020. Det innebär att dessa tankar och fordon inte får användas för transport av farligt gods.

MSB ansvarar för att examinera säkerhetsrådgivare till verksamheter som utför transporter av farligt gods. Till följd av coronapandemin har myndighetens föreskrifter om säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods ändrats i syfte att MSB ska kunna besluta om att förlänga vissa behörigheter i händelse av extraordinära händelser i samhället.

Tabell 7. Examinerade säkerhetsrådgivare 2020–2018, antal

	2020	2019	2018
Provtillfällen	7	12	5
Genomförda prov	90	220	131
Godkända	65	175	106

Antalet examinerade säkerhetsrådgivare har under 2020 minskat jämfört med tidigare år. Det är en minskning från 81 procent till 72 procent mellan 2018 och 2020. Om den kommer att bestå eller om det är en konsekvens av den pågående pandemin är för tidigt att avgöra. Verksamheten är avgiftsfinansierad och på sikt behöver intäkterna öka för att komma i balans med stigande kostnader.

MSB har infört lättnader för utbildning och examination av förare och säkerhetsrådgivare samt för kontroll av gasflaskor, tankar och fordon på grund av coronapandemin. MSB har även tillsammans med andra länder arbetat fram tillfälliga multilaterala avtal,

utifrån gällande regler för farligt gods som innebär en förlängd giltighetstid för deras respektive intyg. För att säkerställa att gasflaskor, tankar och fordon uppfyller bestämmelser gällande konstruktion och funktion ska de regelbundet kontrolleras.

MSB ansvarar för att examinera förare för transport av farligt gods genom så kallade ADR-intyg (ADR, European Agreement Concerning the International Carriage of Dangerous Goods by Road).

Tabell 8. Utfärdade ADR-intyg 2020–2018, antal

	2020	2019	2018
Registrerade intyg	7 791	10 191	12 488

Antalet utfärdade intyg har minskat under 2020 då intervaller för intyg och examinationer tillfälligt har förlängts för att minska smittspridningen.

MSB har tillsammans med Folkhälsomyndigheten arbetat fram information om hur patientprover som misstänks innehålla coronavirus ska förpackas och transporteras enligt gällande regler för transport av farligt gods. Vidare har myndigheterna tillsammans med Socialstyrelsen tagit fram information om vad som gäller för smittförande avfall som uppkommit i samband med hantering av covid-19-patient.

Brandfarliga och explosiva varor

Den illegala användningen av sprängämnen och andra explosiva varor visar ingen tendens att minska. MSB arbetar tillsammans med andra myndigheter och på egen hand för att stoppa denna utveckling samt har flera nya regeringsuppdrag inom området med delrapportering och fortsatt löpande rapportering. Från ett av de nya regeringsuppdragen har MSB startat ett nytt Nationellt forum för sprängämnessäkerhet, NaF-ExpSec. Forumet involverar fler myndigheter och kommer regelbundet samverka med den berörda branschen. NaF-ExpSec har hållit månatliga möten sedan september 2020.

I april 2020 lämnade MSB in den sista lägesbedömningen om sprängämnessäkerhet från den Nationella arbetsgruppen för sprängämnessäkerhet, NAG-ExpSec.

Utifrån lagen (2010:1011) om brandfarliga och explosiva varor (LBE) har MSB beslutat om godkännande av föreståndare för explosiva varor och godkännande av utbildnings-samordnare för pyrotekniska artiklar samt gett tillstånd till privatpersoners hantering av sprängämnesprekursorer.

MSB prövar även tillstånd för tillverkning, destruktion, överföring, import och export av explosiva varor för civil verksamhet samt även för viss hantering av brandfarliga och explosiva varor inom Försvarmakten, Försvarets materielverk (FMV), Fortifikationsverket och Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI).

Tabell 9. Antal tillstånd explosiva varor civil verksamhet och överföringstillstånd, 2020–2018

	2020	2019	2018
Tillstånd civil verksamhet	96	88	82
Överföringstillstånd	278	294	298

MSB har under år 2020 gett 96 tillstånd till civilverksamhet och 278 tillstånd för överföring.

Utbilda

MSB:s utbildningsverksamhet genomförs i Revinge, Rosersberg och på Sandö samt genom samarbete och upphandling från andra aktörer. Effekten av fler utbildade inom MSB:s ansvarsområde är förstärkt förmåga i samhället att förebygga och hantera konsekvenser av olyckor, kriser och krig. Utbildning är av betydande vikt för kompetensförsörjning och likvärdig kommunal räddningstjänst i hela landet.

MSB:s författningsstyrda utbildningsuppdrag tillhandahålls avgiftsfritt och medför att myndighetens resurser till vissa delar är knutna till utbildning inom skydd mot olyckor. Utöver detta stödjer utbildningsverksamheten, i ett nära samarbete med Försvarshögskolan, kompetensutveckling inom området krisberedskap, civilt försvar, samverkan och ledning samt totalförsvaret.

Enligt Folkhälsomyndighetens rekommendation under våren anpassades MSB:s utbildningar till distans. För att kunna genomföra de praktiska momenten som ingår i de flesta utbildningar inom skydd mot olyckor krävdes ett omställningsarbete med smittförebyggande åtgärder och förstärkta hygienrutiner. Verksamheten har varit ansträngd, men omställningarna har fungerat väl och tagits emot på ett positivt sätt av de studerande som har kunnat avsluta utbildningarna enligt plan.

Konsekvenserna av pandemin är färre utbildade i de fall där utbildningar tvingats ställas in och försenade utvecklingsarbeten, då omställningsarbetet krävt prioritering av befintliga resurser.

Under året har en treårig satsning med jämställdhetsintegrering av utbildningsorganisationen startats med målet för en jämställd utbildning, såväl kvalitativt som kvantitativt.

Utbildningar inom skydd mot olyckor

Intresset för den tvååriga utbildningen inom skydd mot olyckor (SMO) är fortsatt högt och under året har MSB utbildat inom området skydd mot olyckor genom grund och vidareutbildning samt fortbildning. Cirka 1 100 deltagare har slutfört grund- och vidareutbildningarna.

Grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap (Grib) är utbildning riktad till deltidspersonal inom svensk räddningstjänst och bidrar till räddningstjänst under höjd beredskap. Den genomförs i nära samverkan med kommunerna för att möta behovet av flexibilitet. Vid starten av Grib 2018, var målet att möta räddningstjänsternas behov av regional närhet och erbjöd utbildning på tio platser i landet. Genom systematiskt kvalitetsarbete utvecklas utbildningen kontinuerligt. Under året har en fördjupad utvärdering genomförts av MSB internt för att kvalitetssäkra och utveckla verksamheten samt få veta hur myndighetens medel används. Sammantaget visar utvärderingen att de studerande är nöjda och räddningstjänsterna anser att Grib till övervägande del uppfyller kraven på likvärdig kompetens. Tillsammans med resultatet av en extern genomlysning rörande inre effektivitet kommer slutsatserna omhändertags som en del i utbildningsverksamhetens fortsatta satsningar.

Tabell 10. Utbildning i skydd mot olyckor och grundutbildning för räddningstjänstpersonal i beredskap, 2020–2018

	2020				2019				2018			
	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser
2-årig SMO, fyra terminer	19%	81%	567	224 (termin 1)	19%	81%	572	252 (termin 1)	17%	83%	527	224 (termin 1)
2-årig SMO, examen	16%	84%	204	224 (2018)	23%	77%	190	224 (2017)	17%	83%	166	196 (2016)
Grib, kurs 1	14%	86%	534	768	14%	86%	675	768	13%	87%	630	800
Grib, kurs 2	13%	87%	415	592	12%	88%	520	768	13%	87%	315	464

Under 2020 har 33 kvinnor och 171 män tagit examen från utbildningen i skydd mot olyckor (SMO). Examineringsgraden är hög då 91 procent av de som påbörjade 2018 också slutförde utbildningen. Könsfördelningen under de senaste tre åren är ojämnt fördelad med cirka 20 procent kvinnor och drygt 80 procent män. Antalet deltagare i Grib har under året varit 949 varav 14 procent kvinnor och 86 procent män, vilket följer trenden sedan utbildningen startades 2018.

Vidareutbildningen för räddningsledning har till syfte att öka kompetensen att leda vid räddningsinsatser från vardagsolycka till större kris. Vidareutbildningen har under året utvecklats med innehåll för verksamhet inom tillsyn och olycksförebyggande.

Den ettåriga påbyggnadsutbildningen för brandingenjörer leder till ökad förmåga att leda såväl i fredstid som under höjd beredskap. Under 2020 har 5 kvinnor och 23 män examinerats.

Tabell 11. Räddningsledare A och Räddningsledning B, Tillsyn och annan olycksförebyggande verksamhet A och B, Påbyggnadsutbildning i räddningstjänst för brandingenjörer

Vidare- utbildning	2020				2019				2018			
	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser
Räddnings- ledning A och B	4%	96%	341	360	8%	92%	351	360	3%	97%	344	360
Tillsyn och olycksföre- byggande A och B	18%	82%	82	112	12%	88%	105	144	5%	95%	96	144
Påbyggnads- utbildning för brand- ingenjörer	18%	82%	28	35	41%	59%	17	35	58%	42%	19	35

Utbildningarna inom räddningsledning har över tid få deltagande kvinnor och trenden fortsätter 2020.

Inom tillsyn och olycksförebyggande har 15 kvinnor och 67 män utbildats under 2020. I ett treårsperspektiv har andelen kvinnor ökat från 5 procent till 18 procent.

Fortbildning med målgrupp kommunal räddningstjänst

För att stödja det kontinuerliga lärandet tillhandahåller MSB en webbaserad fortbildningstjänst som stöd till instruktörer inom räddningstjänsten, vilket möjliggör för fler att delta på ett enklare sätt. Ett tjugotal webbutbildningar finns, som exempelvis akut omhändertagande, vatten- och islivräddning samt explosiva och brandfarliga varor. Sedan 2019 har intresset ökat och 125 organisationer har anslutit sig.

Tabell 12. Grundutbildning till skorstensfejare, vidareutbildning till skorstensfejartekniker

Skorstensfejar- utbildning	2020				2019				2018			
	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser	Andel kvinnor	Andel män	Antal totalt	Erbjudna platser
Skorstensfejare	22%	78%	45	56	31%	69%	51	56	21%	79%	34	56
Skorstensfejar- tekniker, totalt i utbildning	4%	96%	45	-	8%	92%	49	-	11%	89%	54	-
Skorstensfejar- tekniker 1, exa- men under året.	9%	91%	22	28 (2019)	8%	92%	25	28 (2018)	14%	86%	28	28 (2017)

Utbildning skorstensfejare

I Rosersberg har MSB grundutbildning för skorstensfejare och vidareutbildning till skorstensfejartekniker. Deras kunskaper är efterfrågade inom både brandskydd och också energirådgivning.

Under året har 45 deltagare tagit examen från grundutbildningen skorstensfejare, 10 kvinnor och 35 män. Utifrån ett treårsperspektiv varierar andelen kvinnor mellan cirka 20–30 procent och andelen män mellan cirka 70–80 procent. Totalt har 22 tagit examen från utbildningen skorstensfejartekniker, 2 kvinnor och 20 män.

Annan fortbildning

MSB erbjuder även kurser inom civil beredskap, under 2020 har drygt 700 deltagare genomgått kurserna och fördelningen har varit jämställd, vilket följer trenden de senaste tre åren. I konceptet för utbildning inom civilt försvar har flera nya utbildningar utvecklats under året, exempelvis en kurs för övningsutvärderare. Inom området kärnenergi har cirka 80 deltagare utbildats och fördelningen var också jämställd under året.

Tjänsteexport

MSB:s utbildningsverksamhet inom området tjänsteexport har under 2020 präglats av inställda kurser och övningar. MSB hann genomföra tre kurser inom stabs- och säkerhetsarbete tillsammans med Beredskapsstyrelsen i Danmark (DEMA) och Estonian Academy for Security Science (EASS). MSB hann även tillsammans med österrikiska Röda Korset och slovenska Administration for Civil Protection and Disaster Relief (ACPDR) genomföra två kurser för tekniska experter. Utbildningar och övningar till den nederländska räddningstjänsten, danska polisen och räddningstjänsten blev inställda. Den tilltänkta MODEX-övningen som skulle genomförts i Italien tillsammans med Italian Civil Protection ställdes in. Europa Kommissionen har beslutat att förlänga nuvarande kontrakt med sex månader i ett försök att hantera bortfallet samt att genomföra dessa i digital form. MSB har varit tvungen att ställa in totalt 26 utbildningar och övningar under 2020 på grund av coronapandemin.

Analysera

Olycks- och insatsstatistik

I jämförelse med föregående fyraårsperiod 2012–2015 har det sammanlagda antalet räddningsinsatser för perioden 2016–2019 ökat, i genomsnitt med 13 619. Ökningen kan delvis förklaras av en ökad befolkning men under den aktuella tidsperioden har antalet räddningsinsatser per invånare också ökat.

Tabell 13. Räddningsinsatser och andra uppdrag 2019–2021*, antal

	Antal räddningsinsatser	Genomsnitt per år	Förändring
2012–2015	373 535	93 384	
2016–2019	428 010	107 003	13 619

* Utfall för 2020 redovisas under april 2021.

Tabellen visar en genomsnittlig ökning med 13 619 räddningsinsatser där trafikolyckor står för cirka 3 500, brand i skog och mark för ungefär 2 400 och brand i byggnad för knappt cirka 1 000 per år. Automatlarm utan brandtillbud står för en betydande del av ökningen.

Trygghet och säkerhet

Tillsammans med Sveriges Kommuner och Regioner (SKR) har MSB publicerat Öppna jämförelser: Trygghet och säkerhet 2019. Syftet med öppna jämförelser är att stimulera till utveckling inom kommunal verksamhet genom goda exempel. Rapporten ger en bild av vilka kommuner som förefaller vara trygga och säkra, hur utvecklingen sett ut över tid, vilken betydelse lokala förhållanden har för resultatet samt lärdomar från andra kommuner. De senaste tio åren är antalet olyckor, bränder och brott relativt konstant på nationell nivå men den upplevda otryggheten ökar.

Tillsyn

Tillsyn enligt lagen om skydd mot olyckor

MSB har under 2020 följt upp samtliga beslut som under 2019 fattats angående eldningsförbud och återkopplat till berörda länsstyrelser. MSB bedömer att hanteringen och likvärdigheten i jämförelse med 2018 av eldningsförbud hos kommuner och länsstyrelser har förbättrats. MSB har dessutom påbörjat att samla in de beslut som fattats angående eldningsförbud under 2020 för att komplettera tillsynen och vid behov vidta lämpliga åtgärder.

MSB har påbörjat arbetet för hur den framtida statliga tillsynen av kommunerna ska genomföras med anledning av ändringarna i lag om skydd mot olyckor.

Tillsyn vid övertagande av räddningstjänst

Under året har MSB genomfört tillsyn av planer för övertagande av räddningstjänst vid länsstyrelserna länsstyrelserna i Västernorrland, Norrbotten, Jämtland, Västerbotten, Stockholm och Gotland. Uppföljningen har visat att länsstyrelserna har uppdaterade planer med relevant innehåll och bedömning av vilken ledningsförmåga som behövs vid ett övertagande. Fortsatt behov av ökad samverkan och utveckling behövs.

Tillsyn av program för räddningstjänst och sanering

Under året har MSB genomfört tillsynsbesök vid sju länsstyrelser och följt upp fem av de genomförda besöken från år 2019. Genomgående gäller att länsstyrelsernas program för operativt stöd vid kärnteknisk olycka behöver utvecklas. Alla länsstyrelser, några mer än andra behöver fortsatt planera, utbilda och öva sin beredskapsorganisation för att vara ett effektivt operativt stöd vid kärnteknisk olycka.

Tillsyn enligt Sevesolagen

MSB följer upp länsstyrelsernas tillsyn enligt Sevesolagen (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Under året har uppföljningsmöten genomförts i Dalarna, Gotland, Kalmar, Värmland, Västerbotten, Västmanland samt Östergötland. MSB har påtalat behovet av att upprätta väl fungerande rutiner och instruktioner för planering och genomförande av Sevesotillsyn. MSB har också identifierat enligt lag (2003:778) om skydd mot olyckor att flera kommuner saknar uppdaterade planer för räddningsinsatser vid Sevesoverksamheter.

Tillsyn och kontroll av statens alarmeringsavtal avseende 112-tjänsten

MSB utövar tillsyn och kontroll av SOS Alarm Sverige AB:s åtaganden i alarmeringsavtalet. Uppdraget redovisades till regeringen under andra kvartalet 2020. MSB konstaterar att avtalet i huvudsak uppfylls och att svarstiderna blivit bättre men är fortfarande inte tillfredsställande.

Tillsyn enligt lagen om brandfarliga och explosiva varor

MSB utövar tillsyn över verksamheter som MSB tillika utfärdar tillstånd till, exempelvis verksamheter som tillverkar eller destruerar explosiva varor.

Tillsynsbesök kopplat till civil hantering av explosiva varor har under året ställts in på grund av coronapandemin. Men MSB har tagit fram ett stöd för tillsyn till kommunerna av så kallade bergsprängare och har deltagit som stöd i kommunernas tillsyn.

Tillsyn enligt lagen om transport av farligt gods

MSB har under året genomfört åtta tillsynsbesök med inriktning på säkerhetsrådgivarens uppgifter och transportskydd. MSB säkerställer att verksamheterna utvecklar rutiner och metoder för att uppfylla kraven i regelverken i samband med att tillsyn genomförs. Det omfattar kontroll av rutiner och frekvens av genomförd utbildning för transport av farligt gods och transportskydd samt fastställande och utvärdering av skyddsplan för transport av farligt gods med hög riskpotential.

Marknadskontroll

Marknadskontroll syftar till att garantera säkerhet, hälsa, konsumentskydd och en fri rörlighet av varor som överensstämmer med EU:s produktkrav. MSB är sedan hösten 2019 ordförande i gruppen som samordnar medlemsländernas marknadskontroll i Europa för direktivet om pyrotekniska artiklar. Enligt fem av EU:s rättsakter har MSB ett operativt ansvar för marknadskontroll. Rättsakterna reglerar aerosolbehållare, transportabla tryckbärande anordningar (gasflaskor), gas-

anordningar (gasolgrillar), pyrotekniska artiklar (fyrverkerier) och sprängämnen för civilt bruk.

Tabell 14. Inkomna anmälningar om produkter 2020–2018, antal

	2020	2019	2018
Genom Safety Gate*	13**	21***	21
Skyddsklausuler	7	3	2
Tullärenden	0	4	1
Övriga anmälningar	13	10	12

* Safety Gate är EU-kommissionens informationsdelningssystem. (Tidigare RAPEX)

** Inklusive 1 produkt som även anmälts som skyddsklausul.

*** Inklusive 3 produkter som även anmälts som skyddsklausuler.

Produkter som inte överensstämmer med krav eller osäkra produkter, utsätter medborgarna för risker och kan snedvrída konkurrensen. Aktörer som säljer produkter som uppfyller kraven inom unionen ska inte konkurreras ut av oseriösa aktörer som fuskar med krav på bekostnad av säkerheten.

Mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet

Olycksförebyggande arbete och räddningsinsatser

4. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska, inom ramen för myndighetens ansvarsområde, på en övergripande nivå redovisa samhällets samlade förmåga att dels förebygga bränder och andra olyckor, dels genomföra effektiva räddningsinsatser.

Samlad bedömning av olycksförebyggande arbete och räddningsinsatser

MSB bedömer att samhällets förmåga inom olycksförebyggande arbete och räddningsinsatser med att förebygga bränder och olyckor genom effektiva insatser är tillfredsställande. Kommunerna behöver fortsätta arbeta med tillsyn och anpassning av brandskyddsåtgärder

för särskilt riskutsatta grupper som är kraftigt överrepresenterade när det gäller omkomna i bränder samt att förebygga och hantera natur- och klimatrelaterade olyckor.

Brandskyddskontroller har till viss del påverkats av coronapandemin men inte i samma utsträckning som för tillsyn. Det är fortsatt svårt för kommunerna att vid tillsyn påvisa brister i skötsel och underhåll av tekniska system i byggnader som har betydelse för brandskyddet.

Förmågan att hantera skogsbränderna under sommarhalvåret förbättrades under året eftersom bränderna släcktes i ett tidigt skede. Under sommaren var brandrisken i vissa områden hög men trots det inträffade inga mer omfattande skogsbränder.

Flera räddningstjänster har ökat miljömedvetenheten både i form av genomförda utbildningsinsatser och också i val av metoder vid insatser.

Arbetet med jämställdhet och jämlikhet går långsamt framåt tillsammans med att det fortsatt är utmaningar i att rekrytera och behålla räddningstjänstpersonal.

MSB har påbörjat förberedelserna för att stödja aktörerna inför förändringen av lag

(2003:778) om skydd mot olyckor. Samtidigt har det rapporterats att flera kommuner avväntat med nya handlingsprogram till dess att lagändring och föreskrifter träder i kraft.

Klimatanpassning (anslag 1:10)

5. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska redovisa genomförda aktiviteter som har finansierats med medel från anslag 1:10 Klimatanpassning – del till Myndigheten för samhällsskydd och beredskap under utgiftsområde 20 och hur finansieringen har fördelats mellan aktiviteterna. Av redovisningen ska också framgå bedömda effekter för samhällets anpassning till ett förändrat klimat utifrån genomförda aktiviteter.

Samlad bedömning av klimatanpassning från anslag 1:10

Anslagsposten för klimatanpassning får användas för karteringar, konsekvensbedömningar och riskhanteringsplaner avseende klimatrelaterade översvämningar, ras, skred, värmeböljor och skogsbränder samt för att utveckla arbetet med samhällsskydd och beredskap med avseende på klimatets förändring.

Tabell 15. Fördelning och utfall för aktiviteter inom anslag 1:10 under 2020, mnkr

Område	Ungefärlig kostnadsfördelning	Exempel på aktiviteter
Ras & skred	5,6	Översiktliga stabilitetskarteringar
Översvämning	2,4	Översiktliga översvämningsskarteringar
Skogsbrand	3,6	Kartering av markförhållanden
Testkörning av brandbränslekarta		
Utveckling av arbetet med samhällsskydd och beredskap med avseende på klimatets förändring	2	Konferens om klimatanpassning för kommunal räddningstjänst Vägledning för länsstyrelsernas arbete med riskhanteringsplaner Nya scenarier för storm, skyfall, värmebölja och skred Studier kring klimatanpassning
Totalt utfall Summa	13,6	

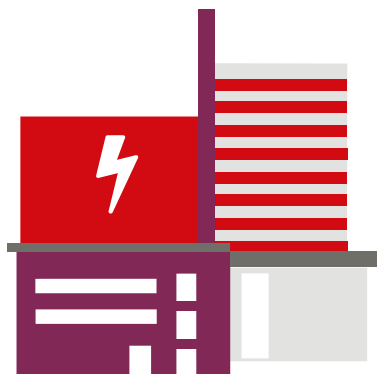

I enlighet med översvämningsförordningen har MSB tagit fram en vägledning för länsstyrelsernas arbete med riskhanteringsplaner. Under året har nya stabilitetskarteringar för Örebro län och Uppsala län tagits fram som stöd till planeringen hos kommuner och Länsstyrelser. Nya översvämningskarteringar för Kävlingeån, Storån, Lagan och Råneälven har också tagits fram och befintliga för Dalälven, Fyrisån, Storån, Stångån och Tyresån har reviderats. MSB har påbörjat en pilotstudie för Mörrumsån med syfte att anpassa befintliga översvämningskarteringar till lägre flödesscenario.

MSB tilldelades under 2020 ytterligare sex miljoner kronor inom anslag 1:10 vilket har gjort det möjligt att öka takten i utvecklingen av karteringar och arbetet med klimatanpassning. Coronapandemin har dock försenat nödvändiga upphandlingar vilket medförde att planerade leveranser inte kunde färdigställas.

Beredskapsåtgärder mot kärnkraftsolycka

6. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska avseende beredskapsåtgärder mot kärnkraftsolyckor redovisa hur myndigheten och länsstyrelserna har använt medlen samt hur medlen fördelats mellan aktörerna. Även bedömda effekter av den genomförda verksamheten ska redovisas (enligt villkor 5 under anslag 2:6). Myndigheten ska även årligen rapportera utfallet av verksamheten till Strålsäkerhetsmyndigheten samt lämna en prognos för de tre kommande åren senast den 20 februari varje år.

Samlad bedömning av beredskapsåtgärder mot kärnkraftsolycka

För finansiering av särskilda beredskapsåtgärder vid en kärnteknisk olycka utgår en avgift från varje svensk kärnteknisk anläggning. Del av dessa medel fördelas av MSB till länsstyrelserna i Skåne, Halland, Kalmar, Uppsala och Västerbotten för att genomföra åtgärder i respektive läns verksamhet till den särskilda beredskapen mot kärnkraftsolyckor.

Tabell 16. Fördelning av anslag 2:6 villkor 5, 2020, tkr

	Tilldelning tkr
Halland	8 500
Kalmar	7 000
Uppsala	8 500
Skåne	600
Västerbotten	600
MSB	11 790
Totalt	36 990

MSB har under budgetåret avslutat upphandlingsförfarandet av nya indikeringsinstrument för den svenska beredskapen för kärnteknisk- och vardagsolycka samt höjd beredskap. Instrumenten kommer att ersätta det befintliga instrumentet SRV2000. En upphandling av luftprovtagare som kommer att placeras i länen med kärnkraftverk har också avslutats.

Regeringen har beslutat om införande av utökade beredskapszoner runt kärnkraftverken. Arbetet med förberedelserna leds av länsstyrelsen i Halland tillsammans med övriga berörda länsstyrelser och myndigheter.

MSB har påbörjat arbetet med att förbereda upphandling, teknisk specifikation och framtagandet av underlag för inomhusvarning.

Med anledning av coronapandemin har länsstyrelserna prioriterat ned planerade övningar och utbildningar enligt övnings- och utbildningsplanen för hantering av radiologiska och nukleära olyckor för länsstyrelsens beredskapsorganisation. Viss utbildning och övning har kunnat genomföras på distans. Personer som normalt arbetar med kärnenergi-beredskap har inom länsstyrelsen fått omfördelad arbetstid till prioriterat stabsarbete med pandemin. Det långvariga behovet av stabsarbete har ökat förmågan i stabsarbete men inte med fokus på kärnenergi-beredskap.

MSB har tillsammans med berörda myndigheter fortsatt arbeta med den strategiska inriktningen för att Sverige ska kunna upprätthålla en god beredskap mot kärnteknisk olycka. Under året har arbetet resulterat i att förmågor och delförmågor har identifierats för beredskapens utveckling. Risker och svagheter i identifierade förmågor har validerats. Sammanställningen kommer att ligga till grund för det fortsatta arbetet att samordnat utveckla den svenska beredskapen för radiologiska och nukleära olyckor.

Publikationer

MSB har lämnat särskilt stöd till kommunal räddningstjänst gällande det nya coronaviruset med instruktioner och rekommendationer gällande sotning och brandskyddskontroll, tillsyn, prioriterade uppgifter inom lagen om skydd mot olyckor, skyddsutrustning, omsorg om barn, utbildning och mycket mer.

Vägledning och handböcker

Vägledning har till syfte att underlätta berörda aktörers arbete för säkra och ansvarsfulla insatser samt främja samverkan och bidrar till att skapa likvärdighet över hela landet.

MSB har under året tagit fram:

- Vägledning, Riskhanteringsplaner.
- Vägledning, räddningsinsats där litiumjonbatterier förekommer.
- Vägledning, Stärkt brandskydd för särskilt riskutsatta individer.
- Vägledning, Handlingsprogram och säkerhetsledningssystem.
- Vägledning, Obemannade luftfartyg i kommunal räddningstjänst, reviderad.
- Tillsynsstöd vid tillsyn av så kallade bergsprängare.
- Handbok, Hantering av explosiva varor, handbok till MSB:s föreskrifter.
- Handbok, Brandfarliga gaser och vätskor samt gasapparater i butiker.
- Handbok, Hantering av brandfarlig gas för yrkesmässig hantering.
- Handbok, Kommunal tillsyn enligt lag om skydd mot olyckor, reviderad.

Föreskrifter

MSB arbetar med regler och föreskrifter som utges inom ett antal olika områden, under året har följande föreskrifter tagits fram eller reviderats:

- MSBFS 2020:2 föreskrifter om vissa undantag för Försvarsmakten och gästande utländska militära förband vid hantering och transport av farliga ämnen.
- MSBFS 2020:5 föreskrifter om ändring av Myndigheten för samhällsskydd och beredskaps föreskrifter (MSBFS 2015:9) om säkerhetsrådgivare för transport av farligt gods.
- MSBFS 2020:9 föreskrifter om transport av farligt gods på väg och i terräng (ADR-S).
- MSBFS 2020:10 föreskrifter om transport av farligt gods på järnväg (RID-S).

Rapporter

- Likvärdigt skydd mot olyckor för personer med funktionsnedsättning, En kunskapsöversikt.
- Jämställdhet och mångfald i räddningstjänst 2010–2020, Forskningsöversikt och rekommendationer.

Operativ hantering av samhällsstörningar

Målet med MSB:s operativa arbete är att samhället effektivt och samordnat ska kunna hantera samhällsstörningar så att konsekvenserna begränsas.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för verksamhetsområde operativ hantering av samhällsstörningar, i förhållande till uppgift enligt instruktion, är tillfredsställande. Bedömningen bygger på resultat av genomförda prestationer i fullgörandet av uppgiften.

Väsentliga resultat

MSB:s arbete inom området operativ hantering av samhällsstörningar bedöms ha bidragit till att stärka den nationella beredskapen, bidragit till en aktörsgemensam hantering vid samhällsstörningar samt stärkt aktörer med kompetens och materiel genom insatser i Sverige och andra länder.

MSB har:

- under hela 2020 arbetat för att samhällsstörningarna i samband med pandemin ska minimeras så mycket som möjligt. Bl.a. har myndigheten tagit fram lägesbilder, samordnat information, genomfört nationella insatser med kompetens i form av personal och materiel samt samordnat frivilliga resurser
- under sommaren 2020 utökat förmågan att stödja räddningsinsatser vid skogsbränder vilket innefattar bl.a. ökade resurser med två mindre skopande flygplan, som en del av den gemensamma beredskapen inom EU
- utvecklat förutsättningarna för effektivare hantering av CBRN-insatser genom framtagning av ett nytt utbildningskoncept
- stärkt förmågan att arbeta under höjd beredskap, bland annat genom den planering som har genomförts för MSB:s deltagande som övad myndighet i Totalförsvarsövning 2020.
- genomfört humanitära insatser med stöd till sjukvård, infrastruktur, boende och informationshantering i totalt 22 länder, bland annat Sydsudan, Etiopien, Tchad, Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo och Venezuela
- genomfört fredsfrämjande insatser till stöd för bland annat FN, EU och OSSE, främst med stöd till hantering av coronapandemin i Somalia, Palestina, Irak och Ukraina
- fått i uppdrag att ansvara för EU:s beredskapslager för sjukvårdsmateriel, placerat i Kristinehamn, med syfte att öka den medicinska beredskapen med materiel inom EU. Förberedelser för etableringen pågår
- genomfört resiliensinsatser med större omfattning både i effekt, tid och ekonomi än tidigare år, vilket ytterligare stärker ansvariga aktörer i ett flertal länder som Irak, Bangladesh, Nepal, Kambodja och Filippinerna att hantera kriser och katastrofer
- genomfört insatser med stöd i form av material och personal till hanteringen av kriser som explosionerna i Beirut och branden i flyktinglägret Moria, på Lesbos, Grekland
- upprätthållit en nationell lägesbild rörande informationspåverkan riktad mot Sverige samt erbjudit stöd till nationella och regionala aktörer.

Tabell 17. Kostnad för operativ hantering av samhällsstörningar, 2020–2018, tkr

	2020	2019	2018
Verksamhetskostnader	976 309	665 562	508 426
Transfereringar	5 339	2 394	
Totala kostnader	981 648	667 956	508 426

Jämförelsevärdena för 2019–2018 har korrigerats (se avsnitt Totala intäkter och kostnader 2020).

Ökningen 2020 beror bland annat av kostnader för operativ hantering av coronapandemin samt kommunikationssatsning för information till allmänheten med anledning av coronautbrottet. Utöver detta finns en ökad omsättning i de avgiftsbelagda verksamheterna inom internationella insatser och EU-lager. MSB har under 2020 även haft ökade kostnader för stärkt skogsbrandsberedskap. Kostnaderna avser både helikopterberedskap och skopande plan samt operativ hantering av detta.

Transfereringar 2020 avser bidrag till andra aktörer för information till allmänheten med anledning av coronautbrottet.

Nationell beredskap

MSB stärker den nationella beredskapen, vilket innebär att upprätthålla beredskap dygnet runt, genomföra nationell lägesrapportering, upptäcka, identifiera och möta informationspåverkan samt stödja internationella aktörer. Under 2020 har hanteringen av coronapandemin präglat den operativa verksamheten och MSB har verkat i en så kallad särskild organisation under huvuddelen av året. Även sommarens skogsbrandsberedskap innebar ett betydande operativt stöd. På nationell nivå och i samverkan med EU:s Emergency Response Coordination Centre, har MSB medverkat till att upprätthålla den samlade beredskapen.

Operativa lägesbilder och bedömningar

I samband med väsentliga samhällsstörningar tar MSB, med stöd av berörda aktörer, fram en samlad nationell lägesbild. Den riktar sig till operativa aktörer på central och regional nivå.

Under 2020 har fokus legat på hanteringen av pandemin, vilket återspeglas i produktionen. De nationella samlade lägesbilder som togs fram inom ramen för hanteringen av pandemin syftade till att skapa en övergripande lägesbild, identifiera och bedöma möjliga konsekvenser för målen för samhällets säkerhet ur ett tvärsektorielt perspektiv, belysa områden där MSB bedömde att det fanns gemensamma utmaningar för samhällets samlade hantering samt identifiera behov av åtgärder. Utöver de nationella samlade lägesbilderna har ett stort antal analyser och bedömningar tagits fram kopplat till pandemihanteringen.

MSB har också kontinuerligt under året bland annat tagit fram kortare analyser och bedömningar av händelser samt konsekvensanalyser rörande skogsbrand, höga flöden, vattenbrist och Brexit.

Tabell 18. MSB:s producerade informationsunderlag 2020–2018, antal

Informationsunderlag	2020	2019	2018
Nationella lägesbilder	29	1	9
Interna lägesbilder	39	18	26
Särskilda rapporter	36	6	4
Säkerhetsöversikter	60	100	100
Konsekvensanalyser	24	72	40
Bedömningar av händelser	79	148	59

Driver aktörernas gemensamma hantering

MSB driver samordning och gemensam inriktning på nationell nivå vid samhällsstörningar. Myndigheten säkerställer ett effektivt informationsutbyte, en samlad lägesbild, ett samordnat användande av resurser och samordning av åtgärder och kriskommunikation bland ansvariga myndigheter och andra centrala aktörer. Viktiga resultat av arbetet kan också vara överenskommelser mellan berörda aktörer avseende gemensamma utmaningar eller samsyn då det råder oklarhet i roller, ansvar och processer

kopplade till en pågående krishantering. MSB stödjer och informerar även drabbade och närstående vid en katastrof utomlands.

Samverkanskonferenser

Under året har 53 regelbundna samverkanskonferenser genomförts på onsdagar varje vecka. Konferensernas syfte är att skapa en övergripande nationell lägesbild med lägesrapportering inom områdena väder, elförsörjning, telekommunikation, trafik, polis och sjukvård. Som exempel kan nämnas genomförda samverkanskonferenser med anledning av höga flöden i södra Sverige, utmaningar i överföringskapacitet i elnätet i södra Sverige samt inför skogsbrandsäsongen.

Med anledning av pandemin har de regelbundna samverkanskonferenserna utökats med rapportering från Folkhälsomyndigheten och länsstyrelsernas samordningskansli.

Samverkan med anledning av pandemin

Pandemin och dess konsekvenser har skapat ett stort behov av samverkan och gemensam inriktning i arbetet med hanteringen. MSB har bidragit till en effektiv hantering genom en mängd samordningsaktiviteter kopplade till coronapandemin. Den första samverkanskonferensen med anledning av coronautbrottet genomfördes den 24 januari 2020. Sedan dess har MSB genomfört drygt 200 samverkanskonferenser kopplade till pandemin inom en mängd olika områden. Några exempel är lägesbild, kommunikationssamordning, samordning av stödlinjer, lokala och regionala utbrott och GD-konferenser med chefer för bevakningsansvariga myndigheter. Utöver de nationella konferenserna har ett antal särskilda avstämningar mellan operativa chefer vid MSB, Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, länsstyrelsernas samordningskansli och SKR genomförts. MSB har även haft särskilda avstämningar med länsstyrelserna.

Intresset för konferenserna har genomgående varit mycket stort. Som mest har 160 myndigheter och andra berörda aktörer deltagit.

Samverkan har bland annat resulterat i försörjningsanalyser kopplade till läkemedelsförsörjning och skyddsutrustning, klagörande av ansvarsförhållanden och överenskommelser kopplade till handhavande av avlidna med anledning av covid-19, samsyn kring handhavande av smittbärande avfall kopplat till covid-19 och överenskommelse mellan berörda aktörer avseende rapporteringsformer för att skapa en effektivare hantering. Kommunikationsamordningen har bland annat skapat effekt genom aktörsgemensamma kommunikationsinsatser som ”Coronasäkra sommaren” inför sommaresemestrarna och ”Coronasäkra kollektivtrafiken” vid terminstarten i höstas. Dessutom har en aktörsgemensam kommunikationsstrategi tagits fram tillsammans med övriga ansvariga myndigheter.

Samverkan med frivilligorganisationer MSB har faciliterat användandet av frivilligorganisationer till de allra flesta kommunerna, i det akuta behovet av att bistå äldre och andra i riskgrupper med matinköp och andra tjänster som t.ex. inköp av mediciner. Detta har åstadkommit genom att stärka de frivilliga resursgrupperna (FRG) i ca 150 kommuner där MSB har tecknat en överenskommelse med Sveriges Civilförsvarförbund om samordningsansvar för FRG under krisen. Hittills har ca 60 kommuner aktiverat sina FRG i någon fas under pandemin. MSB och SKR har även ingått en avsiktsförklaring om samverkan med Svenska Röda Korset (som har ett samordningsansvar), Svenska Kyrkan, Riksidrottsförbundet, Rädda Barnen och Sveriges Stadsmissioner. Detta akutstöd har levererat hjälp i 99 kommuner.

De frivilliga försvarsorganisationerna (FFO) har även, genom MSB, hjälpt till med att sprida Folkhälsomyndighetens informationsblad på Arlanda och Landvetter samt på centralstationer och i kollektivtrafiken i Stockholm, Göteborg och Malmö under mars. På Arlanda fortsatte uppdraget om informations-spridningen under hela våren och FFO gjorde punktmarkeringar vid hemtagningar av svenskar som befann sig utomlands. FFO har

även hjälpt Folkhälsomyndigheten med att packa testkit till olika undersökningsgrupper där MSB hade en mäklande roll.

Resurssamordning på nationell nivå Under den operativa hanteringen av coronapandemin har MSB genom ett operativt resurssamordningsforum för aktörer som Försvarets materielverk, Försvarmakten, Socialstyrelsen, Länsstyrelserna, Läkemiddelsverket genomfört särskild samordning med syfte att effektivt använda samhällets samlade resurser. MSB har också aktivt mäklat både personella resurser och olika typer av skyddsutrustning mellan olika samhällsviktiga aktörer som Sjöfartsverket, Försvarmakten, Kriminalvården och Socialstyrelsen. MSB upprättade i maj 2020 även en webbaserad resursportal som blev ett centralt verktyg där aktörer och leverantörer kunde logga in och både erbjuda och söka tillgängliga resurser. MSB:s resursportal riktar sig främst till Länsstyrelser, kommuner och i vissa fall regioner, och i början på januari var 311 antal resurserbjudanden registrerade i portalen för behövande aktörer.

Krisinformation

Tabell 19. Besök på krisinformation.se 2020–2018, antal

Krisinformation.se	2020	2019	2018
Startsida*	3 902 639	176 874	525 615
Webbsida**	16 040 397	663 657	1 244 929

* Startsida: besök specifikt på startsidan

** Webbsida: besök på hela webbplatsen som sådan oavsett sida

Antal besök på krisinformation.se har ökat kraftigt under 2020. Det beror på att kanalen har en central roll i den nationella kommunikationen om coronapandemin.

För att tillgodose behovet av information om pandemin på olika språk och för människor med olika funktionsvariationer har krisinformation.se under året totalt förmedlat information på 28 olika språk. Informationssidan om coronapandemin har

översatts till åtta språk (engelska, arabiska, farsi, somaliska, tigrinja, turkiska, teckenspråk och lätt svenska).

För att svara på de många frågor från allmänheten i sociala medier har redaktionen under året förlängt sina öppettider till kl. 22.00, vardag som helg. Antalet följare i sociala medier har ökat markant, där ökningen på Instagram särskilt sticker ut.

Tabell 20. Följare av krisinformation.se i sociala mediekkanaler 2020–2018, antal

Sociala medier	2020	2019	2018
Facebook	157 551	78 442	71 450
Twitter	124 300	98 203	93 468
Instagram	127 000	17 338	7 679

Totalförsvarsövning

MSB har även stärkt förmågan att arbeta under höjd beredskap, bland annat genom att MSB deltagit som övad myndighet i Totalförsvarsövning 2020. Viktiga lärdomar från övningsaktivitet 1 gällande den egna förmågan handlade om att arrangera och leda ett robust och säkert högnivåmöte samt att presentera och motivera underlag som visar på behov av beslut om skärpt beredskap. Det inkluderar att identifiera fullmaktslagar och konsekvenser om åtgärder inte vidtas.

Insatsverksamhet

I enlighet med MSB:s regleringsbrev, (återrapporteringskrav 4) lämnar MSB separat rapportering rörande insatsverksamheten i anslutning till årsredovisningen. I årsredovisningen ges därför endast en sammanfattande bild över myndighetens omfattande nationella och internationella insatsarbete 2020. MSB:s insatsverksamhet är utformat för att kunna stödja ansvariga aktörer i Sverige, bidra vid internationella humanitära katastrofer, men även för att delta i långsiktigt utvecklingsarbete inom ramen för den svenska biståndspolitik.

Verksamheten har under 2020 formats och utvecklats av både nationell och internationell hantering av coronapandemin. Restriktionerna hänförliga till pandemin bidrog till färre genomförda biståndsinsatser mot tidigare år medan betydligt fler nationella insatser genomfördes (se tabell 21).

Tabell 21. Insatser per insatskategori 2020–2018, antal

Insatskategori	2020	2019	2018
Humanitära insatser	70	73	73
Humanitär minhantering	0	3	5
Civil krishantering	28	27	26
Resiliensinsatser	11	12	18
Totalt antal biståndsinsatser	109	115	122
Nationella insatser	144	65	91
Insatser i icke biståndsland	7	4	1
Totalt antal nationella insatser och insatser i icke biståndsland	151	69	92
Totalt samtliga insatser	260	184	214

I och med att samarbetspartners inom EU och FN, med anledning av den rådande pandemin, öppnade upp för arbetstagare att genomföra uppdrag på distans, har MSB genomfört en större omställning av insatsverksamheten där helt nya arbetssätt har implementerats. Omställningen bedöms ha fungerat bättre än

förväntat, och när de initiala utmaningarna med stängda gränser och inställda flyg väl hade hanterats, kunde insatspersonalen fortsatt leverera resultat i insatserna, tack vare att arbetet fortgick på distans.

Även utbildningsverksamheten för insatspersonal har ställts om med anledning av pandemin och utvecklingen mot digital undervisning under informationssäkra former har intensifierats. De verksamhetskritiska utbildningarna har fullföljts, och sammantaget har tre fjärdedelar av den planerade utbildningsverksamheten kopplat till det operativa uppdraget kunnat genomföras under året, resterande del har fått ställas in eller skjutas upp till ett senare tillfälle.

Kompetensförsörjning inom insatsverksamheten

Inom ramen för myndighetens operativa uppdrag rekryteras personal till såväl nationella som internationella insatser, antingen via annonsering av tjänst eller genom MSB:s resursbas. Under 2020 har 373 heltidskontrakt av varierande längd utfärdats inom insatsverksamheten. Därutöver har även 33 deltidskontrakt utfärdats. 31,3 procent av kontrakten har utfärdats till kvinnor, och 68,7 procent till män. Under kalenderåret har 92,6 årsarbetskrafter på heltidskontrakt utförts inom insatsverksamheten, 33,5 procent av kvinnor och 66,5 procent av män. Den genomsnittliga insatspersonalen är 50,2 år, har varit registrerad i resursbasen i 10,4 år samt varit kontrakterad för insats vid nio tillfällen.

Under 2020 har 80 individer registrerade i resursbasen deltagit i den obligatoriska introduktions- och säkerhetsutbildningen, 34 procent kvinnor och 66 procent män. Beroende på kompetensprofil erbjuds även specialiserade utbildningar. Sammantaget har 51 utbildningstillfällen erbjudits under 2020, där 443 individer deltagit, 26 procent kvinnor och 74 procent män. MSB tillhandahåller även ett traineeprogram i fält och tre individer har deltagit i detta under året.

MSB strävar efter att all personal ska ha kunskap om kvinnors, mäns, flickors och pojkers olika behov och roller i krissituationer. Den obligatoriska introduktionsutbildningen innefattar en grundläggande utbildning i jämställdhet och mångfaldsaspekter i insatsverksamheten samt förebyggande av könsbaserat våld.

Säkerhetsarbete inom ramen för internationella insatser
MSB genomför ett omfattande säkerhets- och hälsostöd till den internationella insatsverksamheten. Arbetet bedrivs proaktivt genom analyser och samverkan med internationella partners för att förutse vilka risker som föreligger och därmed kunna förebygga dessa. Det ingår även att säkerställa att insatspersonalen mår bra fysiskt och psykiskt samt ge dem en grundläggande träning och information kring kommande uppdrag.

Under året har ca 60 säkerhetsöversikter gjorts för olika insatser till stöd för beslutsfattande chefer. Under 2020 genomfördes sex kurser i fältsäkerhet som riktar sig till MSB:s egen insatspersonal samt två kurser i fältsäkerhet i högriskmiljö. Sammanlagt har cirka 160 personer utbildats under 2020 varav ett tjugotal från andra myndigheter, bland annat Sida, UD, Haverikommissionen, Riksdagens säkerhetsenhet och NOA.

Insatser med nationella förstärkningsresurser

MSB:s nationella insatsverksamhet har under 2020 varit mer omfattande än någonsin tidigare. MSB har under 2020 genomfört 144 nationella insatser till stöd för regioner, kommuner och andra myndigheter. Insatserna har framförallt varit kopplade till hanteringen av coronapandemin och till släckning av skogsbränder med helikoptrar och flygplan. Men MSB har även genomfört flera insatser vid översvämningar och vid polis och räddningstjänstens hantering av farliga ämnen. Den relativt nya förstärkningsresursen för nationell urban sök och räddning (NUSAR) har också använts för att bistå räddningstjänsten vid ett 10-tal tillfällen som en följd av de sprängningar som har skett i storstadsområden.

Parallellt med operativ hantering och genomförande av insatser har MSB även genomfört nödvändigt utvecklingsarbete. Bland annat har den nationella förmågan inom skogsbrand stärkts genom att utöka förstärkningsresursen samverkan och ledning med kompetenser inom räddningstjänst. Myndigheten har också, i samverkan med berörda räddningstjänster, utvecklat förutsättningarna för effektivare hantering av insatser inom kem, sanering och avancerad indikering (CBRN). Ett nytt utbildningskoncept för de nationella förstärkningsresurserna på området har tagits fram.

Insatsverksamheten i hantering av coronapandemin

MSB har sedan i början av mars 2020 bistått regioner, kommuner och andra samhällsviktiga aktörer inom en rad olika områden kopplat till den nationella hanteringen av den pågående coronapandemin. Hälso- och sjukvårdsaktörer har kunnat hemställa om stöd från MSB via Socialstyrelsen som haft mandatet att prioritera och fördela hälso- och sjukvårdsresurser.

MSB har under 2020 inom ramen för insatsverksamheten stöttat aktörernas samhällsviktiga verksamhet genom:

- 13 assisterade hemtransporter för personer med hemvist i Sverige från Kina, Gambia och Peru där MSB främst bidrog med logistikstöd och vid 5 hemresor även med krisstödande personal, i nära samverkan med Utrikesdepartementet och andra svenska myndigheter. Hemresorna kunde genomföras på ett säkert sätt, och totalt har över 250 personer rest tillbaka till Sverige med de assisterade hemresorna.
- Förstärkningsresursen samverkan och ledning där MSB stödde Socialstyrelsen, Folkhälsomyndigheten, Läkemiddelverket, länsstyrelsernas samordningskansli, Region Stockholm och Region Blekinge, med kompetenser inom bland annat stabsorganisering, krisledning, logistik och kriskommunikation.

- Materiellt stöd och transporter där regioners behov av utökad kapacitet för att på ett säkert sätt genomföra triagering och provtagning av patienter ledde till att MSB har bistått med temporära sjukvårdslokaler i form av 9 tält och 26 prefabricerade modulhus som regionernas olika vårdcentraler och sjukhus nyttjar.

Skogsbrandsäsongen

Arbetet med att utveckla de nationella förstärkningsresurserna som används vid skogsbränder har fortsatt under året och kompletterats med nya resurser i form av mindre skopande flygplan. De skopande planen är en del av EU:s gemensamma beredskap, rescEU. Det innebär att kostnaderna för resurserna ersätts av Europeiska kommissionen med 90 procent. MSB har dessutom bidragit med 6 helikoptrar inom ramen för det så kallade rescEU transition, vilket innebär att 75 procent av beredskapskostnaderna under relevant tidsperiod ersätts av Europeiska kommissionen.

MSB:s utvärderingar av genomförda insatser visar att de nationella förstärkningsresurserna för skogsbrand är mycket uppskattade av räddningstjänsterna. MSB gör bedömningen att de utvecklade förstärkningsresurserna för skogsbrand utgör ett mycket betydelsefullt bidrag till den samlade svenska förmågan att släcka skogsbränder. Genom de utvecklade resurserna har ett stort antal skogsbränder kunnat släckas i ett tidigt skede och inte tillåtit växa sig stora och svårsläckta.

Internationella humanitära biståndsinsatser

MSB:s humanitära insatsverksamhet har som syfte att bidra till en behovsbaserad, effektiv och samordnad hantering av humanitära kriser och katastrofer i biståndsländer.

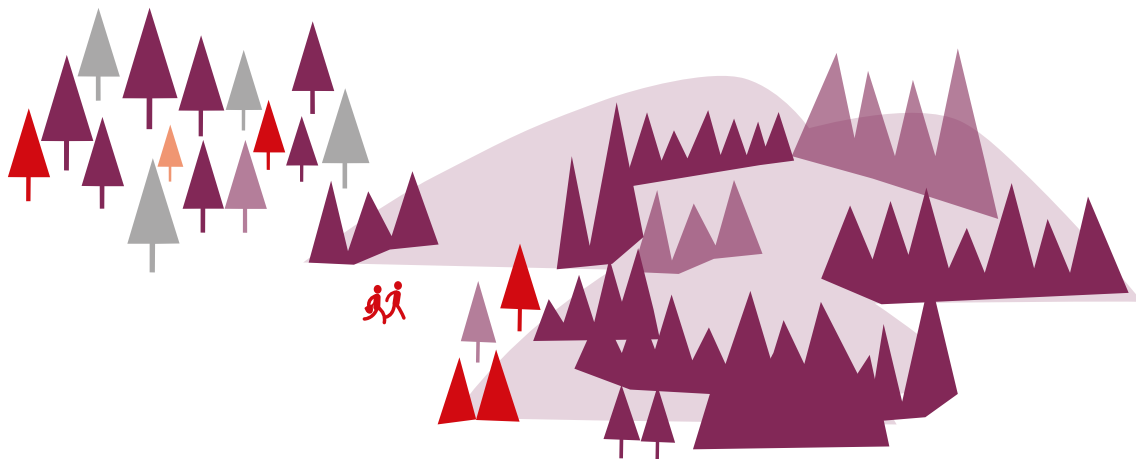
Indikator – Resultatuppfyllnad för humanitära internationella insatser

Indikatorn ger ett mått på om MSB har levererat förväntat resultat utifrån målformuleringar som görs vid insatsernas början.

Tabell 22. Indikator Resultatuppfyllnad för humanitära internationella insatser, grad av måluppfyllelse i procent

Grad av måluppfyllelse	2020	2019
Fullt uppfyllt	46	68
I huvudsak uppfyllt	26	25
Delvis uppfyllt	21	5
Inte uppfyllt	8	2

Resultatet av indikatorn visar att resultatuppfyllnaden sjunkit jämfört med 2019. Det beror troligtvis uteslutande på att flera insatser fick ställas om eller ställas in på grund av coronapandemin och dess medförande reserestriktioner. Trots dessa förändringar så har ändå nästan hälften av insatserna fullt ut nått upp till sina mål, vilket får ses som ett tillfredsställande resultat med tanke på omständigheterna.

MSB har genomfört 70 humanitära insatser under 2020. Ett flertal insatser kunde påbörjas under hösten och verksamheten hade mot slutet av året återgått till relativt normala nivåer.

De största insatsländerna mätt som antal pågående insatser under året är Sydsudan, Etiopien och Tchad. Ser man till insatsernas ekonomiska omfattning är även Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo (DRK) och Venezuela stora insatsländer för MSB. De mest omfattande insatserna har syftat till att stärka infrastruktur som möjliggör humanitär närvaro vid kriser och katastrofer. Det innebär att MSB tillhandahåller lösningar för exempelvis boende, kontor, konstruktion, logistik och säkerhet så att internationella biståndsaktörer såsom organ inom FN kan verka i olika sammanhang och på platser där detta saknas.

Sedan 2019 genomför MSB ett projekt för att bygga fyra så kallade humanitära hubbar, boende- och kontorsanläggningar, i Centralafrikanska republiken (CAR) med 160 arbetsplatser och ett 70-tal boendeplatser samt lagerlokaler. Dessa ska nyttjas av flera av FN:s humanitära organisationer (WFP, IOM, UNICEF och UNCHR), men även av andra hjälparbetare och humanitär personal för att säkra en permanent och ökad närvaro i landets svårtillgängliga högriskområden. Projektet har kunnat fortgå under 2020 och väntas avslutas 2021.

Under 2020 har MSB även tillhandahållit kompetens och materiel inom koordinering, informationshantering och informations- och kommunikationsteknologi (ICT) gentemot ett flertal FN-organisationer i sammanlagt 12 länder.

I syfte att tillhandahålla snabba och effektiva lösningar för tillfälliga boenden och bas-tjänster för drabbad befolkning har MSB under året stöttat IOM, UNHCR och UNICEF i DRK, Etiopien, Nigeria, Sydsudan, Syrien, Tchad och Uganda. Stödet inom detta verksamhetsområde omfattar

bland annat planering av flyktingbosättningar och etablering av tillfälliga krisboenden, samt arbete för att förbättra förhållanden inom WASH-området (vatten, sanitet och hygien).

Insatser i icke biståndsländer

MSB har möjlighet att vid behov och med särskild finansiering (anslag 2:4.1) stödja länder som i normalfallet inte är prioriterade biståndsmottagare enligt OECD/DAC:s klassificering. Ett sådant exempel är insatsen efter jordskredet i Gjerdrum i Norge vid årsskiftet 20/21. MSB:s förstärkningsresurs för nationell urban sök- och räddning (NUSAR) från Räddningstjänsten Storgöteborg blev aktiverat för att stödja Norge i sök- och räddningsarbetet för att öka möjligheterna att finna människor vid liv.

Året har i övrigt präglats av en stor mängd förfrågningar via EU:s civilskyddsmekanism gällande skyddsutrustning och medicinsk personal för hanteringen av pandemin. Olyckligtvis har Sverige, i de allra flesta fall, inte haft möjlighet att stödja då även Sverige har haft brist på efterfrågade resurser. I hanteringen av dessa förfrågningar har MSB, som nationell kontaktpunkt för Emergency Response Coordination Centre (ERCC), samverkat med Socialstyrelsen gällande vilka möjligheter Sverige har att stödja. MSB har dock genomfört några civilskyddsinsatser i år, exempelvis i samband med branden i flyktinglägret på Lesbos, stöd vid översvämning i Ukraina samt vid explosionerna i Beirut.

Internationell civil krishantering

MSB:s insatser inom området internationell civil krishantering har fortsatt att utvecklas för att förebygga och mildra konflikter och skapa förutsättningar för varaktig fred. MSB:s insatser riktar sig främst till att stödja multilaterala organisationer som EU, FN och OSSE att kunna utföra sina uppdrag effektivt och kvalificerat. En del av detta stöd har under året fokuserats på hanteringen av pandemin.

Under 2020 har MSB bland annat sekunderat medicinska rådgivare till fyra EU-missioner; EUCAP Somalia, EUPOL

COPPS Palestina, EUAM Ukraina och EUAM Irak. Samtliga har syftat till att mottagande organisation ska ha en stark kapacitet för etablering, utökning och fortsatt säker närvaro vid genomförande av missionens mandat. De medicinska rådgivarna har varit direkt avgörande för hanteringen av pandemin på respektive mission.

Exempel på andra insatser inom internationell civil krishantering som utförts är stöd med sjukvårdsexpertis och sjukvårdsmaterial till FN:s utvecklingsprogram samt FN:s minhanteringsprogram.

Strategic Warehouse II

MSB har ett avtal med EU-kommissionen om att vara strategisk lagerhållare för samtliga civila missioner inom den Gemensamma säkerhets- och försvarspolitiken (GSFP), vilket bidrar till en nyckelförmåga inom GSFP till stöd för europeisk krishantering. Lagret möjliggör för CPCC (Civilian Planning and Conduct Capabaility) att snabbt initiera, utföra, justera och avsluta insatser samt flytta materiel. MSB har tillsammans med EU-kommissionen vidtagit åtgärder för att säkerställa att lagret är aktivt och funktionellt, bland annat genom att rutiner har skapats för beställningar av materiel, och att en fungerande it-infrastruktur har etablerats för affärssystemet.

Sjukvårdslager inom ramen för rescEU

RescEU är EU:s gemensamma beredskap och responskapacitet som skapades 2019. I samband med coronapandemin påskyndades utvecklingen av rescEU:s medicinska lagerhållning för att bidra till att möta de växande behoven av bland annat skyddsutrustning och medicinteknisk utrustning bland EU:s medlemsstater.

MSB lämnade i början på juli 2020, i samarbete med Socialstyrelsen och Försvarets materielverk, en ansökan till EU om att hysa ett av dessa sjukvårdslager. I slutet på augusti beslutade Kommissionen att ge Sverige

uppdraget, vilket gäller till 2025. Det Sverige ska lagerhålla är medicinteknisk utrustning i form av främst ventilatorer samt personlig skyddsutrustning såsom andningsskydd och kroppsskydd. MSB:s befintliga centrallager i Kristinehamn kommer att nyttjas för lagerhållningen.

MSB leder och koordinerar projektet, ansvarar för lagerhållning i Kristinehamn samt för uttransport av efterfrågad materiel. FMV ansvarar för upphandling av utrustningen som ska lagerhållas och Socialstyrelsen stödjer MSB och FMV i projektet.

Resiliensinsatser

MSB:s internationella biståndsinsatser för stärkt resiliens ska bidra till en effektiv hantering av kris- och katastrofrisker hos myndigheter i andra länder och andra ansvariga aktörer. Under 2020 har MSB genomfört färre resiliensinsatser än föregående år, men varje enskild insats är betydligt större i omfattning såväl finansiellt, tematiskt, och tidsmässigt, samt förväntas leda till en högre effekt än tidigare insatser. Därmed har MSB:s resiliensinsatser utvecklats i en mer strategisk riktning för att förbättra uppnådd effekt och varaktighet av resultaten efter avslutad insats.

Några av de resiliensinsatser som pågått under 2020 är exempelvis ITP Disaster Risk Management, en flerårig insats som omfattar ett flertal länder: Bangladesh, Kambodja, Filippinerna, och Nepal. Insatsen påbörjades 2019 och ska fortsätta ytterligare två år. I detta projekt stärks kapaciteten till krishantering exempelvis genom anpassning av Bangladeshs National Cyclone Preparedness Programme för att det bättre ska ta hänsyn till kvinnors och flickors behov vid extrema väderhändelser.

Sedan början av 2019 har MSB även arbetat med den irakiska regeringens krissamordningsmyndighet och det irakiska civilförsvaret för att stärka de ansvariga irakiska aktörernas förmåga att identifiera och bedöma risker samt att förbereda och samordna krisrespons på nationell, regional och lokal nivå.

Leveraging ASEAN Capacities for Emergency Response (LACER) är ett EU-finansierat projekt som startade 1 mars 2020 med övergripande mål att bidra till stärkt katastrofriskreducering i Sydostasien. Projektet syftar till att institutionellt stärka det regionala organet för koordinering ASEAN Coordinating Centre for Humanitarian Assistance on Disaster Management (AHA Centre) inom katastrofövervakning, beredskap och respons samt att förbättra ASEAN:s kollektiva responsförmåga vid katastrofer.

Den 1 oktober inledde MSB arbetet med myndighetens hittills största internationella kapacitetsutvecklande insats; ”Prevention, Preparedness and Response to natural and man-made disasters in Eastern Partnership countries – phase 3 (PPRD East 3)”. Syftet är att utveckla civilskydd, katastrofriskreducering och regional samverkan i länderna i det Östliga partnerskapet (Vitryssland, Ukraina, Moldavien, Georgien, Armenien och Azerbajdzjan).

Mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet

Informationspåverkan

2. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska inom det egna ansvarsområdet ha en god förmåga att identifiera och möta informationspåverkan och annan spridning av vilseledande information riktad mot Sverige. Myndigheten ska även genom kunskapsspridning och stöd till samverkan bidra till övriga bevakningsansvariga myndigheters och berörda aktörers beredskap inom området. Genomförda åtgärder och uppnådda resultat ska redovisas.

Samlad bedömning av förmåga att identifiera och möta informationspåverkan

MSB bedömer att hotet från informationspåverkan fortsatt att öka under 2020. Ökningen avser både mängd och komplexitet samt även antalet antagonistiska aktörer som har förmåga och intention att bedriva informationspåverkan riktad mot demokratiska länder, inklusive Sverige. Under 2020 har MSB noterat att främmande makter kopierar framgångsrika tillvägagångssätt från varandra samt i viss utsträckning förefaller koordinera sina resurser för informationspåverkan. Informationspåverkan avseende coronapandemin har noterats i relation till samtliga aktörer som MSB följer och har även förstärkt MSB:s bedömning att främmande makters förmåga att bedriva informationspåverkan utvecklas successivt och anpassas gentemot vidtagna åtgärder och nationella sårbarheter.

Under året har MSB:s verksamhet huvudsakligen fokuserat på informationspåverkan rörande pandemin. För att hantera den stora mängd desinformation, vilseledning och informationspåverkan rörande pandemin har verksamheten organiserats i tre operativa delar; Lägesbild: nationella och regionala sårbarheter; samt operativ respons. MSB har upprätthållit en nationell lägesbild

rörande informationspåverkan riktad mot Sverige samt erbjudit stöd till nationella och regionala aktörer. Myndigheten har även strävat efter att intensifiera nationell och internationell samverkan i syfte att inhämta kunskap, öka informationsdelning och koordinera lägesuppfattningar.

De åtgärder som MSB har vidtagit under 2020 bedöms ha bidragit till att öka medvetenhet, beredskap och förmåga i samhället att identifiera och möta informationspåverkan, framförallt vad gäller informationspåverkan rörande pandemin. MSB konstaterar samtidigt att svenska aktörers medvetenhet om hotet, egen kunskap om sårbarheter och konsekvenser samt förmåga att möta informationspåverkan varierar betydligt. MSB:s bedömning är också att myndighetens egen förmåga att identifiera och möta informationspåverkan är fortsatt underdimensionerad i förhållande till hotutvecklingen. Sammantaget bedömer MSB den samlade nationella förmågan som otillräcklig.

Genomförda åtgärder för att öka förmågan att identifiera informationspåverkan

MSB följer och bedömer löpande utländsk informationsverksamhet som kan riktas mot Sverige i syfte att påverka beslutsfattande och svensk opinionsutveckling. Detta sker genom samverkan, omvärldsbevakning och analysverksamhet.

Under 2020 har MSB:s verksamhet huvudsakligen fokuserat på informationspåverkan rörande coronapandemin. Verksamheten har upprätthållit en nationell lägesbild rörande informationspåverkan riktad mot Sverige och delat 11 lägesbilder med Regeringskansliet, vissa utlandsmyndigheter samt med berörda nationella myndigheter. Från juni 2020 har myndigheten övergått till att rapportera avvikelser till Regeringskansliet. MSB har under 2020 även strävat efter att intensifiera nationell och internationell samverkan i syfte att inhämta kunskap, öka informationsdelning och koordinera lägesuppfattningar. Det

internationella samarbetet har varit synnerligen värdefullt och även ökat MSB:s kunskap om hur andra länder och internationella organisationer bygger förmåga för att identifiera påverkansaktiviteter kopplat till pandemin.

Genomförda åtgärder för att öka förmågan att möta informationspåverkan

Under 2020 har fokus legat vid att höja kunskapen och förmågan att möta informationspåverkan hos relevanta aktörer, bland annat genom utbildningar. Totalt har ca 1 500 tjänstemän från bevakningsansvariga myndigheter och övriga berörda aktörer genomgått utbildningar vid 77 tillfällen under 2020, vilket innebär att ca 14 500 personer deltagit i utbildningar under perioden 2016–2020.

MSB har under året också erbjudit visst stöd till regionala och lokala aktörer avseende bedömningar av desinformation och potentiell informationspåverkan inom ramen för hanteringen av pandemin.

Samverkan och utbyte med olika aktörer har utvecklats under 2020. Bland annat har MSB fortsatt samarbetet med Medieinstitutet FOJO vid Linnéuniversitetet för att utbilda journalister och redaktioner i MSB:s handbok ”Att möta informationspåverkan” och vidareutvecklat samverkan med sociala medieföretag avseende covid-19 och valpåverkan.

I början av 2020 påbörjades utveckling av en funktion för operativ respons i syfte att stärka förmågan att operativt möta informationspåverkan mot Sverige.

MSB har genom att inrikta, finansiera och följa upp forskning möjliggjort fortsatt kunskapsutveckling och vetenskaplig rapportering. Under 2020 har forskningsprojekten bl.a. omfattat narrativ analys, islamistisk informationspåverkan, radikalisering och annan samhällshotande verksamhet som skulle kunna utmana målen för samhällets säkerhet. MSB konstaterar att forskningen utgör ett viktigt instrument

för att stärka kunskapen och förmågan hos ansvariga aktörer. Genom forskning kan också hot och sårbarheter mot samhället belysas på ett transparent sätt. MSB har under året inlett arbetet med att omsätta forskningsresultat i det förebyggande och operativa arbetet samt i utbildningsverksamhet. Detta väntas bidra till att stärka både MSB:s och de bevakningsansvariga myndigheternas förmåga att identifiera och möta informationspåverkan och påverkanskampanjer. Under 2020 har MSB underhållit de bilaterala utbytena med USA, Storbritannien, Australien och Singapore. Inom ramen för CFI-samarbetet (Counter Foreign Interference) har MSB utvecklat dialogen med samtliga motparter och deltagit i virtuella möten och utbyten.

På uppdrag av regeringen (UD) sekunderar MSB en expert till EU EEAS East StratCom Task Force och en expert till StratCom Western Balkans. I linje med nuvarande försvarsinriktning och genom särskilt regeringsbeslut sekunderar MSB även personal till Natos kunskapscentrum för strategisk kommunikation i Riga. MSB konstaterar att dessa sekunderingar har varit mycket värdefulla för utvecklingen av myndighetens egen förmåga. Genom sekunderingarna stärks MSB:s möjlighet att bevaka och rapportera om EU:s aktiviteter inom informationspåverkanområdet och ta del av hur Nato och allierade länder höjer sin förmåga inom strategisk kommunikation och informationspåverkan. Under 2020 har MSB genom dessa samarbeten kunnat följa de bedömningar och den hantering av desinformation och informationspåverkan relaterat till pandemin som görs utanför Sverige.

Cybersäkerhet och säkra kommunikationer

MSB har en samordnande, rådgivande och stödjande funktion inom samhällets informations- och cybersäkerhet samt till uppgift att hantera och förebygga it-incidenter. Myndigheten ansvarar även för utveckling och förvaltning av säkra kommunikationer samt för drift, underhåll, stöd och utveckling av ledningsplatser.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för verksamhetsområdet cybersäkerhet och säkra kommunikationer, i förhållande till uppgift enligt instruktion, är tillfredsställande. Bedömningen bygger på resultat av genomförda prestationer i fullgörandet av uppgiften.

Väsentliga resultat

MSB:s arbete inom cybersäkerhet och säkra kommunikationer bedöms ha bidragit till att stärka informations- och cybersäkerheten i Sverige.

MSB har:

- gett ut ett föreskriftspaket som omfattar informationssäkerhet, it-säkerhet och incidentrapportering för statliga myndigheter
- genomfört digital informationssäkerhetskonferens för offentlig sektor, Tänk säkert-kampanj riktad till allmänhet och små företag, utbildningsinsatser för offentlig sektor samt en pilotutbildning för myndighetschefer
- utökat och fördjupat internationell samverkan med koppling till NIS-direktivet, bland annat genom deltagande i ett ökat antal internationella arbetsgrupper
- förebyggt och hanterat it-incidenter genom att sprida information och varna om sårbarheter, hot och risker inom it-säkerhet samt samverkat med andra cybersäkerhetsmyndigheter och nätverk inom olika inriktningar
- bistått aktörer att identifiera ännu inte upptäckta hot och sårbarheter i sina system genom threat hunting
- genomfört riktade insatser mot hälso- och sjukvårdssektorn med rekommendationer och tekniskt operativt stöd i syfte att öka motståndskraften mot ransomware
- bedrivit särskilt arbete med att omvärldsbevaka, detektera och verifiera it-incidenter med särskild inriktning på coronapandemin, och även deltagit i övningarna Cyber Storm och NATO Cyber Coalition
- stöttat prioriterade aktörers arbete att utveckla ledningsplatser med uthålliga försörjningssystem och system för informationsdelning, samt genomfört pilotprojekt för mobil ledningsplats
- lanserat en uppdaterad version av SGSI videotjänst som möjliggör för samhällsviktiga aktörer att ha videokonferenser upp till nivån skyddsvärd
- genomfört åtgärder för att stötta aktörer i användningen av WIS genom extra utbildning, utökat användarstöd samt förbättringar i driftmiljön
- etablerat en ny reservplats för drift och övervakning av Rakel.

Tabell 23. Kostnad för cybersäkerhet och säkra kommunikationer 2020–2018, tkr

	2020	2019	2018
Verksamhetskostnader	859 369	792 652	897 281
Transfereringar	96 859	102 627	99 995
Totala kostnader	956 228	895 279	997 276

Jämförelsevärdena för 2019–2018 har korrigerats (se avsnitt Totala intäkter och kostnader 2020).

Mer än hälften av kostnaderna inom verksamhetsområdet avser Rakel. Kostnaderna har gällande Rakel jämfört med föregående år främst ökat inom avskrivningar samt drift och underhåll. För hela verksamheten har kostnader för personal, tjänster och övriga kostnader ökat som grundar sig på att ny organisation etablerats och projekt för Rakel G2 bedrivits. Transfereringarna är något lägre jämfört med föregående år vilket beror av att projekt inte kunnat genomföras i den omfattning som planerats.

Stödja det förebyggande arbetet med informations- och cybersäkerhet

Utbildningar om informationssäkerhet

För att öka kunskapen om informationssäkerhet har MSB under året genomfört utbildningsinsatser för den offentliga sektorn. Utbildningarna har riktat sig till olika målgrupper och har både varit webbaserade och lärarledda. En kurs som är särskilt anpassad för myndighetschefer är under utveckling och en pilotomgång har genomförts under året.

Under 2020 har MSB lanserat en ny version av den grundläggande webbutbildningen ”Digital informationssäkerhetsutbildning för alla”, Disa. Syftet med Disa är att förmedla grunderna i informationssäkerhet och utbildningen erbjuds som ett nedladdningsbart paket till organisationer kostnadsfritt via MSB:s webbplats samt är tillgänglig på MSB:s webbutbildningsplattform. MSB bedömer att utbildningarna, genom att bidra

med ökad kunskap, medför att informationssäkerhet integreras ytterligare i verksamheter. Detta skapar förutsättningar för en trygg digital utveckling i samhället.

Tabell 24. Informationssäkerhetsutbildningar 2020–2018. Antal deltagare, användare och nedladdningar.

Informationssäkerhetsutbildningar	2020	2019	2018
Lärlarledd utbildning strategisk	67	96	37
Webbutbildning, taktisk	243	41	
Webbutbildning, operativ	842	3637	
Disa*	21 032	**	27 856

* antalet användare på MSB:s webbutbildningsplattform

** data saknas pga av problem med Google analytics.

Konferensen offentlig sektors informationssäkerhet

Informationssäkerhetskonferensen som tidigare år har genomförts tillsammans med SAMFI-myndigheterna (Samverkansgruppen för informationssäkerhet) arrangerades detta år av MSB själv. Konferensen genomfördes digitalt med temat ”Säker digitalisering”. Intresset för årets konferens var rekordstort med 1151 unika användare inloggade under dagen. Utvärderingen visar att majoriteten av deltagarna uppskattade programupplägget, det digitala formatet samt att kunskap från dagen kommer kunna implementeras i arbetet.

Kampanj under informations-säkerhetsmånaden

En förutsättning för att kunna tillvarata digitaliseringens möjligheter är att individer och organisationer känner sig trygga i att använda internet. MSB arrangerade därför i oktober tillsammans med Polismyndigheten, en nationell informationskampanj med budskapet ”Tänk säkert – skydda din viktigaste information”. Kampanjen genomfördes i samband med den europeiska informations-säkerhetsmånaden och syftet var att hjälpa individer och småföretagare att skapa en säkrare användning av internet. Kampanjens budskap bedömdes i år vara särskilt viktigt

med anledning av coronapandemin, då många varit och är mer uppkopplade på internet. Kampanjens budskap fick stor nationell spridning tack vare att ett 50-tal aktörer från offentlig och privat sektor deltog med olika aktiviteter.

Säkerhet i cyberfysiska system

I samverkan med Totalförsvarets forskningsinstitut (FOI) har MSB under året anordnat utbildningar, vid det myndighetsgemensamma NCS3 (Nationellt centrum för säkerhet i styr-system för samhällsviktig verksamhet), i syfte att öka förmågan att identifiera och hantera sårbarheter inom industriella informations- och styrsystem. Under 2020 har två utbildningar, efter anpassning av kursplan och försiktighetsåtgärder till följd av pandemin, kunnat genomföras. Antalet deltagare uppgick till 25. MSB och FOI har under året vidareutvecklat och utökat kursutbudet vid NCS3 för att förbättra metodiken, men även för att kunna erbjuda anpassade kurser till bl.a. chefer i verksamheter som ansvarar för drift av industriella informations- och styrsystem.

Sedan 2019 arbetar MSB med att utveckla den operativa förmågan för att utföra s.k. threat hunting inom industriella informations- och styrsystem. ”Threat hunting” innebär att söka efter oupptäckta intrång i system, för att kunna avstyra dessa innan de resulterar i en incident. Arbetet fokuserar på att hantera intrång i industriella informations- och

styrsystem men kan även användas i andra it-miljöer. Under 2020 har grunderna till den operativa förmågan byggts upp och MSB har använt threat hunting i skarpa insatser och till att stödja andra myndigheter.

Nationell kontaktpunkt och Galileo PRS MSB är Sveriges nationella kontaktpunkt för säkerhetsincidenter i det europeiska GNSS-systemet (Global Navigation Satellite System) Galileo. Under året har utrustning installerats för att etablera förmåga att kunna kommunicera säkert med EU:s GNSS-myndighet, GSA. I slutet av september 2020 utfördes en lyckad övning tillsammans med GSA där en simulerad säkerhetsincident inträffade med syfte att testa larmkedjans alla kommunikationsvägar.

MSB har via regleringsbrevet för 2020 fått i uppdrag (1104/2011/EU) att vara behörig myndighet för den offentligt reglerade satellitnavigeringstjänsten Galileo PRS, vilket innebär ett samordnande ansvar för nationella aktiviteter relaterade till tjänsten Galileo. PRS är en GNSS-tjänst avsedd för myndighetsbruk och ackrediterade användare som har behov av hög robusthet och tillgänglighet. Uppdraget innebär att MSB ska bygga upp en förmåga som möjliggör att Sverige kan nyttja PRS för skydd av kritisk infrastruktur i enlighet med de krav som EU ställer. En första sammanställning av uppdraget har redovisats för Regeringskansliet.

Samordna samhällets informations- och cybersäkerhet

Nytt föreskriftspaket och stöd för statliga myndigheter

Statliga myndigheter ska bedriva ett systematiskt och riskbaserat informationssäkerhetsarbete och rapportera it-incidenter som allvarligt kan påverka säkerheten. För att öka samhällets förmåga och underlätta informationssäkerhetsarbetet gav MSB i oktober 2020 ut ett föreskriftspaket. Det handlar om uppdaterade föreskrifter om informationssäkerhet och incidentrapportering och nya föreskrifter om säkerhetsåtgärder i informationssystem.

Uppdateringen av föreskrifterna om informationssäkerhet för statliga myndigheter innebär att det nu ställs tydligare krav på myndighetsledningens uppgift att inrikta, säkerställa resurser och följa upp informationssäkerhetsarbetet. Dessutom har nya krav tillkommit på att vidta säkerhetsåtgärder rörande lokaler och personal. Uppdateringen av föreskrifterna ska göra det enklare för myndigheterna att avgöra vad som ska incidentrapporteras och kraven på tidsramen för rapporteringen har skärpts.

De nya föreskrifterna om säkerhetsåtgärder i informationssystem ställer ett minimumkrav på vilka säkerhetsåtgärder som en statlig myndighet ska ha på plats i den tekniska it-miljön. Statliga myndigheter ska dessutom alltid, utifrån riskanalyser, avgöra behovet av ytterligare it-säkerhetsåtgärder utöver de grundläggande åtgärder som specificeras i föreskrifterna.

MSB tillhandahåller även vägledningar som stöd för tillämpningen av föreskrifterna, exempelvis gällande it-säkerhetsåtgärder som stöd vid tillämpning av de nya föreskrifterna om säkerhetsåtgärder i informationssystem.

Nationellt cybersäkerhetscenter

Under året har MSB tillsammans med Försvarets radioanstalt, Försvarmakten, Säkerhetspolisen, Polismyndigheten, Försvarets materielverk och Post- och telestyrelsen fortsatt att

fördjupa sin myndighetssamverkan på cybersäkerhetsområdet och förberett inför inrättandet av ett nationellt cybersäkerhetscenter.

Den fördjupade samverkan har sedan februari 2020 samlats i ett myndighetsgemensamt projekt. Projektet har syftat till att skapa förutsättningar för ett framtida nationellt cybersäkerhetscenter genom att samverka i frågor rörande bland annat lokalisering, säkerhet och juridik. Därtill har de ingående myndigheterna inom ramen för projektet publicerat två gemensamma rapporter: ”Cybersäkerhet i Sverige – hot, metoder, brister och beroenden” och ”Cybersäkerhet i Sverige – rekommenderade säkerhetsåtgärder”.

Den 10 december 2020 fattade regeringen beslut om att inrätta ett nationellt cybersäkerhetscenter. MSB och de övriga sex ingående myndigheterna fortsätter nu att fördjupa samverkan inom ramen för etablerandet av centret.

It-incidenter

Enligt förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap är statliga myndigheter skyldiga att rapportera allvarliga it-incidenter till MSB. Funktionen CERT-SE är mottagare av it-incidentrapporterna för att kunna lämna operativt stöd eller annan hantering.

Tabell 25. Statliga myndigheternas it-incidentrapportering 2020–2018, antal incidenter

	2020	2019	2018
Inrapporterade it-incidenter	286	296	297

It-incidentrapporterna används som underlag till den rapport om statliga myndigheters it-incidentrapportering som MSB gör årligen. För att belysa vikten av it-incidentrapporteringen skickades rapporten för 2019 med följebrev ut till samtliga rapporteringspliktiga myndigheter. Coronapandemin förefaller inte bara ha påverkat informations- och cybersäkerheten genom hur och var vi arbetar, utan även incidentrapporteringen. Andelen rapporterade angrepp har minskat medan

andelen incidenter relaterade till störningar i driftmiljö, mjuk- eller hårdvara eller rena handhavandefel har ökat.

Enligt EU-direktivet (EU) 2016:1148 och den svenska lagen om informationssäkerhet för samhällsviktiga och digitala tjänster 2018:1174, ska leverantörer av samhällsviktiga tjänster rapportera it-incidenter med betydande inverkan på kontinuiteten i den tjänst som de tillhandahåller. Leverantörer av digitala tjänster ska rapportera incidenter som har en avsevärd inverkan på tillhandahållandet av de digitala tjänster som definieras i direktivet. MSB har mottagit incidentrapporter från dessa sedan 2019. Enligt 2020 års sammanställning av inkomna incidenter kan det konstateras att antalet inrapporterade incidenter har ökat från 2019 och att få av de inrapporterade incidenterna bedöms ha ursprung i antagonistiska handlingar samt att incidenter ofta inträffar i en tjänst som tillhandahålls av en extern part.

Tabell 26. Rapportering NIS 2020–2019, antal

	2020	2019
Inrapporterade it-incidenter NIS	88	55

Utvecklingsarbetet NIS-direktivet

Under 2020 har implementeringsarbetet av NIS-direktivet (Europaparlamentets och rådets direktiv om åtgärder för en hög gemensam nivå på säkerhet i nätverks- och informationssystem i hela unionen) fortsatt i Sverige.

Det nationella samarbetsforumet med Socialstyrelsen och de sex tillsynsmyndigheterna; Energimyndigheten, Finansinspektionen, Inspektionen för vård och omsorg, Livsmedelsverket, Post- och telestyrelsen samt Transportstyrelsen och Socialstyrelsen har under hösten arbetat gemensamt med frågor rörande revideringen av NIS-direktivet, bidragit till en fortsatt utveckling av informationsutbytet mellan myndigheterna samt underlättat harmonisering gällande föreskriftsarbete och tillsyn.

MSB har under 2020 ingått en överenskommelse om finansiering med INEA (Innovation and Networks Executive Agency) för att utveckla MSB:s roll som nationell kontaktpunkt inom ramen för NIS-direktivet.

Medie- och etermedieberedskap

Mediernas beredskapsråd är en viktig del i MSB:s arbete med frågor som rör medieberedskap. Inom rådet förs en kontinuerlig dialog kring medieföretagens säkerhet, beredskap, krisledningsförmåga och samverkan. Arbetet har på grund av pandemin genomförts digitalt och mycket av arbetet på och mellan möten har gällt bolagens hantering av coronapandemin och vilket stöd MSB kan ge bolagen i deras roll som samhällsviktig verksamhet. MSB har genomfört tre möten med mediernas beredskapsråd under 2020 samt stärkt den särskilda etermedieberedskapen genom utbetalning av medel.

Förebygga och hantera it-incidenter

Inom ramen för MSB:s operativa uppdrag på informations- och cybersäkerhetsområdet, är myndigheten nationell CSIRT-funktion genom CERT-SE (Sveriges nationella Computer Emergency Response Team). CERT-SE har som uppdrag att stödja samhället i arbetet med att hantera och förebygga it-incidenter.

Det viktigaste arbetet med att förebygga och hantera it-incidenter för funktionen har gjorts genom att:

- sprida information och varna om sårbarheter, hot och risker inom it-säkerhet
- arbeta med att höja samhällets operativa förmåga att samverka vid it-incidenter, exempelvis genom att planera och delta i övningar
- samverka med andra cybersäkerhetsmyndigheter och nätverk inom olika inriktningar inkl. pandemirelaterade initiativ

Övningar som CERT-SE deltagit i under 2020:

- Cyber Storm, arrangerad av CISA (Cybersecurity and Infrastructure Security Agency) inom amerikanska DHS (Department of Homeland Security).
- NATO Cyber Coalition, tillsammans med Försvarsmakten. Cyber Coalition är en cybersäkerhetsövning i NATO-samarbetet som arrangeras årligen med fokus på den militära sektorn.

Ökad hotbild av cyberangrepp mot hälso- och sjukvårdssektorn

I såväl det förebyggande arbetet som hanteringen av it-incidenter har CERT-SE bidragit med rådgivning och stöd till olika organisationer, vilket även innebär att praktiskt medverka i arbetet.

Under våren inträffade flera fall i världen av allvarliga cyberangrepp riktade mot hälso- och sjukvårdssektorn, så kallade ransomware. Ett angrepp av ransomware kan innebära att hela eller delar av en verksamhets it-system med dess information blir krypterad och inte

är tillgänglig för personalen. Med anledning av detta tog CERT-SE, tillsammans med Försvarets Radioanstalt, Polismyndigheten och Säkerhetspolisen, fram rapporten ”Öka motståndskraften mot ransomware”. Rapporten innehöll särskilda rekommendationer och skickades ut via regionerna till it-förvaltning inom hälso- och sjukvårdssektorn i Sverige. Vidare upprättades kontaktvägar och särskild samverkan på en teknisk operativ nivå med representanter inom regionerna. CERT-SE genomförde även insatser via media i syfte att nå ut med information och varningar för den ökande hotbilden, som fick stort genomslag.

CERT-SE publicerar och skickar ut information och varnar gällande sårbarheter, risker och hot i it-system. Under 2020 publicerades 100 webbartiklar med varningar om sårbarheter, risker, hot samt rekommendationer, där en artikel kan hantera över 300 allvarliga sårbarheter. Den tekniska omvärldsbevakningen renderar varje vecka ett gediget flöde av automatiska utskick med information till driftsansvariga eller deras internetleverantör. Under 2020 gjordes 5 534 utskick, och förutom dessa tas även manuella kontakter för att varna drabbade.

Exempel på viktig samverkan under 2020

Under 2020 finns flera exempel på proaktivt samarbete mellan CERT-SE och olika organisationer. På en operativ nivå samverkar CERT-SE och Sunet (Swedish University Computer Network) löpande gällande allvarliga sårbarheter eller andra it-incidenter. Exempelvis kan Sunet snabbt genomföra skanningar av svenska ip-adresser och delar resultat med CERT-SE för vidare hantering.

En av de allvarligaste sårbarheterna under året är Citrix (CVE-2019-19781), som blev känd redan i december 2019 och medförde att CERT-SE skickade ut ett sk. blixtneddelande den 27 december 2019. Sårbarheten, som påverkar stora delar av världen, kan vid exploatering ge en angripare tillgång till en organisations lokala nätverk och verksamhetskritiska system direkt från internet. Denna sårbarhet är fortfarande aktuell i CERT-SE:s hantering i och med att det fortfarande finns verksamheter som exponerar sårbara instanser.

SUNET delgav information till CERT-SE att över 1000 kritiska system hos såväl offentlig som privat verksamhet kunde vara sårbara. Tack vare Sunets agerande var Sverige bland de första i världen med att skanna den egna infrastrukturen efter denna sårbarhet. CERT-SE kunde därmed vara tidiga med att kontakta och informera dem i Sverige som vid första skanningen visade på potentiellt sårbara system exponerade på internet. Sunet bistod med uppföljande skanningar vilket visade att andelen sårbara systemen stadigt minskade. Den 10 januari 2020, när rapporter inkom om att sårbarheten nu utnyttjades aktivt av angripare, hade CERT-SE och Sunet arbetat aktivt i två veckor med att kontakta drabbade och spridit information om hur sårbara system ska säkras. Andelen sårbara instanser i Sverige hade redan halverats under dessa veckor.

Samarbetet mellan CERT-SE och Sunet är ett bra exempel på hur effektiv samverkan bidrar i arbetet med att göra Sverige säkrare i cybervärlden.

Tillhandahålla säkra kommunikationer

Signalskydd

Uppbyggnaden av totalförsvaret och effekten av den nya säkerhetsskyddslagstiftningen har bidragit till att efterfrågan på och användningen av säkra kryptografiska funktioner hos samhällsviktiga aktörer har ökat. Utöver att nya verksamhetsutövare tillkommer har även befintliga signalskyddsorganisationer sett över sin verksamhet och utökat sitt bestånd av signalskyddssystem.

Tilldelningsbeslut av signalskyddssystem har jämfört med förra året ökat med 213 procent och tecknade avtal eller överenskommelser med nya verksamhetsutövare av signalskydd har ökat med 180 procent.

Tilldelningen av signalskyddssystem har bland annat lett till att många aktörer, som tidigare inte kunnat dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter elektroniskt, nu har en förmåga att kunna hantera och dela sådana uppgifter på ett säkert sätt. Det innebär att samhällsviktiga funktioner har fått ökade förutsättningar att dela säkerhetsskyddsklassificerade uppgifter på nationell, regional och lokal nivå.

MSB har tagit fram en webbaserad interaktiv introduktion i signalskydd. Introduktionen ger grundläggande information om vad signalskydd är, hur det kan användas och hur det kan anskaffas. Introduktionen riktar sig till civila aktörer och har främst tagits fram för att nya verksamhetsutövare på ett enkelt

sätt ska kunna ta del av information om signalskydd. Introduktionen underlättar även i stödet till civila aktörer då vi kan hänvisa till den när det gäller grundläggande frågor kring signalskydd, särskilt nu när användningen av säkra kryptografiska funktioner ökar.

Rakel

MSB förvaltar Rakel, ett digitalt radio-kommunikationssystem som används av aktörer inom allmän ordning, säkerhet, hälsa och försvar. Med Rakel kan medarbetare med samhällsviktiga uppdrag kommunicera säkert och effektivt i vardag, kris och vid höjd beredskap.

Rakels nät med omkring 1 900 basstationer har en mycket hög tillgänglighet på 99,992 procent. Rakel täcker 95 procent av Sveriges yta (undantaget fjällvärlden) och 99,84 procent av Sveriges befolkning.

Målet för MSB är nöjda kunder som har förtroende för MSB och Rakelsystemet. För att upprätthålla och vårda relationerna till Rakels kunder har kundansvariga på MSB regelbunden kontakt med kunderna. När pandemin tog fart under våren 2020 var Rakel och ledningssystem snabba med att ställa om till enbart digitala kundmöten. Det har inneburit att kunddialogen varit kontinuerlig under året.

Under 2020 tillkom få nya Rakel-kunder. Det ökade antalet abonnemang är inom nuvarande användarkrets som får använda Rakel, vilket indikerar att det blir fler Rakel-användare inom de anslutna organisationerna.

Tabell 27. Rakelabonnemang och intäktsutveckling 2020–2018

Kundgrupp	Abonnemang 2020 (antal)	Abonnemang 2019 (antal)	Abonnemang 2018 (antal)	Intäkter 2020 (tkr)	Intäkter 2019 (tkr)	Intäkter 2018 (tkr)
Statliga myndigheter	59 374	55 745	52 630	-421 880	-406 704	-398 302
Kommuner	11 789	11 344	11 170	-75 533	-73 350	-70 796
Regioner	5 325	5 222	4 453	-45 688	-43 026	-35 463
Övriga kunder	6 605	6 314	5 986	-59 836	-53 991	-51 844
Summa	83 093	78 625	74 239	-602 937	-577 071	-556 405

Förstärkt tillgänglighet och robusthet
Rakelnätet övervakas dygnet runt årets alla dagar. För att ytterligare förstärka tillgänglighet och robusthet i nätet, i vardag såväl som i kris, har MSB under året etablerat en ny reservplats för drift och övervakning. Den nya reservplatsen kan bemannas och tas i bruk med kort varsel.

Under året har MSB förstärkt inomhus-täckningen för Rakel gällande ett antal för nationen viktiga objekt. Det avser platser där många människor befinner sig, varför de är viktiga i fredstid såväl som vid kriser och samhällsstörningar. MSB har under året också förstärkt täckningen i ett antal järnvägstunnlar och vägtunnlar.

Regeringsuppdrag om nästa generations Rakel (Rakel G2)

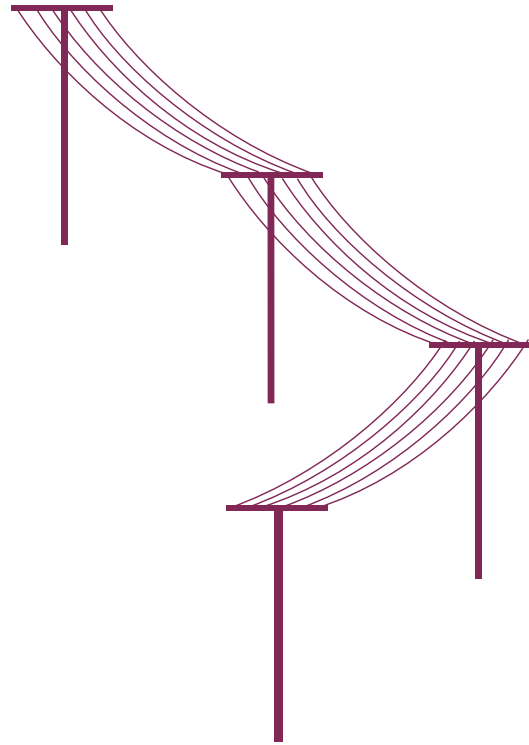
I juni tilldelades MSB två regeringsuppdrag inriktade på utvecklingen av Rakel, det vill säga nästa generations Rakel.

Uppdrag att tillhandahålla tjänster för mobil datakommunikation

Inom ramen för regeringsuppdraget ska MSB anskaffa och tillhandahålla tjänster för mobil datakommunikation till användare av Rakel. Den lösning som ska utvecklas blir i första skedet ett komplement till nuvarande Rakel. Leverans ska ske senast september 2022. Under året har en marknadsanalys, en så kallad RFI (Request for Information) genomförts. Dessutom pågår ett omfattande säkerhetsskyddsarbete, arbete i upphandlingsprocessen samt arbete med framtagande av en finansieringsmodell i samarbete med bland annat Ekonomistyrningsverket. Samråd gällande upphandlingsobjekten har lämnats till Säkerhetspolisen. Delredovisning ska lämnas till regeringen den 1 mars 2021.

Utredningsuppdrag om ett utvecklat och säkert kommunikationssystem

Det andra regeringsuppdraget handlar om att MSB ska analysera och lämna förslag på hur det samlade behovet av ett utvecklat och säkert kommunikationssystem bäst kan tillgodoses. MSB ska inom uppdraget sam-

verka med de statliga aktörer som bedöms ha infrastruktur att bidra med och även ge förslag om vem eller vilken aktör som bör få ansvar att genomföra förslaget. Dialoger och samverkansmöten har pågått under året för att förankra MSB:s vägval i utredningsuppdraget. Ett förslag har presenterats och fått acceptans av Rådet för samhällsviktiga kommunikationstjänster i december 2020.

Swedish Government Secure Intranet (SGSI)

MSB förvaltar Swedish Government Secure Intranet SGSI, ett avgiftsfinansierat krypterat myndighetsnät som används för att utbyta information mellan myndigheter i Sverige och i Europa på ett säkert sätt. Vid utgången av 2020 fanns det 41 anslutna myndigheter.

Under året har MSB lanserat en uppdaterad version av SGSI videotjänst som möjliggör för samhällsviktiga aktörer att ha videokonferenser upp till nivån skyddsvärd. Uppdateringen innebär att videokonferensen har blivit enklare att använda. En webblösning för videokonferensen togs fram skyndsamt med anledning av det ökade behovet av att kunna ansluta till videokonferensen vid hemarbete.

WIS – En portal för Sveriges krisberedskap

MSB förvaltar WIS, en nationell webbaserad portal för Sveriges krisberedskap. WIS är ett stöd för krishanterande organisationer genom möjligheten att dela information och upprätthålla lägesbilder. Samordnad kommunikation och gemensamma lägesbilder bidrar till effektivare hantering av samhällsstörningar. Samtliga kommuner, länsstyrelser, regioner och bevakningsansvariga myndigheter är sedan 2018 anslutna till WIS. Den totala anslutningsgraden ökar eftersom nya aktörer tillkommer, så som frivilligorganisationer och privata aktörer (exempelvis energi-, vatten och skogsföretag). Antalet inloggnings i WIS ökar också vilket tyder på att WIS blir en allt viktigare tjänst för att dela lägesbilder. I februari och mars uppmättes de högsta inloggningsciffrorna någonsin vilket kan kopplas till situationen med coronapandemin där WIS har fyllt en viktig funktion. Med anledning av pandemin och ökad användning, har MSB genomfört ett antal åtgärder för att stötta aktörer i användningen av WIS såsom extra utbildning, utökat användarstöd samt förbättringar i driftmiljön.

Indikator – Förtroende hos användare för systemet WIS

Indikatorn ger ett mått på vilket förtroende användarna har för systemet WIS samt ger ett underlag för vilka förbättringar som kan behöva göras i systemet.

Användarnas förtroende för WIS prestanda och tillgänglighet mäts i en årlig enkät. Användarna får ange hur väl följande påståenden stämmer på en skala från 1–6 där 1 = 'håller inte alls med' och 6 = 'håller med till fullo': "WIS har god prestanda och fungerar som det ska" och "Jag kan lita på informationen i WIS". Medelvärde från de båda frågorna blir resultatet till indikatorn och startåret för mätningen är 2020.

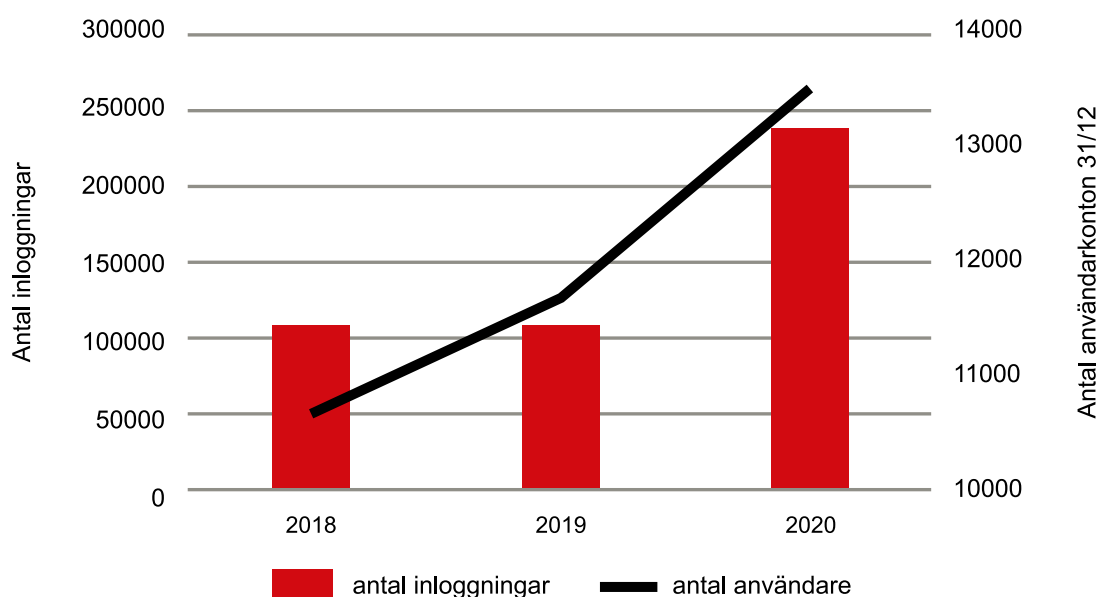
Tabell 29. Målvärde för indikatorn Förtroende hos användare för systemet WIS

God	Tillfredsställande	Inte tillfredsställande
> 5,0	4,9 – 4,6	< 4,5

Mätvärde 2020: 4,6

Resultatet för året bedöms som tillfredsställande.

Tabell 28. Inloggningar i WIS

Utvecklar och förvaltar ledningsplatser

Ledningsplatser med uthålliga försörjningssystem och system för informationsdelning är viktiga för aktörernas förmåga att leda och samverka vid olyckor, samhällsstörningar och höjd beredskap. I takt med att totalförsvarsplaneringen och återuppbyggnaden av det civila försvaret intensifieras har behovet av ökad ledningsförmåga och tillgång till ledningsplatser ökat. MSB stödjer kommuner, regioner, länsstyrelser och myndigheter genom rådgivning och delfinansiering med medel från krisberedskapsanslaget. Stöd ges till både ordinarie och alternativa ledningsplatser. Därutöver ansvarar MSB för att säkerställa drift, underhåll och utveckling av länsstyrelsernas ledningsplatser.

Under 2020 har MSB lämnat stöd till samverkanscentraler, räddningscentraler och övriga ledningsplatser på lokal, regional och central nivå, vilket har stärkt aktuella aktörers förutsättningar att samverka och leda vid samhällsstörningar och under höjd beredskap. Stödet har förbättrat förmågan att leda och samverka på lokal nivå för cirka 50 kommunledning och 20 kommunala räddningstjänster, på regional nivå vid sex regioner, samt på central nivå vid sju bevakningsansvariga myndigheter. Därutöver har MSB stöttat två samverkanscentraler där olika aktörer samverkar under året.

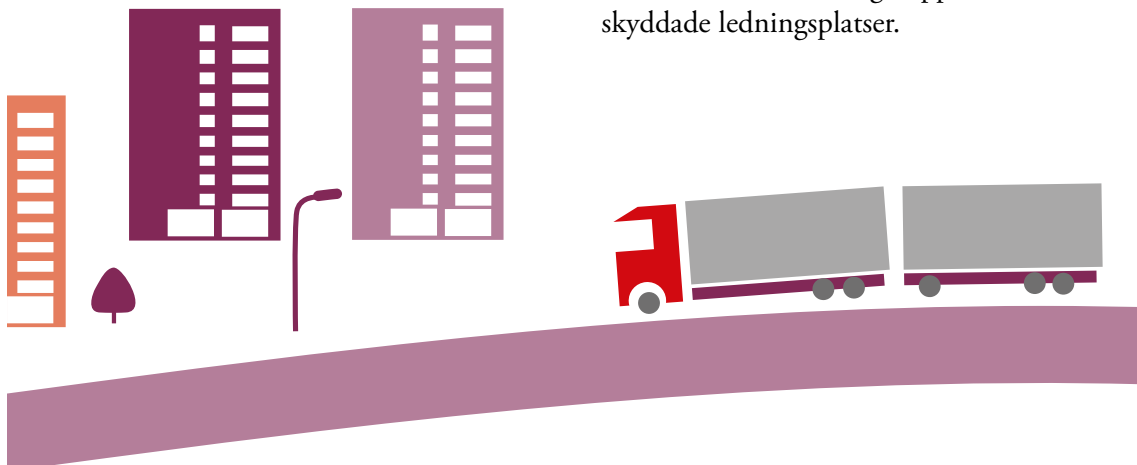
Avseende länsstyrelserna arbetar MSB för att säkerställa en hög och likartad ledningsförmåga genom förvaltning och utveckling av deras ledningsplatser. Under året har ökad förmåga uppnåtts genom ett antal utvecklingsprojekt däribland höjd förmåga att kommunicera skyddsvärd information.

Projekt mobil ledningsplats

MSB har under året genomfört ett pilotprojekt för att utveckla ett koncept för flyttbara ledningsplatser. Projektets uppgift har varit att identifiera, föreslå och konceptualisera en resurseffektiv mobil lösning som kan användas som alternativ ledningsplats i de fall den ordinarie ledningsplatsen inte är brukbar eller då ledning behöver ske på annan geografisk plats. Det mobila ledningsplatskonceptet ska uppfylla höga krav på förmåga till aktörsgemensam samverkan, redundans, robusthet och sekretess. En slutsats från projektet är att konceptet även kan användas som nationell förstärkningsresurs vid större händelser.

Skyddade ledningsplatser

Vissa prioriterade aktörers verksamhet har behov av högre fortifikatoriskt skydd och är beroende av tillgång till en skyddad ledningsplats. MSB har under året arbetat med att ge stöd genom rådgivning och delfinansiering av två projekt som pågår för skyddade ledningsplatser. Vidare har arbete med förstudier för skyddade ledningsplatser genomförts för ett antal projekt som väntar på beslut om delfinansiering. Utöver det har flera aktörer kontaktat myndigheten och vill ha kunskapsstöd och delfinansiering kopplat till behov av skyddade ledningsplatser.

Beredskap för kriser och krig

MSB arbetar för att samhället ska vara motståndskraftigt och förberett för kriser och krig. Utvecklingsbehov identifieras genom analyser av samhällets förmåga att förebygga och hantera kriser samt förbereda för höjd beredskap.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för verksamhetsområdet beredskap för kriser och krig, i förhållande till uppgifterna enligt instruktion, är tillfredställande. Bedömningen bygger på resultat av genomförda prestationer i fullgörandet av uppgiften.

Väsentliga resultat

MSB:s arbete med beredskap för kriser och krig bedöms ha bidragit till en ökad förmåga inom området, dels genom samlade inriktningar och dels genom stöd till aktörerna. Myndigheten har de senaste åren arbetat intensivt tillsammans med Försvarmakten och andra myndigheter för att driva och utveckla arbetet med beredskapsplanering och den fortsatta utvecklingen av totalförsvaret.

- I skrivelsen "Så skapar vi motståndskraft", som lämnades till regeringen, redovisades de utvecklingsbehov som identifierats inför den kommande försvarspolitiska inriktningsperioden (2021–2025). Bland annat lyftes behov inom personalförsörjningsfrågor, cyberförsvaret, säkra kommunikationer, utbildning, utveckling av frivilligorganisationernas roll, kommunal räddningstjänst vid höjd beredskap, utveckling av försörjningsberedskap inom myndighetens ansvarsområde.
- Under året har myndigheten utvecklat stöd för aktörer för planering av större personalbortfall och ett anpassat metodstöd för kontinuitetshandling med anledning av pandemihanteringen.
- MSB har vidare redovisat regeringsuppdraget om översyn av frivilliga försvarsorganisationers roll inom totalförsvaret. Under året har också arbetet med att utveckla frivilligas stöd pågått i syfte att öka uthålligheten hos de aktörer som hanterat pandemin.
- En inriktning för området totalförsvaret i samhällsplaneringen har tagits fram som sträcker sig över perioden 2020–2025. Bland annat omfattar den att identifiera riksintressen för totalförsvarets civila del. Tre anläggningar av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § Miljöbalken (1998:808) har också identifierats.
- Viktiga erfarenheter har också dragits i samband med Totalförsvarsövning 2020. På grund av pandemin har övningen behövt omplaneras men både planeringen och de övningsdelar som genomförts bedöms ha bidragit till en stärkt nationell totalförsvarsförmåga och en mer effektiv hantering av pandemin.

Tabell 30. Kostnad för beredskap för kriser och krig 2020–2018, tkr

	2020	2019	2018
Verksamhetskostnader	292 499	312 745	229 870
Transfereringar	1 033 524	1 038 859	951 828
Totala kostnader	1 326 023	1 351 604	1 181 698

Jämförelsevärdena för 2019–2018 har korrigerats (se avsnitt Totala intäkter och kostnader 2020).

Ytterligare medel har tillförts på senare år, för att bygga upp och utveckla arbetet inom området. För 2020 planerades att etablera verksamheten på den nya nivån, när nödvändiga förutsättningar kommit på plats. På grund av pandemin har detta inte kunnat ske. Istället har personal i hög utsträckning arbetat med den operativa hanteringen av pandemin. Visst utvecklingsarbete har därför senarelagts, samtidigt som annat utvecklingsarbete har intensifieras, t.ex. avseende samhällsviktig verksamhet. En annan orsak till att arbete har senarelagts är att övriga aktörer som MSB samarbetar med, t.ex. kommuner och regioner, också har tvingats omprioritera sitt arbete. Inriktning och ambitionsnivå för utvecklingsarbetet inom området har fortlöpande setts över, men det föreligger ändå en verksamhetsskuld vid årets slut.

Transfereringarna har kunnat bibehållas på en hög nivå, om än lägre än 2019, trots att även bidragsmottagarnas kapacitet att bedriva utvecklingsprojekt och forskning inom området har påverkats av pandemin. Tematiska forskningsutlysningar inom områdena automatiserat och autonom cybersäkerhet och det öppna samhället har genomförts. MSB främjar också unga forskares karriär genom en årlig utlysning för stöd till tjänst under två år. Bidraget har även möjliggjort nya projekt inom exempelvis riskmodellering, cybersäkerhet och samverkan vid skogsbränder inom ramen för de bilaterala forsknings- och utvecklingsavtal som Sverige har med USA och Kanada. MSB har under pågående verksamhetsår tillgängliggjort ytterligare medel för att upprätthålla nivån.

Analysera och utvärdera MSB:s underlag till försvarsbeslut Så skapar vi motståndskraft

MSB har överlämnat skrivelsen ”Så skapar vi motståndskraft” till regeringen som underlag för att bedöma utvecklingsbehov inför den kommande försvarspolitiska inriktningsperioden 2021–2025. Skrivelsen behandlar utvecklingsbehov inom de delar av det civila försvaret som MSB har ett särskilt ansvar för och inom sådana områden som ingen annan myndighet har ansvar för.

I regeringens proposition 2020/21:30 Totalförsvaret 2021–2025 har regeringen beaktat och behandlat flera av de områden som MSB särskilt lyfte i ”Så skapar vi motståndskraft”. Bland dessa finns vikten av en utvecklad försörjningsberedskap och ett fördjupat arbete för att stärka motståndskraften i de viktigaste samhällsfunktionerna. Propositionen förstärker också MSB:s syn på vikten av att det civila och militära försvaret behöver utvecklas samordnat och att det bör finnas en sammanhängande planering för totalförsvaret.

Arbetet med att bidra till en helhetsbild av det civila försvarets behov har medfört viktiga erfarenheter och lärdomar som kommer att ligga till grund för MSB:s arbete inför nästkommande försvarspolitiska inriktningsperiod.

Inrikta och finansiera Sammanhängande planering krisberedskap och civilt försvar

MSB har tillsammans med Försvarsmakten arbetat vidare för att utveckla den modell för en sammanhängande planering av totalförsvaret som redovisades till regeringen 2019. Inriktningen är att planeringen för totalförsvaret, så långt det är möjligt, ska gå hand i hand med planeringen för krisberedskapen. I samband med GD-samverkanskonferensen, enades deltagande myndigheter om att tillsammans genomföra ett utvecklingsarbete för att dra lärdomar från hanteringen av coronapandemin, i syfte att stärka den gemensamma

förmågan inför hösten. Diskussionerna låg också till grund för att MSB publicerade dokumentet ”Fokusområden för utveckling av krishanteringen med anledning av covid-19”. Underlaget utgjorde ett stöd för respektive organisation att tillsammans med andra arbeta vidare inom sitt ansvarsområde. Arbetet inom fokusområdena har bedrivits i samverkan med ett flertal myndigheter samt med representanter för näringslivet och Sveriges kommuner och regioner (SKR). Under hösten samlade MSB bevakningsansvariga myndigheter, länsstyrelserna samt Försvarsmakten för diskussioner kring långsiktig planering för krisberedskap och civilt försvar. Mötena resulterade i att vi nu har en bättre samsyn kring arbetet med krisberedskap och civilt försvar.

Försörjningsberedskap

Näringslivets centrala roll för försörjningsberedskapen har synliggjorts under den pågående pandemin. MSB har under året arbetat aktivt för att öka samverkan med näringslivet och skapa bättre förutsättningar för deras möjligheter att delta och bidra till att försörjningsberedskapen utvecklas. Exempelvis har MSB tagit fram förslag på olika utvecklingsområden för att stärka arbetet med pandemin, vilka tar sin utgångspunkt i både det offentliga och det privata perspektivet.

MSB har tillsammans med Länsstyrelsen Gotland och utvalda företag genomfört ett pilotprojekt med syfte att genomföra en översyn av tidigare metod för företagsplanläggning. Projektet har identifierat möjliga åtgärder för att varor och tjänster ska kunna levereras under höjd beredskap och krig. Erfarenheterna omhändertas i det fortsatta arbetet med att utveckla metodstöd och vägledning för att säkra försörjning av varor och tjänster.

Det trilaterala projektet Critical Nordic Flows slutfördes under 2020. I en gemensam rapport lämnas förslag på hur Finland, Norge och Sverige kan fördjupa samarbetet för att säkerställa gränsöverskridande flöden av kritiska varor och tjänster.

En vägledning har publicerats för myndigheternas redovisning av risk- och sårbarhetsanalyser 2020. Anslutande metodseminarier har genomförts under året.

Personalförsörjning

MSB har med anledning av coronapandemin tagit fram ett stöd som syftar till att vägleda aktörerna i hur de kan planera för bortfall av personal.

En utbildning för länsstyrelser och Socialstyrelsen har genomförts om kommuners och regioners arbete med krigsorganisation och krigsplacering. Utbildningen gav en grund för dessa myndigheters fortsatta stöd till kommuner och regioner samt bidrog till kunskaps- och erfarenhetsutbyte inom området.

För att lyfta fram de frivilliga försvarsorganisationernas kompetenser och underlätta myndigheters och kommuners nyttjande av frivilliga, har MSB under 2020 utarbetat planeringsverktyg och vägledning för samverkan med frivilliga. MSB arbetar även tillsammans med organisationerna för att utveckla deras verksamhet så att de kan ta sig an nya roller inom civilt försvar, vilket belyses i den översyn av de frivilliga försvarsorganisationernas roll i totalförsvaret som lämnades till regeringen våren 2020.

Klimatanpassning

MSB har beslutat om en handlingsplan för klimatanpassning i början av 2020 där det fokuseras på fem utmaningar till följd av ett förändrat klimat; ras och skred, översvämning, storm, vegetationsbrand samt risker i ett klimatanpassat samhälle. Handlingsplanen beskriver flera åtgärder kopplat till dessa utmaningar, både vad gäller det förebyggande arbetet och för att stärka samhällets förmåga att hantera olyckor och kriser. Ett exempel i det förebyggande arbetet är att analysera hur riskerna för storm, brand och erosionsskador som påverkar samhällsviktiga funktioner kan minskas.

Inriktning totalförsvaret i samhällsplaneringen

MSB har tagit fram en inriktning för området totalförsvaret i samhällsplaneringen som sträcker sig över perioden 2020–2025 och som bland annat omfattar att identifiera riksintressen för totalförsvarets civila del. MSB har också identifierat tre anläggningar av riksintresse för totalförsvaret enligt 3 kap 9 § Miljöbalken (1998:808). I denna första omgång har smittskyddsområdet prioriterats och det resulterade i att MSB har identifierat

SVA:s laboratorier i Ultuna, Folkhälsomyndighetens laboratorier i Solna samt Konvex destruktionsanläggning i Karlskoga som riksintressen för totalförsvarets civila del. MSB har tillsammans med representanter från nationell och regional nivå arbetat fram en vägledning som stöd till kommunerna i arbetet med att bevaka totalförsvarets intressen i samhällsplaneringen.

Finansiellt stöd till myndigheter och utvecklingsprojekt inom krisberedskap och civilt försvar

MSB disponerar anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap i syfte att öka förmågan att förebygga och förbereda för kris i hela krisberedskapssystemet. Under 2020 har MSB fördelat medel från krisberedskapsanslaget till 43 myndigheter inklusive länsstyrelser. Utvecklingsprojekten har bidragit till att förebygga och hantera allvarliga kriser samt att skapa och stärka grundläggande civil försvarsförmåga. Trots pandemin har projekten till stor del kunnat genomföras som planerat, men i vissa fall med en lägre ambitionsnivå.

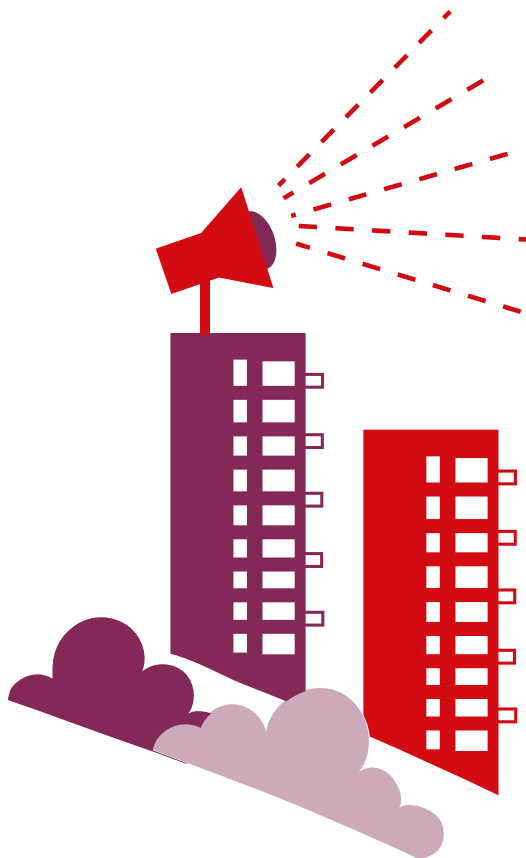
Länsstyrelserna har under året beviljats medel till det sammanhållna projektet 2019–2022 där fokus bland annat legat på stöd till kommuner avseende säkerhetsskydd, samverkansformer och utvecklad lägesrapportering, vilket bl.a. varit viktiga förutsättningar för hanteringen av pandemin. MSB har också fortsatt finansieringen till länsstyrelsernas gemensamma projekt avseende säker kommunikation, som inneburit att länsstyrelser samt kommuner och regioner har höjt förmågan att kommunicera säkert.

Inriktningen för projektmedel som söktes från anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap har under året uppdaterats med utvecklingsområden som identifierats under den pågående pandemin. Därmed kunde myndigheter redan under 2020 söka medel för att utveckla beredskapen inom området, exempelvis för åtgärder som stärker förmågan till samverkan och ledning samt åtgärder som ökar takten i arbetet med en stärkt försörjningsberedskap.

Uppdragsersättning till frivilliga försvarsorganisationer och andra ideella organisationer

MSB har under året fördelat 57 mnkr i uppdragsersättning till 17 frivilliga försvarsorganisationer. Organisationerna har för dessa medel genomfört utbildning och verksamhetsutveckling i syfte att öka samhällets samlade beredskap för kris och krig.

Därutöver har MSB finansierat inköp av sambandsutrustning, utbildningar i säkerhetsskydd och totalförsvar samt gett stöd till deltagande i TFÖ 2020. MSB har drivit utvecklingsprojekt för att stärka organisationerna på regional och lokal nivå samt tagit fram kommunikationsmaterial. Under pandemin har MSB i samverkan med bl.a. Civilförsvarsförbundet stöttat kommunerna genom att stärka Frivilliga Resursgruppen (FRG) och via Röda Korset utvecklat ett akutstöd för att handla mat och mediciner till personer i riskgrupper.

Frivilliga har också, på MSB:s uppdrag, informerat allmänheten för att minska smittspridningen och deltagit i andra uppdrag som packning av testkitt för provtagning.

MSB har under året fördelat 33 mnkr i uppdragsersättning till 14 ideella organisationer. En ny uppdragsperiod startade 2020, vilket innebar att sex nya organisationer tilldelades medel jämfört med året före. På MSB:s uppdrag har organisationerna genomfört utbildningsinsatser för att öka individens förmåga att förebygga och hantera olyckor, allvarliga händelser och kriser. Insatserna omfattar bland annat förmåga att utföra första hjälpen och hjärt- och lungräddning samt att ge kunskap om hur bränder kan förhindras i hem och skola. Vidare har utbildningar getts om hur deltagarna kan öka säkerheten i hemmet, i skolan, på fritiden, vid vatten och på nätet.

MSB konstaterar att det civila samhället är en viktig resurs i arbetet med krisberedskap och civilt försvar varför arbetet med att tillvarata denna resurs har fortsatt under året. Flera organisationer har också bidragit med att sprida myndigheternas information om pandemin till olika målgrupper.

Stöd till aktörer

Kommuner och regioners arbete med krisberedskap och civilt försvar

MSB har under året gett stöd till kommuner och regioner i deras arbete med krisberedskap och civilt försvar. Vägledningar och anvisningar samt flera kapitel i handboken om kommunernas krisberedskap har arbetats fram och är publicerade på MSB:s hemsida. Målet med handboken är att samla information om de vägledningar som finns inom området på ett ställe. Vidare har det tagits fram en vägledning för utvärdering av kommunens hantering av inträffade händelser.

Indikator – Förmågeutveckling kommuner och regioner

Syftet med indikatorn är att mäta om det stöd som MSB ger leder till en ökad förmågeutveckling hos kommuner och regioner avseende krisberedskap och civilt försvar.

I linje med de överenskommelser som träffats mellan MSB och SKR om kommuners och regioners arbete med krisberedskap och civilt försvar har MSB gett olika former av stöd. Det handlar bland annat om olika aktiviteter i form av vägledningar, handbok kommunal krisberedskap, utbildningsmaterial eller att myndigheten har genomfört utbildningar och konferenser. Genom överenskommelserna betalas också ersättningar ut till kommuner och regioner.

Det stöd som har getts inom krisberedskap är inom områdena risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), planering, geografiskt områdesansvar (kommuner), utbildning och övning samt rapportering. Avseende civilt försvar har stöd getts för kompetenshöjning om totalförsvaret, säkerhetsskydd samt krigsorganisering och krigsplacering.

Tabell 31. Resultat av indikator förmågeutveckling kommuner och regioner

Indikator	Andel 2020
Andel kommuner som har rapporterat en RSA, för innevarande mandatperiod, till länsstyrelsen.	98%
Andel kommuner som har en plan för hantering av extraordinär händelse för innevarande mandatperiod.	76%
Andel kommuner som har en antagen utbildnings- och övningsplan för innevarande mandatperiod utifrån de krav som ställs i överenskommelse om kommunernas arbete med krisberedskap.	74%

Ovanstående indikatorer bygger på data som årligen samlas in genom länsstyrelsernas regleringsbrevsuppdrag. Eftersom det är första gången som frågorna ställs på det här sättet innehåller tabellen inga jämförelsetal. De uppgifter som samlas in via länsstyrelserna omfattar de områden som regleras i lagen (2006:544) om kommuners och regioners åtgärder inför och vid extraordinära händelser i fredstid och höjd beredskap (LEH) och kommunöverenskommelsen. Länsstyrelserna har sedan 2016 rapporterat den här typen av bedömningar till MSB.

MSB konstaterar att de flesta länsstyrelser bedömer att kvalitén på kommunernas RSA:er har förbättrats i jämförelse med förra mandatperiodens redovisning. Länsstyrelserna kan se att många kommuner arbetar systematiskt med att identifiera och ta om hand åtgärder, som sedan konkretiseras i styrdokument samt utbildnings- och övningsplaner. Länsstyrelserna ser också att kommunerna nu i högre grad ser RSA:erna som en del i arbetet med att utveckla och förbättra arbetet med krisberedskap för hela kommunen.

Länsstyrelserna bedömer också att tydligheten har ökat i kommunernas styrdokument vad gäller kopplingen till RSA och vad de ska innehålla. Kommunerna upplever även att de har fått stöd genom de vägledningar MSB tagit fram inom området.

Av länsstyrelsernas redovisning framgår också att det är de delar som avser utbildning och övning som har prioriterats ner allra mest inom krisberedskapen i samband med hanteringen av pandemin.

Stöd till samhällsviktiga verksamheter

MSB har tagit fram en ny föreskrift med tillhörande allmänna råd om omsorg för barn med vårdnadshavare i samhällsviktig verksamhet vid stängning av skola, förskola, fritidshem eller annan pedagogisk verksamhet på grund av smittspridning. Bestämmelserna bidrog till att skapa förutsättningar för att erbjuda omsorg om barn vars föräldrar arbetar i samhällsviktig verksamhet och därmed kunna upprätthålla samhällets funktionalitet. MSB har även tagit fram anpassade stöd till huvudmän, verksamhetsutövare och vårdnadshavare. MSB har också stöttat Folkhälsomyndigheten med underlag för deras arbete med nationell strategi för provtagning av covid-19. MSB har tagit fram ett underlag för att kunna identifiera samhällsviktig verksamhet under coronapandemin. Underlaget kan ligga till grund för att, vid behov, kunna prioritera samhällsviktig verksamhet vid testning av pågående smitta.

MSB har uppdaterat och utökat metodstödet om kontinuitetshantering. Förenklade exempel och checklistor som visar hur kontinuitetshantering kan genomföras i samhällsviktig verksamhet har tagits fram. Exempel på samhällsviktig verksamhet är räddningstjänst, vattenverk, särskilt boende, akutmottagning och sjukresor. Kopplat till det har också en webbkurs lanserats som riktar sig till privata och offentliga aktörer. En digital Mötesplats för kontinuitetshantering har genomförts med över 450 deltagare. MSB har även utbildat länsstyrelserna i kontinuitetshantering. Med anledning av pandemin tog myndigheten även fram ett planeringsstöd inför eventuellt bortfall av personal och leveranser av varor och tjänster.

MSB har beslutat om en ny definition av samhällsviktig verksamhet som har tagits fram i samverkan med representanter från andra myndigheter och organisationer.

För att tydligare styra och planera beredskapsarbetet ser MSB behov av att identifiera vad som är nationell samhällsviktig verksam-

het. MSB har därför bedrivit ett utvecklingsprojekt som syftar till att utveckla en metod för att bedöma vilka verksamheter som är nationellt samhällsviktiga.

Gemensamma grunder för samverkan och ledning vid samhällsstörningar

Metodstödet ”Gemensamma grunder för samverkan och ledning” fortsätter att uppdateras. En ny version av publikationen har påbörjats. I samband med hanteringen av pandemin har många aktörer utgått från framtagna metoder framförallt avseende aktörsgemensam hantering. Utifrån etablerade kontakter och metoder mellan aktörer har inriktning och samordning åstadkommit för effektiv hantering av de utmaningar som denna typ av händelse föranleder.

För att ytterligare stödja aktörerna har samtliga bevakningsansvariga myndigheter fått erbjudande om behovsanpassat stöd. Erbjudandet riktade sig till beslutsfattare, ansvariga handläggare med flera. Detta har lett till ett antal konkreta åtgärder i form av utbildningar, utvärderingar med mera, där personal från MSB deltagit som stöd.

Geodata och geografiska informationssystem

En digital resursportal har tagits fram. Denna har förenklat hanteringen av nationella resurser som erbjuds av företag och privatpersoner, och förmedlat dem till myndigheter och regioner i arbetet med pandemin. Resursportalen underlättar MSB:s operativa verksamhet genom att snabbt och automatiserat hantera en stor mängd inkomna erbjudanden, diarieföra dessa samt förmedla dem vidare till aktörer.

En viktig förutsättning för ett effektivt samarbete mellan blåjusaktörer och andra som arbetar inom området krisberedskap är att utgå från samma kartor och samma information. På så vis minskar risken för den typ av missförstånd kopplat till position som uppstått under de senaste årens större händelser. Ett tydligt behov som har omhändertagits

under året genom utveckling av webbplatsen ”Kartor för krisberedskap och blåljus”. Webbplatsen innehåller samlad information och rekommendationer för användning av geografisk information vid skogsbrand till blåljusaktörer och andra som arbetar inom området krisberedskap.

Säkerhet i offentlig miljö och ökad motståndskraft hos enskilda

Kunskaps- och förmågehöjande stöd har getts till aktörerna inom området säkerhet i offentlig miljö, bland annat genom de utbildningar som genomförts tillsammans med de stora trossamfunden och Myndigheten för stöd till trossamfund samt med Riksidrottsförbundet. Inom området har filmer producerats som t.ex. ”rädd och beredd” och ”Fly, sök, larma” för ökad medvetandehöjning hos allmänheten.

Krisberedskapsveckan har genomförts, men med ett budskap och genomförande som anpassats till den pågående pandemin; ”När det behövs som mest hjälps vi åt som bäst”. MSB har också tagit en ledande roll för att få ut budskapet under kampanjen, bland annat genom annonsering i tryckta och digitala medier. Trots pandemin deltog drygt 100 kommuner i kampanjen på något sätt, ofta med kreativa digitala aktiviteter. En effektmätning av själva MSB:s annonskampanj visade att 56 procent av befolkningen sett kampanjbudskapet, vilket är ett bra genomslag.

Medvetandehöjande insatser mot unga har också genomförts, i form av utbildningsmaterial till skolan och genom projektet Vi BEHÖVS med krisberedskapsutbildningar för unga. Projektet har fått anpassas på grund av pandemin.

En mätning av befolkningens förmåge- och beredskapsnivå har genomförts under pandemin. Undersökningen visar bland annat att för en majoritet av befolkningen har pandemin inneburit en ökad förståelse för hur kriser kan påverka enskilda och det samhälle de är

beroende av. 55 procent uppger att de känner sig bättre mentalt förberedda på att möta framtida kriser och 23 procent har stärkt sin hemberedskap.

Övning

Totalförsvarsövning (TFÖ) 2020

MSB har tillsammans med Försvarmakten arbetat med planering och genomförande av TFÖ 2020. Övningens syfte är att utveckla och pröva samhällets förmåga att tillsammans skydda samhällsviktiga funktioner, värna civilbefolkningen och försvara landet mot väpnat angrepp. Syftet med arbetet är också att höja medvetenheten och kunskapen hos allmänheten.

TFÖ 2020 skulle ursprungligen genomföras genom fyra framtagna övningsaktiviteter men har på grund av pandemin behövt omplaneras och i vissa fall ställas in. De aktiviteter som planerades var:

Övningsaktivitet 1 – central samverkan

syftade till att öva hanteringen av ett allvarligt gråzonsläge där landet befann sig i krigsfara, samt processen inför och efter beslut om höjd beredskap. Tolv myndighetschefer och tre landshövdingar deltog i seminarieövningen, däribland MSB:s generaldirektör och Försvarmaktens överbefälhavare. Övningen genomfördes i början av året. Därefter genomförde riksdagen, under egen ledning, en övning för kammarens samtliga ledamöter. MSB stötade både inför och under riksdagens övning.

Övningsaktivitet 2 – regional samverkan

var kunskapshöjande i syfte att klargöra roller, ansvar, tillämpning av regelverk och arbetsformer för samverkan på regional och lokal nivå. Övningsaktiviteten riktade sig till samtliga kommuner, regioner och länsstyrelser samt till samtliga regionala representationer i Försvarmakten, Polismyndigheten och Trafikverket liksom SOS Alarms regionala centraler. I övningsaktiviteten deltog också Sveriges Radio P4, Svenska Röda Korset samt representanter för Svenskt

Näringsliv och Svenska Kyrkan. Övningsaktiviteten genomfördes i början av året med totalt över 5000 övade nyckelpersoner i lokala och regionala ledningar över hela landet.

Övningsaktivitet 3 – operativ samverkan skulle genomföras i maj 2020 men ställdes in. Syftet var att praktiskt pröva försörjningskedjor mellan civila och militära aktörer, med särskilt fokus på transport, sjukvård och energi. Även om övningsaktiviteten inte realiserades, genomfördes flera av de planerade övningsmomenten i stället i skarpt läge under pandemin. Exempel på detta är uppsättande av fältsjukhus, sjukvårdstransporter och livsmedelstransporter, liksom smittprovtagning, gränsövervakning och samverkan med frivilliga försvarsorganisationer.

Övningsaktivitet 4 – nationell samverkan inledande del, ett sambandstest, genomfördes under 2020. Denna del vände sig främst till centrala myndigheter och länsstyrelser och prövade aktörernas förmåga att kommunicera via säkra samband.

Systematisk övningsplanering

Övningsarbetet har utgått från den aktörs-gemensamma övningsinriktningen 2018–2021. Inriktningen gäller för samverkansövningar på nationell och regional nivå, samt för EU-övningar och internationella övningar där svenska aktörer deltar.

MSB har tagit fram en ny nationell strategi för systematisk övningsverksamhet för krisberedskap och civilt försvar. Den följer de femåriga försvarspolitiska inriktningsperioderna och innehåller både övningsperioder och fördjupningsperioder med fokus på aktiviteter som utvecklar förmågor och vidareutvecklar övningsverksamheten.

För att stödja samordningen av ett gemensamt övningsarbete driver MSB Nationellt forum för inriktning och samordning av övningar (NAFS). Ett digitalt möte har hållits under hösten i forumet som består av representanter för myndigheter som omfattas av krisberedskapsförordningen samt Försvarsmakten, Lantmäteriet, SOS Alarm, SKR och Sveriges Radio.

MSB har tagit fram en samlad analys av utvärderingar från samverkansövningar genomförda under 2016–2020. Analysen är ett centralt underlag för strategisk inriktning av både övningsverksamhet och andra förmågestärkande åtgärder kommande år. Denna visar att många av aktörerna under åren har utvecklat sin kunskap om samverkan, ledning och kriskommunikation. De övningar aktörerna genomfört har främst fokuserat på civilt försvar och totalförsvar.

MSB har också lämnat stöd i form av teknik, metod och personal till länsstyrelser och andra bevakningsansvariga myndigheter inför genomförande av samverkansövningar.

Indikator – Övning

Syftet är att mäta i vilken omfattning myndigheterna övar för att stärka sin organisations förmåga att hantera olyckor, kriser och höjd beredskap.

Det är betydelsefullt att genomföra övningar för att stärka samhällets förmåga att hantera olyckor, kriser och krig. Systematisk övningsverksamhet stärker och prövar förmågan hos myndigheterna. Alla bevakningsansvariga myndigheter ska enligt 9 § förordning (2015:1052) om krisberedskap och bevakningsansvariga myndigheters åtgärder vid höjd beredskap (krisberedskapsförordningen) ha planlagd utbildnings- och övningsverksamhet. Av förordningen framgår vilka myndigheter som är bevakningsansvariga. År 2020 var de 47 stycken varav 21 var länsstyrelser.

Tabell 32. Resultat av indikator Övning

	2020		2018		2016	
	Antal	Andel	Antal	Andel	Antal	Andel
Myndigheter som har en utbildnings- och övningsplan	27	57%	19	41%	30	65%
Myndigheter som har övat sin ledning under det gångna året	35	74%	23	50%	17	37%
Myndigheter som har övat sin krishanteringsorganisation under det gångna året	33	70%	25	54%	26	57%
Totalt antal myndigheter	47	100%	46	100%	46	100%

Källa: Myndigheternas Risk- och sårbarhetsanalyser (RSA), vilka lämnas vartannat år. Noteras att för år 2020 har 38 myndigheter besvarat frågorna om indikatorer i sina RSA och vissa myndigheter har ännu inte lämnat sina redovisningar.

Flera myndigheter har angett att de under 2020 inte haft någon utbildnings- och övningsplan som efterföljs. Detta kan nog delvis förklaras av pandemin, som hos flera myndigheter medfört att planerade arbeten och aktiviteter inte har kunnat genomföras enligt plan. Andelen myndigheter som angett att de övat sin myndighetsledning och sin krisorganisation det gångna året är dock fortsatt hög. Ett stort antal myndighetsledningar har bl.a. övats inom TFÖ 2020. MSB bedömer att det är angeläget att fortsätta ge stöd åt de bevakningsansvariga myndigheternas övningsverksamhet.

Särskild åter- rapportering

Kvalitet och effektivitet

Som statlig myndighet ska MSB eftersträva hög effektivitet och iaktta god hushållning. I detta avsnitt redogör vi för några av de åtgärder MSB vidtagit för att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för myndighetens arbete med kvalitet och effektivitet är tillfredsställande. Bedömning bygger på utfört arbete i förhållande till uppdrag i regleringsbrev för 2020.

Väsentliga resultat

Under 2020 har den globala coronapandemin av förklarliga skäl fått stor uppmärksamhet och även krävt mycket resurser. För att möta de utmaningar myndigheten haft under året har det fordrats stora mått av flexibilitet och samverkan. 2020 har varit ett år då MSB fått omprioritera och ställa om. Trots det har myndigheten, som vanligt, arbetat med att förbättra kvaliteten och effektiviteten i verksamheten eftersom det är en naturlig del i vårt grunduppdrag.

Mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet

Kvalitet och effektivitet

1. Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska redovisa vidtagna åtgärder för att förbättra kvaliteten och effektiviteten avseende myndighetens verksamhet och ekonomi. Åtgärderna ska redovisas i såväl kvalitativa termer som kostnadstermer.

MSB arbetar ständigt med att effektivisera den egna verksamheten men också med att stötta andra aktörer i arbetet med effektivitetshöjande åtgärder. I detta kapitel lyfter vi fram några av de åtgärder som genomförts under

året och vilka effekter de lett till. Vissa är av strategisk karaktär och förutsätter ett fortsatt arbete utifrån strategin. I dessa fall har inte den förväntade effekten fallit ut ännu. För vissa åtgärder infaller effekten utanför MSB, exempelvis hos aktörerna eller gentemot medborgarna.

Utvecklad styrning

För att utveckla myndighetens styrning så har en långsiktig verksamhetsinriktning, MSB 2030, tagits fram. Den syftar till att stärka myndighetens förutsättningar att göra rätt saker och skapa större värde och mer nytta för dem vi är till för – ytterst för medborgarna. Strategin i sig skapar ingen förändring, utan det är det fortsatta arbetet utifrån strategin som tar myndigheten framåt mot målen.

Under året har även ett utvecklingsarbete påbörjats i syfte att förbättra och ytterligare nyansera myndighetens mål- och resultatuppföljning. För att myndigheten på ett strukturerat sätt ska kunna följa upp att vi är på väg i rätt riktning i förhållande till uppsatta mål, har ett arbete med att ta fram indikatorer inletts. Inom ramen för utvecklingsarbetet har metodstöd tagits fram och resultatet av utvecklingsarbetet kommer att integreras i myndighetens styrmodell samt ligga till grund för fortsatt utvecklingsarbete.

Även en strategi för hur myndigheten ska genomföra och följa upp inköp och avtal har tagits fram under året. Strategin baseras på den nationella inköpsstrategin och syftar till att uppnå en effektivare inköpsorganisation och en bättre uppföljning av både avtal och leverantörer. Med effektiva och riktade inköp och avtal kan myndigheten över tid minska sina kostnader med bibehållen eller ökad kvalitet.

Samverkan

Samverkan är en central del i MSB:s uppdrag. Här följer några exempel på samverkan som skett under året som bidrar till ökad kvalitet och effektivitet.

MSB har, tillsammans med andra myndigheter med uppdrag inom området informations-säkerhet, tagit fram en samlad handlingsplan och uppföljning av informations- och cybersäkerhetsarbetet. Handlingsplanen syftar bland annat till att säkerställa en systematisk och samlad ansats i arbetet. Ökad effektivitet och stärkt informationssäkerhet har exempelvis skapats genom arbetet med standarder för både IT-produkter och gemensam terminologi.

Flera myndigheter samverkar sedan många år kring frågor som rör cybersäkerhet i olika sammanhang. För att ytterligare stärka samarbetet togs ett regeringsbeslut under 2019 om att ett nationellt cybersäkerhetscenter ska etableras och inrättandet av cybersäkerhetscentret har förberetts under året.

Under året har MSB inlett ett nytt samarbete och medverkat i två regeringsuppdrag som leds av Myndigheten för digital förvaltning (DIGG). Uppdragen är två utvecklingsprojekt med målet att etablera ett nationellt ramverk för grunddata samt etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur inom den offentliga förvaltningen. Projekten ska syfta till en säker och effektiv tillgång till grunddata samt skapa förutsättningar för ett säkrare och mer effektivt informationsutbyte genom etablering av en säker förvaltningsgemensam digital infrastruktur.

Ett annat exempel på samarbete är att MSB tillsammans med Lantmäteriet och Trafikverket har tagit fram en webbplats med samlad information och rekommendationer kring kartor och geografiskt informationssystem (GIS). Syftet är att göra det enklare för blåljusaktörer att använda kartor före, under och efter en händelse och på så sätt effektivisera insatsen.

Utveckling av processer och arbetssätt

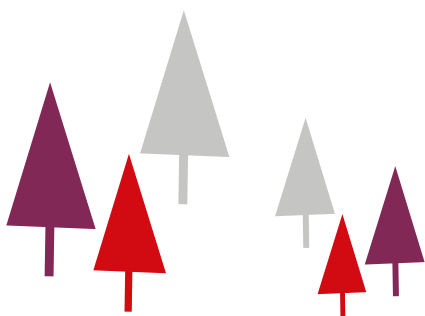
Myndighetens informationsmängder är en av våra viktigaste tillgångar, vilket ställer höga krav på hur vi hanterar vår information. Som myndighet måste vi säkerställa att informationen hanteras på ett korrekt sätt genom hela livscykeln. En god ordning på våra processer, vår informationshantering och på våra system är en förutsättning. Genom att koppla ihop de olika delarna får vi en sammanhängande bild av hur arbetssätt, information och system samverkar och relaterar till varandra. Denna samlade information utgör det vi inom myndigheten kallar verksamhetsarkitektur. Verksamhetsarkitekturen ger ökad transparens och skapar förutsättningar för ett systematiskt och strukturerat arbetssätt. MSB arbetar kontinuerligt med att följa upp verksamhetens processer samt förfinas och förbättra dem i syfte att säkerställa kvalitet och effektivitet i det arbete som utförs. Utvecklingsarbetet har pågått några år men det är först nu vi börjar få en systematik i arbetet och se kvalitetshöjande effekter av det.

Inom insatsverksamheten pågår för närvarande ett arbete med ökat fokus på verksamhetens operativa resultat och att skapa en tydlig länk mellan vad som uppnås i fält och avdelningens styrning av verksamheten. Under 2020 har den humanitära insatsverksamheten tagit fram nya resultatindikatorer för att kunna mäta måluppfyllelse.

Under 2020 har en kartläggning av möjliga effektiviseringar av utbildningsorganisationen genomförts, med såväl intern genomlysning som extern undersökning. Syftet har varit att undersöka hur verksamheten på ett kostnads-effektivt sätt kan skapa önskat värde och nytta utifrån ett kvalitets- och målgruppsperspektiv. Arbetet har resulterat i förslag till fortsatt arbete och leveranser i verksamhetsplanen 2021. Vägledande har varit att skapa en långsiktigt hållbar utbildningsverksamhet.

För att kunna tillgodose en snabb och säker hantering av stora mängder frågor i samband med händelse eller kampanj har MSB skapat en paketerad lösning för att tillhandahålla ett kontaktcenter. Kontaktcenterlösningen kan aktiveras vid behov och effektiviserar myndighetens arbete i att hantera stora volymer av ärenden på ett strukturerat och rättssäkert sätt.

Under 2020 har kontoret i Stockholm övergått till aktivitetsbaserat arbetssätt genom flytt till de nya lokalerna i Solna. Lokalerna understödjer effektiva arbetsformer genom sin moderna, flexibla och säkra utformning. Genom att flytta ut från innerstaden har myndigheten kunnat sänka hyreskostnaderna, och samtidigt öka den yta man förfogar över, i och med att kvadratmeterpriserna för den nya lokalen är hälften av innerstadens.

Digitalisering

I syfte att underlätta digitalisering inom myndigheten och stödja verksamheten att samverka digitalt samt fungera effektivt tillsammans, till nytta för invånare, företag och samhället i stort har MSB under året tagit fram en ny intern digital strategi och digital agenda. Den digitala strategin ska ge principer, riktlinjer och förhållningssätt för att nyttja digitaliseringens möjligheter samt vara ett stöd för prioriteringar inom myndigheten.

MSB har under året arbetat för att skapa förutsättningar för helt digitala ärendeflöden. Myndigheten har under året infört en ny e-tjänsteplattform som möjliggör helt digitala ansökningsprocesser och genom integration mot myndighetens ärende- och dokumenthanteringssystem sker även all efterföljande handläggning helt digitalt.

Ett annat exempel är att myndigheten har digitaliserat ett antal processer inom HR-området för att minska den manuella administrationen, men även för att likrikta och kvalitetssäkra processerna. Arbetet har resulterat i ett antal kvalitativa effekter såsom exempelvis integration mot Skatteverket som ger korrekta uppgifter om namn och adress i anställningsbesluten, integration mot myndighetens Active directory (interna katalogtjänst) som säkerställer att det inte blir felskrivningar i användarnamnen och mobil- och datorbeställning sker automatiserat i processen. Under 2020 har digitaliseringsinvesteringen lett till ca 600 timmar i minskad administration och en kostnadsbesparing på ca 300 tkr.

Inom ramen för MSB:s uppdrag inom informationssäkerhet arbetar myndigheten kontinuerligt med att digitaliseringen i samhället ska ske på ett sätt som tar hänsyn till säkerhetsriskerna och att förmågan att samlat möta cyberhoten ska vara god. Exempelvis har MSB under 2020 infört så kallade "Fly Away"-teams som åker ut till dem som har pågående incidenter för att avhjälpa problemen och minimera skador. På så sätt kan samhället dra nytta av digitaliseringen med mindre risk för avbrott i sin verksamhet.

MSB tillhandahåller sedan länge en stor databas, RIB, för bland annat information om farliga ämnen. Den har tidigare endast gått att nå via en uppkopplad dator men under året har MSB utvecklat en app för att göra informationen tillgänglig var man än befinner sig, även utan uppkoppling. Appen möjliggör att blåljuspersonal snabbt kan få information om ett farligt ämne.

Under året har MSB infört nya arbetssätt för att genomföra tillsyn på distans. Digitala verktyg har använts bland annat vid tillsyn av länsstyrelsernas program för räddningstjänst och sanering vid kärnteknisk olycka samt uppföljning av länsstyrelsernas tillsyn enligt lagen om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor. Det nya arbetssättet har fallit väl ut och har sparat både tid och kostnader då myndigheten har kunna minimera antalet resor vid tillsyn.

MSB fortsätter att utveckla olika format för våra utbildningar för att öka tillgängligheten utifrån målgruppernas behov. Att digitalisera utbildningar ökar tillgängligheten av den kunskap vi vill förmedla. Under året har vi bl.a. genomfört digitalisering av EU-utbildningar, vilket innebär effektivisering genom att resandet minskar och deltagandet i utbildningarna underlättas.

Under 2020 har myndigheten lagt stort fokus på att skapa förutsättningar för att kunna genomföra säkra digitala möten och konferenser. Ett exempel är den årliga informations-säkerhetskonferensen som MSB är värd för. Myndigheten har även tagit fram en ny infrastruktur för säkert digitalt distansarbete.

Regelförenkling

Ett ändamålsenligt regelverk är en förutsättning för effektivitet. MSB har i uppdrag att samordna arbetet med hela samhällets informationssäkerhet – från organisationer i offentlig sektor till företag och enskilda invånare. Inom ramen för uppdraget ser MSB löpande över och förenklar föreskrifter och

allmänna råd för att göra det lättare att förstå och följa regelverken. MSB har identifierat behovet av tydligare styrning och har under 2020 tagit fram ett föreskriftspaket i tre delar där två befintliga föreskrifter har uppdaterats och ytterligare en har tillkommit.

Målgruppsorientering

Under 2020 har MSB genomfört ett antal ”co-production”-arbeten för få en djupare förståelse för våra målgruppers behov och hur MSB kan bli bättre på att nå våra målgrupper och ge ett ännu bättre stöd inom våra verksamhetsområden. Resultatet har i flera fall blivit ett handfast stöd i form av exempelvis vägledningar och inte minst mot mindre aktörer som saknar egna resurser för krishantering. Ett exempel är att MSB på detta sätt målgruppsanpassat stödet för kommuner och regioner utifrån de överenskommelser som gjorts mellan SKR och MSB.

Inom det interna uppdraget ”Bildn av MSB” genomförs ett analysarbete av målgruppernas attityder och deras förväntningar på MSB. Inom ramen för arbetet har bl.a. ett förtydligande gällande MSB:s arbete med målgruppen allmänheten tagits fram, en kanalstrategi för förbättrad målgruppsanpassning utvecklats samt analyser av vår kommunikation gjorts. Vi följer kontinuerliga mätningar av allmänhetens kännedom och förtroende för MSB samt i vilka kanaler allmänheten får sin information.

Kompetensförsörjning

MSB ska vara en attraktiv arbetsplats där medarbetare trivs och deras kompetens tas tillvara och utvecklas. Det skapar goda förutsättningar för MSB att fullgöra myndighetens uppdrag på ett effektivt och rättssäkert sätt.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för arbetet med kompetensförsörjning är tillfredsställande. Bedömningen bygger på resultat från åtgärder som har vidtagits i syfte att säkerställa rätt kompetens för fullgörandet av myndighetens uppgifter.

Väsentliga resultat

MSB:s arbete med kompetensförsörjning bedöms ha bidragit till förmågan att attrahera, rekrytera, behålla, utveckla och avveckla medarbetare med professionalitet och kvalitet. MSB har:

- rekryterat en stor mängd högutbildade medarbetare för att bidra till myndighetens uppdrag
- digitaliserat och utvecklat processen för tiden mellan beslut om anställning och första dagen på arbetet, samt
- genomfört traineeprogram inom informations- och cybersäkerhet med ett gott resultat.

Attrahera och rekrytera rätt kompetens

MSB har under året haft en lägre grad av rekryteringar jämfört med 2018–2019, då MSB hade extra tillskott av medel och ökade antalet rekryteringar. Coronapandemin kan ha påverkat graden av rekryteringar. Under våren och början på sommaren gjordes ett stort antal kortare tidsbegränsade anställningar på grund av arbetet i särskild organisation för corona.

Under 2020 har MSB påbörjat 191 rekryteringar vilket är 28 procent färre än föregående år. Totalt har vi ökat antal anställda med 3 procent sedan 2019. Myndigheten har haft fler antal ansökningar per tjänst än föregående år, vilket kan vara en konsekvens av det sätt myndigheten har varit synlig för medborgarna under året.

Under pågående pandemi har myndigheten haft möjlighet att låna in personal från andra myndigheter (bl.a. FOI och Migrationsverket). Det har varit positivt att statliga myndigheter hjälps åt med bemanning för att hantera en kris.

Under 2020 har MSB arbetat med att förbättra informationen till de personer som blivit anställda men ännu inte tillträtt tjänsten. Genom digitala processer skickas information ut till medarbetaren som är bra att veta inför anställningens start. De digitala processerna gör att informationen blir tydlig och ensad till alla nyanställda.

MSB har i de flesta fall hittat tillräcklig kompetens, men inom vissa områden råder en större utmaning. Det gäller bland annat

områdena cybersäkerhet, informations-säkerhet, it-specialister och brandingenjörer. När det gäller brandingenjörer har ändå en ökning skett av sökande med rätt kompetens till dessa tjänster. Inom området cybersäkerhet och informationssäkerhet har ett trainee-program pågått under året för att möjliggöra rekrytering av den svårrekryterade kompetensen. Nio medarbetare har fullföljt programmet och är nu anställda på myndigheten.

MSB använder sig av metoden kompetens-baserad rekrytering för att säkerställa att rätt kompetens rekryteras på ett professionellt och likvärdigt sätt.

Utveckling av kompetens

Att introducera nya medarbetare under den pågående pandemin har varit en utmaning, eftersom majoriteten av medarbetarna arbetar hemifrån. Utvecklingen av den tydliga introduktionsprocessen som guidar nyanställda in i arbetet har varit positiv för myndigheten och de nya medarbetarna. Detta kan dock aldrig ersätta de personliga mötena med kollegor.

Ledarskapet och medarbetarskapet är en viktig del för att myndigheten ska lyckas med sitt uppdrag och vara en attraktiv arbetsgivare. Under året har myndigheten arbetat fram

ledarkriterier i syfte att tydliggöra ledarrollen på MSB. Kriterierna arbetades fram i samverkan med alla myndighetens chefer och arbetstagarorganisationer. Under kommande år ska ledarkriterierna implementeras och kopplas ihop med medarbetarskapet.

Att utvecklas under sin anställning på MSB är viktigt för att behålla kompetens och vara en attraktiv arbetsgivare. Interna utbildningar inom olika områden erbjuds samtliga medarbetare. Under året har myndigheten på grund av pandemin ställt om de tidigare fysiska utbildningarna till digitala sådana. Det gäller både ledarutbildningar och utbildningar som erbjuds till alla medarbetare. Bland annat har en utbildning som riktar sig till chefer, ”Tillit och distans”, gjorts om för att än mer följa med i utvecklingen av vad det innebär att leda på distans när majoriteten av medarbetarna arbetar hemifrån.

Personalstatistik

MSB har ökat antalet medarbetare sedan 2017. Fördelningen mellan kvinnor och män ligger kvar på ungefär samma nivå. Även andelen kvinnor som är chefer ligger kvar på ungefär samma nivå som år 2019. Medelåldern, både för kvinnor och män, har sjunkit något. Procentuellt har andelen unga kvinnor (20–39 år) ökat de senaste tre åren. Medarbetarna på MSB har varit anställda på myndigheten i snitt 7 år.

Tabell 33. Anställda MSB 2020–2018, antal

	2020	Fördelning	2019	Fördelning	2018	Fördelning
Antal anställda	1203	100%	1170	100%	1039	100%
varav kvinnor	621	52%	592	51%	534	51%
varav män	582	48%	578	49%	505	49%
Antal tillsvidareanställda	1139	100%	1113	100%	990	100%
varav kvinnor	583	51%	559	50%	502	51%
varav män	556	49%	554	50%	488	49%
Antal tidsbegränsat anställda	64	100%	57	100%	50	100%
varav kvinnor	38	59%	33	58%	32	64%
varav män	26	41%	24	42%	18	36%

Not. Antal anställda per den 31 december.

Tabell 34. Medelålder MSB anställda 2020–2018, år

	2020	2019	2018
Alla anställda	46,5	46,5	47,0
Kvinnor	45,5	45,0	46,0
Män	47,5	47,5	49,0

Tabell 35. Könsfördelning MSB anställda 2020–2018, procent

	2020	2019	2018
Kvinnor	52,0	51,0	51,0
Kvinnor i chefsposition	47,5	48,0	40,5
Män	48,0	49,0	49,0
Män i chefsposition	52,5	52,0	59,5

Tabell 36. Personalrörlighet MSB 2020–2018, antal

	2020	2019	2018
Nyanställda	144	199	154
Tillsvidareanställda	88	133	90
Tidsbegränsat anställda	56	66	64
Antal avgångar	127	105	119
Tillsvidareanställda	86	67	46
Tidsbegränsat anställda	41	38	73
Personalomsättning i procent*	7,7	6,5	4,8

*Beräknas genom det lägsta värdet av tillsvidareanställda nyanställda eller avgångar som delas med antalet genomsnittligt tillsvidareanställda.

Av årets totala antal avgångar har 25 medarbetare gått i pension och 47 medarbetare har lämnat myndigheten för annan anställning. 14 medarbetare har lämnat myndigheten av andra orsaker, till exempel avbrytande av provanställning. Dessutom har 41 tidsbegränsade anställningar upphört.

Hälsa och sjukfrånvaro

Tabell 37. Sjukfrånvaro MSB 2020–2018, procent

	2020	2019	2018
Totalt MSB	2,79	2,98	2,84
Totalt staten		3,70	3,80
Totalt kvinnor MSB	3,63	3,99	3,77
Totalt kvinnor staten		4,90	3,90
Totalt män MSB	1,96	2,01	1,97
Totalt män staten		2,40	2,10
Alla yngre än 30 år	1,68	6,27	4,65
Alla 30-49 år	2,74	2,57	2,71
Alla 50 år eller mer	2,96	3,22	2,85
Andelen långtidssjukskrivna (mer än 60 dagar) totalt	47,59	51,07	47,78
Andelen långtidssjukskrivna (mer än 60 dagar) kvinnor	47,83	53,72	47,66
Andelen långtidssjukskrivna (mer än 60 dagar) män	47,14	46,04	48,00

MSB:s sjukfrånvaro är något lägre än för statligt anställda överlag. Vi kan också utläsa av tabellen att sjukfrånvaron sjunkit marginellt 2020 jämfört med tidigare år. Under 2019 avvek sjukfrånvaron i åldersgruppen yngre än 30 år negativt. Det rör sig om ett 50-tal personer vilket gör att enskilda, längre sjukfall får stort genomslag i statistiken. Under 2020 har sjukfrånvaron i denna grupp minskat med 73 procent.

2020 har varit ett utmanande år, inte bara sett till arbetsmängd, utan också till den påverkan den pågående pandemin har. Det är därför glädjande att en befarad ökning av sjuktalet uteblivit.

Hållbart arbetsliv

Ett hållbart arbetsliv handlar om att kunna, vilja och orka ett helt arbetsliv. MSB fortsätter att verka för att goda förutsättningar för ett hållbart arbetsliv ska råda i myndigheten. Detta har bland annat gjorts genom att genomföra temperaturmätningar och införa ett ensat sätt att arbeta med teamutveckling.

MSB har valt att inte använda traditionella medarbetarundersökningar. Under året har myndigheten istället stegvis genomfört två temperaturmätningar av medarbetares upplevelse av eget engagemang och de förutsättningar som råder för att bibehålla och utveckla det. Resultaten av mätningarna har

sedan använts som underlag för samtal på den egna enheten om vad som behöver göras för att bibehålla eller nå ett önskat läge.

En av de centrala färdigheterna i en organisation är en god förmåga till effektivt samarbete i olika former av arbetsgrupper. MSB har använt sig av Partsrådets koncept Effektiva Team som syftar till att hjälpa arbetsgruppen att utveckla sin samarbeteffektivitet genom att skapa en gemensam bild av arbetsgruppens uppdrag, strukturer och samspel för att skapa utveckling och engagemang. Under hösten har några arbetsgrupper startat sitt arbete med Effektiva Team och detta kommer att erbjudas på bredd under 2021.

Jämställdhetsintegrering

I detta avsnitt ges en bild av myndighetens arbete med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i kärnverksamheten.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för myndighetens arbete med jämställdhetsintegrering är tillfredsställande. Bedömning bygger på utfört arbete i förhållande till uppdrag i regleringsbrev för 2020.

Väsentliga resultat

Arbetet inriktas av MSB:s strategi för jämställdhetsintegrering. Inom samtliga av strategins tre områden har resultat uppnåtts, men då arbetet är av en verksamhetsutvecklande karaktär har det märkbart påverkats av den rådande pandemin och de omprioriteringar av verksamheten som skett.

Mål och återrapporteringskrav i regleringsbrevet

7. Jämställdhetsintegrering

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap ska redovisa resultat av de åtgärder avseende jämställdhetsintegrering som vidtagits för att myndighetens verksamhet ska bidra till att uppnå målen för jämställdhetspolitiken.

Implementering av strategi för jämställdhetsintegrering

Strategin för jämställdhetsintegrering fastslår tre prioriterade områden: civilt försvar, MSB:s utbildningar och internationella insatser. Arbetet med områdena har under 2020 fortsatt att utvecklas i linje med strategin.

Inom civilt försvar har planeringen av Totalförsvarsövning 2020 (TFÖ 2020) fortsatt och delar av övningen har genomförts. Trots osäkerheten kring genomförandet av stora delar av övningen och att stora delar av övningen har ställts in på grund av pandemin så är bedömningen att integrerandet av jämställdhetsperspektivet i själva planeringsprocessen har bidragit till lärande och en ny förståelse för perspektivets relevans bland de deltagande aktörerna. Det har bland annat innefattat arbete med övningsaktiviteternas scenarier, samverkan med planeringsansvariga samt utformandet av utvärderingsfrågor för övningen och dess delmoment. Myndigheten har även stärkt jämställdhetsperspektivet i MSB:s deltagande som aktör i övningen, genom bl.a. utbildning av de övande och integrering av perspektivet på områden som informationspåverkan och skapandet av lägesbilder.

Arbetet med att integrera jämställdhetsperspektivet i beredskapsplaneringen har under året påverkats av den omfördelning av resurser som varit nödvändig för att bemanna MSB:s operativa funktioner under hanteringen av den pågående pandemin. Till följd av detta har arbetet med att integrera ett jämställdhetsperspektiv i beredskapsplaneringen försenats.

Myndigheten har under året genomfört en förstudie avseende en handbok i beredskapsplanering. Handboken syftar till att bidra till effektiva och ändamålsenliga planeringsprocesser inom en bredd av organisationer, samt skapa förutsättningar till samordning. I arbetet med förstudien har MSB kommit fram till att jämställdhetsperspektivet har en naturlig plats i den kommande handboken och ska integreras i den. En sådan inramning bedöms gynna frågans genomslag.

Inom utbildningsområdet har myndigheten genomfört åtgärder kopplat till den handlingsplan för jämställdhetsintegrering som fastställts för utbildningsorganisationen för perioden 2020–2023. Bland åtgärderna finns kompetensutveckling av personal, översyn av innehåll och formuleringar i studerande- och genomförandeutvärderingar, framtagande av planscher samt påbörjad utveckling av texter och bilder i skolornas lärplattform. Utöver det pågår en studie av tre klasser i utbildningen skydd mot olyckor (SMO), ”Påverkan av föreställningar och normer vid lärandesituationer när utbildningsgrupper är numerärt jämställda”.

Arbetet med jämställdhetsintegrering i den internationella insatsverksamheten följer ramverket för jämställdhet och förebyggande av könsbaserat våld, som tagits fram för att konkretisera MSB:s strategi för jämställdhetsintegrering. Bland annat arbetar MSB mot en målbild att samtliga operativa leveranser inom det internationella insatsområdet ska bidra till jämställdhet och anpassas utifrån ett genus- och mångfaldsperspektiv år 2022.

Hanteringen av den pågående pandemin har inneburit en del förseningar och ambitions-sänkningar i den internationella insatsverksamheten. Omställningen bedöms emellertid ha gått över förväntan.

MSB arbetar sedan många år tillbaka med att öka andelen kvinnor i insatsverksamheten. Andelen kontrakt som utfärdats till kvinnor inom insatsverksamheten har minskat något sedan föregående år, från 34,3 till 31,3 procent av det totala antalet utställda kontrakt. Under kalenderåret har 92,6 årsarbetskrafter på heltidskontrakt utförts inom insatsverksamheten, och av dessa utgjordes 33,5 procent av kvinnor, vilket är en ökning med 11 procentenheter från föregående år. En generell slutsats som kan dras är att kvinnor tecknar färre, men oftare längre kontrakt än män, vilket får som effekt att kontrakten ibland löper över flera år. Detta medför att andelen årsarbetskrafter kan variera jämfört med utfärdade kontrakt under just det aktuella året. En annan slutsats är att statistiken årligen påverkas av vilken typ av insatser och kompetenser som varit aktuella just det året. Det är därför viktigt att se till de långsiktiga tendenserna och utvecklingen för att eftersträva en jämnare könsbalans i insatserna.

Under året har MSB gjort en särskild satsning för att öka antalet kvinnor på strategiskt ledande positioner inom resiliensinsatser. Till två av fyra tillsatta teamleader-tjänster har kvinnor rekryterats. Resultatet kunde uppnås genom proaktivt arbete med annons-spridning, samt positiv särbehandling av kvinnor i urvalet, vid såväl tjänstetillsättning som urval till kompetensutveckling.

I MSB:s resiliensinsatser integreras jämställdhet i samtliga insatser i olika grad, och det finns alltid budget allokater och jämställdhetsrådgivare kopplade till alla insatser. Ett kanske tydligare mått på jämställdhetsintegreringen av insatser är att titta på resultatramverket för insatsverksamheten där en indikator specifikt mäter

jämställdhet. För 2020 har denna indikator använts för de humanitära insatserna, där 13 insatser har fullt uppfyllt de formulerade jämställdhetsmål som satts upp för den enskilda insatsen. 5 insatser har i huvudsak uppfyllt de formulerade målen. Detta är en liten minskning från föregående år, vilket kan förklaras med de speciella omständigheter under vilka flera insatser fick genomföras på grund av coronapandemin. Dock kan man också se att

en ungefär lika stor andel av insatserna (34 procent) hade jämställdhetsmål formulerade som år 2019, vilket innebär att jämställdhetsåtgärder infördes i lika stor andel av insatserna som föregående år.

Mer om MSB:s arbete med jämställdhetsintegrering i internationella insatser finns att läsa i rapporten ”Insatsverksamheten 2020”.

Miljöarbete

Myndighetens miljöarbete omfattar såväl myndighetens interna miljöledningssystem som arbetet med att nå de nationella miljökvalitetsmålen och de globala miljömålen. Miljöarbetet är integrerat i myndighetens övergripande styrprocess.

Samlad bedömning

MSB bedömer att resultatet för myndighetens miljöarbete är tillfredsställande. Bedömning bygger på resultat av utfört arbete i förhållande till våra miljömål och uppsatta krav i vårt miljöledningssystem.

Väsentliga resultat

MSB har genomfört några miljöåtgärder under året, men större utvecklingssatsningar har blivit uppskjutna med anledning av pandemin. Exempel på miljöåtgärder är omställningen till förnyelsebart bränsle för utbildningsverksamhetens tunga fordon och maskiner samt en ny reningsanläggning för släckvattnet från övningsfält.

En mer detaljerad redovisning av myndighetens miljöarbete, inklusive förbrukningstal, återfinns i den förordningsstyrda årliga miljöredovisningen om miljöledning för statliga myndigheter. Redovisningen lämnas till regeringen och Naturvårdsverket samtidigt som årsredovisningen lämnas in.

Åtgärder under året

Under 2020 har myndigheten fortsatt att genomföra prioriterade åtgärder kopplade till hållbarhetsmålen. Uppföljning har bl.a. skett vid årets interna och externa miljörevisioner samt vid tertialuppföljningar.

Hållbarhetsmål

MSB:s verksamhet ska bedrivas med så liten klimatpåverkan som möjligt och så hållbart som möjligt. Hållbarhetsbegreppet innebär

bland annat ansvar för ekonomi, miljö och människor enligt FN:s resolution Agenda 2030. Myndigheten har fyra hållbarhetsmål för miljö. Nedan beskrivs vad som gjorts inom de olika områdena.

Hållbar energi- och resursanvändning
Pandemin har inneburit ett minskat resande för medarbetare på myndigheten, pga. rese-restriktioner och ökat antal digitala möten, konferenser, tillsyn samt utbildningar. Totalt minskade MSB kostnaderna för sina tjänsteresor med 69,4 procent jämfört med 2019 räknat på de bokningar som gjorts via resebyrån. Eftersom flygresandet minskat så pass mycket har naturligtvis koldioxidutsläppen också minskat. Summeringen för resta sträckor är dock inte klara för 2020 vid denna årsredovisnings tryck.

Hållbarhetsaspekterna ska vara väl inarbetade i att stärka skyddet mot olyckor

MSB jobbar aktivt för att minska miljöpåverkan vid räddningsinsatser. Arbetet med miljökonsekvenser vid räddningsinsatser fortskrider, all metod- och teknikutveckling ska bidra till hållbarhet och minska klimatpåverkan. Under året har beslut tagits om att alla praktiska moment avseende skum användning på MSB:s utbildningar tillsvidare ska upphöra för att minska miljöpåverkan. En arbetsgrupp har bildats med deltagare från räddningstjänsten, Naturvårdsverket, MSB och styrelsen Svenskt Vatten för att utifrån typscenarion definiera effektiva släckmetoder. MSB driver frågan i flera forum och arbetar även med en vägledning för hur kontaminerat släckvatten bäst ska tas omhand.

Hållbarhetsaspekterna ska vara väl inarbetade i den operativa verksamheten

För att öka kvaliteten i MSB:s operativa verksamhet beaktas miljöperspektivet alltid vid planeringen av verksamhet för att göra så lite negativ miljöpåverkan som möjligt. Under 2020 har myndigheten bidragit till att stärka internationella aktörers kapacitet att integrera miljöperspektivet i utformningen av insatser.

Myndigheten arbetar med att införa ett nytt miljöledningssystem (Environmental and Sustainability Standard) för konstruktioner som fokuserar på ekologiska, ekonomiska och sociala hållbarhetsaspekter. Exempelvis byggs alla konstruktioner i Sydsudan med mestadels lokala, naturliga material som är klimatanpassade samt energieffektiva. All el kommer produceras från hybridanläggningar, som bygger på att eltillförseln från solpaneler kompletteras med el från generatorer, vid behov. Ett annat exempel är det omfattande humanitära projektet i CAR där MSB inför ett, för högriskområden, välutbyggt avfallshanteringssystem med rutiner för omhändertagande av farligt avfall. Grundtanken i miljöledningssystemet är att den byggda miljön ska länka samman faserna i den humanitära processcykeln och stödja en

kontinuerlig process från kris, återhämtning, kapacitetsuppbyggnad och utveckling.

Hållbarhetsaspekterna ska vara väl inarbetade i utbildning och övning MSB:s övningsverksamhet i Revinge och på Sandö har gått över från användning av fossil diesel till förnybar HVO-diesel, vilket används till tunga fordon, lastmaskiner och uppvärmningssystem för elbilar. Arbetet med en ny reningsanläggning för släckvattnet från övningsfältet på Sandö startades under året och beräknas vara i drift under 2021. MSB har även tillsammans med hyresvärderna Specialfastigheter under året successivt installerat LED-belysning i skolornas lokaler. År 2019 påbörjades en förstudie för att testa fossilfria alternativ till tändvätska, arbetet med studien har fortsatt under år 2020. Tester med HVO som tändvätska pågår och är till viss del infört 2020 i ett övningsobjekt där brandmän övas i strålförarteknik.

Klimatanpassning

Under året har MSB beslutat om en handlingsplan för klimatanpassning som fokuserar på utmaningar i ett förändrat klimat. Handlingsplanen beskriver flera åtgärder kopplade till dessa utmaningar, både vad gäller det förebyggande arbetet men även för att stärka vår förmåga att hantera olyckor och kriser samt hur påverkan på samhällsviktiga funktioner kan minskas.

MSB har under 2020 delat ut 13,6 mnkr till olika aktörer för att stärka deras arbete med anpassningar utifrån klimatets förändring. Bidragen har använts till karteringar, konsekvensbedömningar och riskhanteringsplaner avseende klimatrelaterade översvämningar, ras, skred, värmeböljor och skogsbränder.

Investeringsplan

Redovisning av investeringsplan enligt 3 kap. 2§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Rakelverksamheten har ett utfall som är högre än budget med 7,4 procent. Detta beror på att planerade investeringar tidigare lagts. Investeringar i beredskapstillgångarna som avser vidmakthållande har ett högre utfall jämfört mot budget med ca 3 mnkr (10 procent). Ökningen är ett netto av högre investeringsutgifter för tillgångar som finansieras via 2:4 anslaget och lägre investeringsutgifter finansierade via övrig kreditram.

Utfallet för sanering/indikering och ledningsplatser som finansieras via 2:4 anslaget är totalt 10,7 mnkr högre än budgeterat. Avvikelsen för sanering/indikering uppgår till 5,4 mnkr och beror på att en upphandling försenades och därmed senarelades en planerad anskaffning från 2019 till 2020. Även investeringar i ledningsplatser avviker med 5,3 mnkr. En omlokalisering av en av läns-

styrelsens ledningsplatser medförde högre utgifter än budgeterat. Inför BU 2021–2023 uppdaterades prognosen för 2020 och utfallet stämmer väl överens med senaste bedömningen.

Skillnaden mellan budgeterade och under 2020 utförda investeringar i beredskapstillgången varningssystem som finansieras via övrig kreditram förklaras främst av att en förnyad bedömning har gjorts efter att budgetunderlaget för 2020–2022 lämnades in. Den prognos över utfallet som senare lämnats påvisar en mindre differens jämfört med det faktiska utfallet. Fortfarande kvarstår bedömningen att det av tekniska skäl finns behov av att öka utbytestakten för det befintliga varningssystemet. Under år 2020 har dock investeringarna begränsats bland annat i avvaktan på resultatet av utvecklingsarbete internt och tillsammans med externa parter.

Tabell 38. Investeringsplan, tkr

	Utfall 2020	Budget 2020	Utfall 2019	Utfall 2018
Anskaffning och utveckling av nya investeringar				
Rakelverksamheten	226 795	211 100	216 247	193 237
Summa utgifter för anskaffning och utveckling	226 795	211 100	216 247	193 237
Varav investeringar i anläggningstillgångar				
Maskiner, inventarier och installationer	226 795	211 100	216 247	193 237
Summa varav investeringar i anläggningstillgångar	226 795	211 100	216 247	193 237
Finansiering				
Anslag 2:4 Krisberedskap	0	0	11 898	0
Övrig Kreditram (lån RGK)	226 795	211 100	204 349	193 237
Summa finansiering av anskaffning och utveckling	226 795	211 100	216 247	193 237
Vidmakthållande av befintliga investeringar				
Beredskapstillgångar	33 242	30 000	35 241	22 323
Summa utgifter för vidmakthållande	33 242	30 000	35 241	22 323
Varav investeringar i anläggningstillgångar				
Beredskapstillgångar	33 242	30 000	35 241	22 323
Summa varav investeringar i anläggningstillgångar	33 242	30 000	35 241	22 323
Finansiering				
Anslag 2:4 Krisberedskap	17 739	7 000	16 308	6 937
Övrig Kreditram (lån RGK)	15 503	23 000	18 932	15 386
Summa finansiering av vidmakthållande	33 242	30 000	35 241	22 323
Totala utgifter för nyanskaffning, utveckling och vidmakthållande av investeringar	260 037	241 100	251 488	215 560
Totalt varav investeringar i anläggningstillgångar	260 037	241 100	251 488	215 560

Avgiftsbelagd verksamhet

Redovisning av avgiftsbelagd verksamhet enligt 3 kap. 2§ förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras

I not 2 Intäkter av avgifter och andra ersättningar i den finansiella delen av årsredovisningen uppgår intäkterna för de avgiftsbelagda verksamheterna till 949 143 tkr. Skillnaden på 15 663,4 tkr jämfört med tabell 39 förklaras av att tabellen visar de totala intäkterna för verksamheterna, dvs. även finansiella intäkter och intäkter av

bidrag. Not 2 innehåller endast det som redovisas under rubriken Intäkter av avgifter och andra ersättningar. De finansiella intäkterna uppgår till 0,2 tkr för Uppdragsutbildning mm, 0,1 tkr för Intyg förare, 0,1 tkr för SGSI, 133 tkr för Tjänsteexport, 235 tkr för Internationella insatser och 1 410 tkr för Rakel samt 428 tkr för Strategic warehouse mm. Bidragsintäkterna uppgår till 669 tkr för Uppdragsutbildning mm, 12 656 tkr för Internationella insatser och 132 tkr för Rakel.

Tabell 39. Avgiftsbelagd verksamhet där intäkterna disponeras, tkr

	Ack resultat t.o.m 2018	Resultat 2019	Intäkter 2020	Kostnader 2020	Resultat 2020	Ack resultat 2020
Uppdragsverksamhet						
Tekniska system (SGSI)	2 518	-11	12 906	11 714	1 193	3 700
Tjänsteexport	521	-468	6 303	9 368	-3 064	-3 012
Internationella insatser	-5 203	-319	187 094	188 777	-1 683	-7 206
Rakel	220 781	72 099	594 637	550 452	44 186	337 066
Strategic Warehouse II mm	-1 335	1 403	132 936	129 702	3 234	3 302
Uppdragsutbildning, kost o logi mm	-4 333	-4 074	24 665	42 036	-17 371	-22 267
Summa	212 949	68 630	958 542	932 048	26 494	311 583
Offentligrättslig verksamhet						
Intyg förare	-86	-241	6 264	6 738	-474	-801
Summa	-86	-241	6 264	6 738	-474	-801
Totalt	212 863	68 388	964 806	938 786	26 020	310 782

I ack resultat 2020 för uppdragsutbildning mm inkluderas även den korrigering av finansiering fortbildningstjänst som gjordes 2019 med 3 511 tkr.

Tekniska system (SGSI)

Intäkterna för verksamheten tekniska system avser den nationella säkra nättjänsten Swedish Government Secure Intranet (SGSI) och uppgick till ca 12,9 mnkr 2020, vilket innebär ett balanserat resultat om ca 3,7 mnkr i överskott. Resultatet för 2020 är något högre än budgeten i regleringsbrevet. Det förklaras av lägre kostnader 2020, där resursproblematik i beställning och utförande inte kunnat genomföras enligt plan.

Tjänsteexport

Intäkterna för tjänsteexport är cirka 6 mnkr och årets resultat uppgår till ett underskott med -3 mnkr. Jämfört med budgeten i regleringsbrevet är omsättningen halverad, vilket beror på inställda kurser med anledning av coronapandemin. Kostnaderna är oförändrade, de består av fasta kostnader och ingångna avtal som inte gått att lösa.

Internationella insatser

Verksamheten avser MSB:s externfinansierade internationella insatsverksamhet där den huvudsakliga finansiären är Sida. MSB har en flerårig finansieringsöverenskommelse med Sida avseende humanitära insatser. Vidare finansierar Sida även enskilda insatser inom området stärkande av katastrofberedskap/resiliens inom ramen för det svenska utvecklingsbiståndet. Utfallet för området ligger väsentligt högre jämfört med budget i regleringsbrevet vilket förklaras av att under 2020 har flera omfattande insatser med bland annat stora materielkostnader genomförts, i Centralafrikanska republiken, Demokratiska republiken Kongo samt i Sydsudan. I utfallet finns också kostnader för hemtagning av svenskar med anledning av coronapandemin. Merparten av årets resultat avser förändring av semesterlöneskuld 2020.

Rakel

Intäkterna för Rakel år 2020 uppgår till 595 mnkr. Årets resultat uppgår till ett överskott på 44 mnkr. Kostnader har även finansierats från anslag 2:4 Krisberedskap med 27 mnkr (redovisas ej i tabellen). Dessa medel avser att finansiera lägre abonnemangskostnad för kommuner. Vid utgången av 2020 uppgår det balanserade överskottet till 337 mnkr. Avvikelsen mot budget i regleringsbrevet förklaras främst av att avgifterna för de statliga myndigheterna höjdes i regleringsbrevet för 2020 i jämförelse med vad som var budgeterat. Vidare förklaras de något högre kostnaderna främst av ökade kostnader inom drift och underhåll till följd av indexuppräknings gällande avtal. I MSB:s regleringsbrev 2020 framgår att MSB får balansera det ackumulerade överskottet i Rakelverksamheten i ny räkning.

Strategic Warehouse II

Verksamheten i Strategic Warehouse II har under året ökat i omfattning där främst inköp samt utveckling och implementering av ERP-system varit i fokus. En större andel inköpt material har förbrukats ut på insats vilket förklarar avvikelsen från budgeten i regleringsbrevet vad gäller omsättning. Årets resultat uppgår till 3 234 tkr och balanserar ackumulerat resultat till 3 302 tkr. På sikt ska verksamheten generera full kostnadstäckning.

Under 2020 fick MSB ett nytt uppdrag kring lagerhållning åt EU inom ramen för EU:s civilskyddssamarbete, rescEU (EU:s beredskapslager för sjukvårdsmateriel). Verksamheten startade upp under senare delen av 2020 och omsättningen uppgår till 2 552 tkr.

Uppdragsutbildning kost o logi mm

Den avgiftsfinansierade verksamheten har påverkats av coronapandemin. Samverkans- och uppdragsutbildningar har fått ställas in och internatverksamheten stängdes helt under perioden 18 mars till 3 maj, då all undervisning genomfördes på distans. Den avgiftsfinansierade verksamhetens omsättning förväntades nå samma nivå som år 2019,

med en omsättning som skulle uppgå till drygt 40 mnkr. Pandemin har inneburit cirka 40 procent lägre intäkt på cirka 24 mnkr. Kostnaderna är till största delen fasta och har därmed inte minskat i motsvarande omfattning.

Det balanserade resultatet uppgår till ett underskott om cirka 22 mnkr. Utifrån att pandemin fortsätter visar prognosen ett ackumulerat underskott på cirka 37 mnkr vid 2021 års slut. Siffrorna bygger på erfarenheter av pandemin från år 2020, där främst internatverksamheten har påverkats. Under förutsättning att MSB erhåller medel för att täcka det ackumulerade underskottet fram till och med 2021 bedömer myndigheten att verksamheten kan uppnå full kostnadsäckning från och med år 2022. För att nå ekonomisk balans måste verksamheten vidta en rad åtgärder. MSB har lyft frågan till Regeringen i budgetunderlaget och även i en hemställan som skickades in den 2 juli 2020.

Intyg förare

Intäkter för intyg av förare uppgår till cirka 6 mnkr, jämfört med budget på 8 mnkr i regleringsbrevet. Det balanserade resultatet uppgår till ett underskott om cirka 800 tkr. Detta beror på ett lägre antal genomförda examinationer än vad som budgeterats. På sikt behöver intäkterna öka för att komma i balans med stigande kostnader. En möjlighet till en prisjustering av provavgiften kommer i samråd med transportbranschen att undersökas under 2021.

Avgiftsbelagd verksamhet där avgiftsintäkterna inte disponeras

För närvarande finns det inga pågående skadeståndsärenden, där intäkter ska levereras in mot inkomsttitel.

Finansiell redovisning

Finansiell redovisning

Resultaträkning

Belopp anges i tusentals kronor	Not	2020	2019
Verksamhetens intäkter			
Intäkter av anslag	Not 1	1 620 502	1 548 659
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	Not 2	968 237	811 913
Intäkter av bidrag	Not 3	79 296	41 305
Finansiella intäkter	Not 4	2 739	4 795
Summa verksamhetens intäkter		2 670 774	2 406 672
Verksamhetens kostnader			
Kostnader för personal	Not 5	-1 077 021	-966 976
Kostnader för lokaler	Not 6	-199 018	-200 157
Övriga driftkostnader	Not 7	-1 089 647	-914 161
Finansiella kostnader	Not 8	-3 194	-3 355
Avskrivningar och nedskrivningar	Not 9	-345 976	-317 553
Summa verksamhetens kostnader		-2 714 856	-2 402 202
Verksamhetsutfall		-44 082	4 470
Transfereringar	Not 10		
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		1 267 592	1 460 597
Medel som erhållits från myndigheter för finansiering av bidrag		3 065	1 452
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		265	440
Lämnade bidrag		-1 273 304	-1 463 985
Saldo transfereringar		-2 382	-1 496
Årets kapitalförändring	Not 11	-46 464	2 974

Balansräkning

Tillgångar (belopp anges i tusentals kronor)	Not	2020-12-31	2019-12-31
Immateriella anläggningstillgångar			
Balanserade utgifter för utveckling	Not 12	2 230	3 270
Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	Not 13	390 179	355 063
Summa immateriella anläggningstillgångar		392 409	358 333
Materiella anläggningstillgångar			
Byggnader, mark och annan fast egendom	Not 14	3 225	4 011
Förbättringsutgifter på annans fastighet	Not 15	60 967	62 121
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	Not 16	1 054 085	1 095 233
Pågående nyanläggningar	Not 17	96 844	91 343
Beredskapstillgångar	Not 18	173 172	179 647
Summa materiella anläggningstillgångar		1 388 293	1 432 355
Finansiella anläggningstillgångar			
Andra långfristiga fordringar	Not 19	-	1 089
Summa finansiella anläggningstillgångar		-	1 089
Varulager m.m.			
Varulager och förråd	Not 20	89 764	85 774
Summa varulager m.m.		89 764	85 774
Kortfristiga fordringar			
Kundfordringar	Not 21	5 311	13 732
Fordringar hos andra myndigheter	Not 22	66 379	78 390
Övriga kortfristiga fordringar	Not 23	2 673	3 910
Summa kortfristiga fordringar		74 363	96 032
Periodavgränsningsposter			
Förutbetalda kostnader		250 527	260 183
Upplupna bidragsintäkter		21 354	10 641
Övriga upplupna intäkter		13 269	3 993
Summa periodavgränsningsposter	Not 24	285 150	274 817
Avräkning med statsverket	Not 25	23 743	75 345
Kassa och bank			
Not 26			
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret		343 318	370 209
Kassa och bank		14 409	29 107
Summa kassa och bank		357 727	399 316
Summa tillgångar		2 611 449	2 723 061

Kapital och skulder (belopp anges i tusentals kronor)	Not	2020-12-31	2019-12-31
Myndighetskapital			
Statskapital		299 652	331 541
Balanserad kapitalförändring	Not 27	277 348	210 455
Kapitalförändring enligt resultaträkningen	Not 11	-46 464	2 974
Summa myndighetskapital	Not 28	530 536	544 970
Avsättningar			
Avsättningar för pensioner och liknande förpliktelser	Not 29	1 300	2 806
Avsättningar för avhjälpande av miljöskador	Not 30	10 000	10 000
Övriga avsättningar	Not 31	17 697	22 041
Summa avsättningar		28 997	34 847
Skulder m.m.			
Lån i Riksgäldskontoret	Not 32	193 676	180 396
Övriga krediter i Riksgäldskontoret	Not 33	1 326 203	1 253 932
Kortfristiga skulder till andra myndigheter	Not 34	31 145	69 936
Leverantörsskulder	Not 35	114 306	340 757
Övriga kortfristiga skulder	Not 36	18 156	36 807
Summa skulder m.m.		1 683 486	1 881 828
Periodavgränsningsposter			
Upplupna kostnader		216 226	120 836
Oförbrukade bidrag		28 158	10 750
Övriga förutbetalda intäkter		124 046	129 830
Summa periodavgränsningsposter	Not 37	368 430	261 416
Summa kapital och skulder		2 611 449	2 723 061

Anslagsredovisning

Anslag (belopp anges i tusentals kronor)		Not	Ing överförings- belopp	Årets tilldelning enl RB	Omdisp anslagsbelopp	Indragning	Totalt disponibelt belopp	Utgifter	Utgående överföringsbelopp
Utgiftsområde 6 Försvar och samhällets krisberedskap									
2:2:2	Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	Not 38	0	74 850			74 850	-74 850	0
2:3:2	Ersättning för räddningstjänst m.m.	Not 39	-14 450	67 580			53 130	-32 273	20 857
2:4	Krisberedskap		17 091	1 297 892		-7 597	1 307 386	-1 284 571	22 815
	2:4:1 Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet	Not 40	7 928	11 013		-7 597	11 344	-8 024	3 320
	2:4:5 Krisberedskap	Not 41	9 163	1 286 879			1 296 042	-1 276 547	19 495
2:6	Myndigheten för samhällsskydd och beredskap		2 761	1 463 330			1 466 090	-1 459 645	6 445
	2:6:1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	Not 42	2 761	1 388 330			1 391 090	-1 384 661	6 429
	2:6:2 Information till allmänheten med anledning av coronautbrottet	Not 43		75 000			75 000	-74 984	16
Utgiftsområde 7 Internationellt bistånd									
1:1:41	Internationell civil kris- hantering – del till MSB	Not 44	31	62 000	-2 000		60 031	-55 088	4 943
Utgiftsområde 20 Allmän miljö- och naturvård									
1:10:1	Klimatanpassning – del till MSB	Not 45	43	21 500		-43	21 500	-13 697	7 803
Summa		Not 46	5 476	2 987 152	-2 000	-7 640	2 982 987	-2 920 124	62 863

Inkomsttitelredovisning (belopp anges i tusentals kronor)			Beräknat	Inkomster
Avräknat mot inkomsttitel:				
2713 004	Vattenföreningssavgift mm	Not 47	-	-

Villkor anslag utgiftsområde 6, högsta belopp (belopp anges i tusentals kronor)

Anslag	Avser	Not	Villkor	Utfall
2:2:2	Uppgifter länsstyrelser enl förordningen (2009:956) om översvämningsrisker		5 500	4 298
2:4:5	Drift och förvaltning regionala ledningsplatser		18 000	16 390
2:4:5	Åtgärder kommuner extraordinära händelser totalt		327 000	322 886
	-varav 27 mnkr finansiering Rakel		27 000	27 000
2:4:5	Åtgärder regioner extraordinära händelser		32 000	31 263
2:4:5	Kommuners och regioners arbete med civilt försvar totalt		130 000	130 000
	-varav 30 mnkr regioner		30 000	30 000
2:4:5	Uppdrag frivillig försvarsverksamhet, krisberedskap och totalförsvar		57 400	57 126
2:4:5	Ersättning SOS Alarm Sverige AB		25 000	25 000
2:4:5	Ersättning frivilliga organisationer åtgärder covid-19		13 000	12 988
2:6:1	Abonnemangsavgift Rakel		8 300	8 300
2:6:1	Ersättning ideella organisationer, öka enskildes förmåga		33 000	32 845
2:6:1	Drift och vidmakthållande reservfunktioner inom etermedia		30 000	23 886
2:6:1	Ersättning kommuner grundutbildning för deltidsanställd räddningstjänstpersonal		35 000	10 674
2:6:1	Beredskapsåtgärder mot kärnkraftsolyckor		37 000	36 990
2:6:1	Beredskap och indirekta kostnader internationella insatser	Not 42	115 000	102 209
2:6:1	Organisationsstöd frivilliga försvarsorganisationer		23 000	23 000

Villkor anslag utgiftsområde 7, högsta belopp (belopp anges i tusentals kronor)

Anslag	Avser	Not	Villkor	Utfall
1:1:41	Insatser inom ramen för FN m.m.		13 000	5 184
	Insatser inom ramen för EU		31 000	24 206
	Insatser inom ramen för OSSE		8 500	3 417
	Annan insatsnära verksamhet		7 000	3 134
	Stöd civila krishanteringsinsatser i DAC-länder		15 000	11 660
	Förvaltningskostnader		7 500	7 488

Bemyndiganderedovisning

Anslag/post (belopp anges i tusentals kronor)	Not	Tilldelat bemyndigande	Ingående åtaganden	Utestående åtaganden	Utestående åtagandenas fördelning per år					
					År 2021	År 2022	År 2023	År 2024	År 2025	År 2026
2:2:2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor	Not 48	55 000	53 461	42 794	17 350	17 535	7 909	-	-	-
2:4:5 Krisberedskap	Not 49	2 000 000	1 957 960	1 488 430	865 333	544 890	56 906	18 651	2 650	-
- Regioners ledningsförmåga			3 673	3 591	3 591	-	-	-	-	-
- Kommunala ledningsplatser			27 591	37 657	28 907	8 750	-	-	-	-
- Räddningscentraler			18 836	15 739	8 639	4 900	2 200	-	-	-
- Centrala myndigheter			5 047	1 894	1 894	-	-	-	-	-
- Skyddade och alternativa ledningsplatser			38 000	26 052	14 052	8 000	4 000	-	-	-
- Samverkanscentraler			-	4 250	3 250	1 000	-	-	-	-
- Bidrag myndigheter			530 803	387 168	233 035	142 308	11 825	-	-	-
- Kommuner och Regioner			1 083 000	721 000	407 000	314 000	-	-	-	-
- Frivilliga Försvarsorganisationer (FFO)				57 400	57 400	-	-	-	-	-
- Forskning			251 010	233 679	107 565	65 932	38 881	18 651	2 650	-
Totalt		2 055 000	2 011 421	1 531 224	882 683	562 425	64 815	18 651	2 650	-

Finansieringsanalys

Belopp anges i tusentals kronor	Not	2020	2019
Drift			
<i>Kostnader</i>	<i>Not 50</i>	-2 370 381	-2 086 957
Finansiering av drift			
Intäkter av anslag		1 620 502	1 548 659
Intäkter av avgifter och ersättningar	Not 51	967 764	811 265
Intäkter av bidrag		79 296	41 305
Övriga intäkter		2 739	4 795
Summa medel som tillförts för finansiering av drift		2 670 301	2 406 024
<i>Förändring av myndighetskapital hänförlig reglering balanserad kapitalförändring</i>	<i>Not 52</i>	-	3 511
<i>Ökning av lager</i>		-3 991	-27 615
<i>Minskning av kortfristiga fordringar</i>		10 044	967
<i>Minskning av kortfristiga skulder</i>		-181 223	-33 178
Kassaflöde från drift		124 750	262 752
Investeringar			
Investering i materiella tillgångar		-215 798	-244 903
Investering i immateriella tillgångar		-120 198	-118 312
Summa investeringsutgifter		-335 996	-363 215
Finansiering av investeringar	Not 53		
Lån från Riksgäldskontoret		359 497	221 572
- amorteringar		-273 946	-260 510
Ökning av statskapital med medel som erhållits från statens budget		32 031	67 873
Försäljning av anläggningstillgångar		473	649
Summa medel som tillförts för finansiering av investeringar		118 054	29 584
Kassaflöde till investeringar		-217 942	-333 631

⌵ Tabellen fortsätter!

Belopp anges i tusentals kronor	Not	2020	2019
Transfereringsverksamhet			
Lämnade bidrag		-1 273 304	-1 463 985
Förändring lång- och kortfristiga fordringar och skulder		2 382	1 496
Utbetalningar i transfereringsverksamhet		-1 270 922	-1 462 489
Finansiering av transfereringsverksamhet			
Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag		1 267 592	1 460 597
Medel som erhållits från andra myndigheter för finansiering av bidrag		3 065	1 452
Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag		265	440
Summa medel som tillförts för finansiering av transfereringsverksamhet		1 270 922	1 462 489
Kassaflöde från transfereringsverksamhet		0	0
Förändring av likvida medel		-93 192	-70 879
Specifikation av förändring av likvida medel			
Likvida medel vid årets början		474 662	545 541
Minskning av kassa och bank		-14 697	26 607
Minskning av tillgodoavande hos Riksgäldskontoret		-26 891	-29 615
Minskning av avräkning med statsverket		-51 603	-67 872
Summa förändring av likvida medel		-93 192	-70 879
Likvida medel vid årets slut		381 470	474 662

Noter till resultaträkning, balansräkning, anslagsredovisning, bemyndiganderedovisning och finansieringsanalys

Redovisningsprinciper

Allmänt

Belopp anges i tusentals kronor där annat ej anges. Årsredovisningen är upprättad i enlighet med förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag samt enligt god redovisningssed. Maskinella avrundningar kan ge smärre differenser jämfört med manuella summeringar.

Värdering av lager

Lager för drivmedel samt kiosk- och restaurangvaror värderas till det lägsta av anskaffningspris och nettoförsäljningsvärde på balansdagen. För publikationer bedöms det lägsta värdet till försäljningspris minskat med beräknad försäljningsomkostnad.

För det internationella lagret tillämpas vägd genomsnittsberäkning som värderingsmetod. Samma princip gäller för Strategiskt lager EU mm.

Värdering av fordringar och skulder

Fordringar och skulder upptas till belopp varmed de beräknas inflyta efter en individuell bedömning. Fordringar och skulder i utländsk valuta har värderats till balansdagens kurs.

Beloppsgräns periodisering

Beloppsgräns för periodisering av verksamhetskostnader är 100 tkr. Även mindre belopp kan periodiseras i de fall det bedöms nödvändigt. Transfereringar periodiseras endast i undantagsfall i enlighet med ESV:s allmänna råd till 4 kap.1 § förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag. För transfereringar finns ingen fastställd beloppsgräns, en bedömning görs istället i samband med upprättande av bokslut för aktuellt år.

Anläggningstillgångar

Värdering anläggningstillgångar

Tillgångar för stadigvarande bruk med en nyttjandeperiod på 3 år eller längre. För materiella anläggningstillgångar har ett undre värde satts till 20 tkr i enlighet med ESV:s allmänna

råd till 5 kap 1 § i förordning (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag.

För internt utarbetade, egenutvecklade, immateriella anläggningstillgångar ska anskaffningsvärdet uppgå till minst 300 tkr för att definieras som en anläggningstillgång.

Avskrivningar på anläggningstillgångar beräknas på ursprungliga anskaffningsvärden och baseras på tillgångarnas bedömda nyttjandeperiod. Anskaffningsvärdet aktiveras utifrån fakturerat belopp. Ej driftsatta tillgångar redovisas som pågående nyanläggning. För lånefinansierade anläggningstillgångar sker upplåning hos Riksgäldskontoret till hela det aktiverade anskaffningsvärdet samt pågående nyanläggningar.

Immateriella anläggningstillgångar

MSB aktiverar utgifter för utveckling som immateriell anläggningstillgång när följande kriterier är uppfyllda:

- Det är tekniskt möjligt att färdigställa den immateriella anläggningstillgången.
- MSB:s avsikt är att färdigställa och använda den immateriella anläggningstillgången.
- MSB har förutsättningar att använda den immateriella anläggningstillgången.
- Den immateriella anläggningstillgången medför att framtida ekonomiska fördelar eller servicepotential för MSB ökar.
- MSB har erforderliga resurser att fullfölja utvecklingen och att använda den immateriella anläggningstillgången.
- MSB kan beräkna de utgifter som kan hänföras till den immateriella anläggningstillgången.

De utgifter för utveckling som MSB har innan samtliga ovanstående förhållanden föreligger ingår inte i anskaffningsvärdet. Utgifter för forskning, förstudier eller utbildning ingår inte i anskaffningsvärdet.

Avskrivningstider

MSB tillämpar följande avskrivningstider:

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	4, 5 år
Byggnader	10 år
Förbättringsutgifter på annans fastighet	5, 6, 7 år
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	3, 4, 5, 7, 8, 10, 20 år
Basstationer och övrig materiell radiokommunikationsutrustning Rakel	15 år
Ledningsplatser	15 år
Växlar och övrig immateriell radiokommunikationsutrustning Rakel	10 år
Sambandsutrustning	5 år
Licenser och övrig mjukvara Rakel	5 år
Övriga beredskapstillgångar	5, 15, 20 år

MSB tillhandahåller Rakel, som är ett nationellt kommunikationssystem för samverkan och ledning och som består av både materiella och immateriella anläggningstillgångar. Inom staten består immateriella anläggningstillgångar till stor del av egenutvecklade dataprogram och förvärvade licenser för dataprogram, vilket i normalfallet har en ekonomisk livslängd på 5 år. En stor del av MSB:s immateriella anläggningstillgångar består av växlar, som ingår som en del i Rakel-systemet. Växlarna kan inte jämföras med traditionella immateriella anläggningstillgångar inom staten. Den ekonomiska livslängden för växlarna har av MSB bedömts vara 10 år.

Lån verksamhetsinvesteringar

Enligt ändrade regler för lån avseende verksamhetsinvesteringar (2 kap 2§ kapitalförsörjningsförordningen) får inte det samlade lånet för verksamhetsinvesteringar väsentligt avvika från motsvarande tillgångars värde per

31/12. Avvikelse får dock förekomma vad gäller bokslutstransaktioner och sena ekonomiska händelser. MSB gjorde en lånereglering i början av december 2020 per november månads utfall. En avstämning gjordes den 22 december, där nettoförändringen av bokfört värde utgjorde en avvikelse på endast 0,8 % av upptagna lån. Ingen ny lånereglering gjordes därför. Vid den slutliga avstämningen 2020 uppgick avvikelsen mellan bokfört värde och lån till 4% och beror på sena fakturor och bokslutstransaktioner.

Slutreglering EU-projekt Driver

Under 2016 begärde MSB utträde ur konsortiet för EU-projektet Driver. De kostnader som ännu ej hade godkänts bokades upp som en befarad förlust 2016 mot förvaltningsanslaget 2:6 ap.1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap, motsvarande 7 879 tkr. Under 2020 har en slutreglering av projektet gjorts vilket innebär att ytterligare kostnader på totalt 3 051 tkr blev godkända i projektet. Samma belopp har därför återförts mot anslag och redovisas istället mot projektet.

Nytt uppdrag lagerhållning EU

Under året fick MSB ett nytt uppdrag kring lagerhållning inom ramen för EU:s civilskydds-samarbete, rescEU (EU:s beredskapslager för sjukvårdsmateriel). Verksamheten redovisas samlat med det andra uppdraget kring lagerhållning (Strategic Warehouse).

Undantag från EA

Av MSB:s regleringsbrev 2020 framgår följande undantag från ekonomiadministrativa regelverket.

1. Anläggningstillgång som finansieras från anslag 2:4 Krisberedskap är undantagna från kravet på lånefinansiering i 2 kap.1§ kapitalförsörjningsförordningen (2011:2010). Detta undantag gäller även för de anläggningstillgångar som övriga myndigheter anskaffar och som finansieras från anslag 2:4 Krisberedskap.
2. Överskottsmateriel som MSB tar emot från Försvarsmakten får skänkas bort i samband med internationella insatser

- och ska därför inte ha något bokfört värde. Övertalig räddningstjänstmateriel för höjd beredskap får skänkas bort till kommuner, ideella organisationer och myndigheter. Överlåtelsen får göras med undantag från krav på affärs-mässighet i 7 § förordning (1996:1191) om överlåtelse av statens lösa egendom.
3. MSB medges att för utbyggnaden av infrastrukturen för Rakel med undantag från 9 § förordning (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning teckna arrende och hyresavtal som omfattar en period om högst 20 år. MSB får vidare köpa reservkraft kopplat till Rakel som en förskottsbetalad tjänst. Förskottsbetalningen får omfatta en tid om högst 15 år per installationsplats och den periodiserade kostnaden ska finansieras med avgiftsintäkter för Rakel. Vidare får uppförande och förvaltning av master med tillhörande teknisk utrustning inom Rakelverksamheten enligt 16 § förordningen (2008:1002) med instruktion för MSB genomföras utan hinder av förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter mm.
  4. Internationella insatser enligt 8 eller 9 §§ förordning (2008:1002) med instruktion för Myndigheten för samhällsskydd och beredskap som inbegriper att på uppdrag av annan uppföra och överlåta fast egendom får genomföras utan hinder av förordning (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter mm eller förordning (1996:1190) om överlåtelse av statens fasta egendom mm.
  5. MSB får i likhet med fastighetsförvaltande myndigheter enligt förordningen (1993:527) om förvaltning av statliga fastigheter mm bedriva fastighetsförvaltningen inom utbildningsverksamheten i Revinge avseende byggnaderna Osby (lektionssal och omklädningsrum), Kallgarage 1, Kallgarage 2, Carport, Lastbils- och bussgarage, Lektionssal 11 samt Högby (kontorslokal).

6. Bestämmelsen i 9 a § i första stycket förordningen (1993:528) om statliga myndigheters lokalförsörjning om att en myndighet inte får ingå hyresavtal för bostadslägenhet i syfte att upplåta lägenheten i andra hand för att förse någon enskild med bostad ska inte tillämpas på myndigheten.

Not 1

Intäkter av anslag	2020	2019
	1 620 502	1 548 659

Redovisade nettoutgifter i anslagsredovisningen överensstämmer inte med intäkter av anslag i resultaträkningen bl.a. beroende på att MSB även har anslagspåverkande poster i transfereringsavsnittet. Redovisade nettoutgifter i anslagsredovisningen uppgår till 2 920 124 tkr. Resultaträkningens poster Intäkter av anslag respektive Medel som erhållits från statens budget för finansiering av bidrag uppgår till 1 620 502 tkr resp 1 267 592 tkr. Skillnaden mot anslagsredovisningen är 32 030 tkr och beror på poster som avräknats konto för anslag i balansräkningen istället för resultaträkningen. MSB har anslagsfinansierade anläggningstillgångar där avräkning istället sker mot statskapital, motsvarande 32 030 tkr 2020.

Skillnaden mellan åren är bl a hänförlig till anslag 2:6 ap.1 Myndigheten för samhällsskydd, där personalkostnaderna ökat till följd av ökat antal anställda. En annan förklaring till ökningen är det särskilda informationsuppdrag MSB fick med anledning av coronautbrottet. För detta ändamål fick MSB en ny anslagspost, 2:6 ap.2 Information till allmänheten med anledning av coronautbrottet.

Not 2

Intäkter av avgifter och andra ersättningar	2020	2019
Intäkter enligt 4 § avgiftsförordningen	18 287	25 640
Intäkter enligt 6 kap. 1§ kapitalförsörjningsförordningen	197	111
Övriga intäkter i verksamheten	610	648
Intäkter per avgiftsfinansierad verksamhet		
<i>Uppdragsverksamhet</i>		
Uppdragsutbildning m.m.	23 996	40 135
Tekniska system (SGSI)	12 906	11 690
Tjänsteexport	6 170	17 896
Internationella insatser	174 204	94 021
Rakel	593 096	572 444
Strategic Warehouse mm	132 508	44 438
<i>Offentligrättslig verksamhet</i>		
Intyg förare	6 263	4 890
Summa intäkter för avgiftsfinansierad verksamhet	949 143	785 514
Summa	968 237	811 913

Skillnaden mellan åren vad avser intäkter enligt 4§ avgiftsförordningen beror på högre intäkter 2019 för deltagare i säkerhetsutbildningar och vidarefakturering av materielkostnader.

Under året fick MSB ett nytt uppdrag kring lagerhållning inom ramen för EU:s civilskyddssamarbete, rescEU (EU:s beredskapslager för sjukvårdsmateriel). Verksamheten startade upp under senare delen av 2020 med en omsättning på 2 552 tkr (inkl valutakursvinst på 66 tkr) vid utgången av året (redovisas samlat med Strategic Warehouse ovan). Den avgiftsbelagda verksamheten kommenteras mer i resultatredovisningen i avsnitt Särskild återrapportering.

I not 2 redovisas de intäkter som klassificeras som intäkter av avgifter och andra ersättningar. Inom de avgiftsfinansierade verksamheterna redovisas även intäkter av bidrag och finansiella intäkter (not 3 och 4). I tabellen för avgiftsbelagd verksamhet i Särskild återrapportering anges de totala intäkterna, dvs inte enbart dem i not 2.

Not 3

Intäkter av bidrag	2020	2019
Arbetsförmedlingen	1 685	1 875
Kammarkollegiet	800	-
Migrationsverket	765	-
KBV	156	280
Polismyndigheten	97	1 260
Sida	3 189	3 057
Vinnova	192	1 717
Övriga statliga myndigheter	2 600	1 037
Bidrag från EU	69 945	31 728
Övriga bidrag	-133	351
Summa	79 296	41 305

Under 2020 fick MSB uppdrag att dels etablera en förvaltningsgemensam digital infrastruktur för informationsutbyte dels etablera ett nationellt ramverk för grunddata inom den offentliga förvaltningen (DIGG). Medel för detta rekvirerades från Kammarkollegiet. Medlen från Migrationsverket avser medfinansiering av ett EU-projekt som MSB leder. Av medel från övriga statliga myndigheter avser 2 147 tkr ersättning för sjuklönekostnader med anledning av coronapandemin.

Ökningen från föregående år vad avser bidrag från EU beror på att MSB under året utökade sitt uppdrag inom EU-mekanismen rescEU vad avser skogsbränder. Uppdraget avser beredskap både gällande helikoptrar och från 2020 även mindre skopande plan. MSB ställer sina helikoptrar och skopande plan till förfogande och erhåller finansiering från EU med 75% resp 90% för att hålla denna beredskap.

Jämfört med föregående år har även EU:s medfinansiering vad gäller transportkostnader (EU-pooling) ökat, detta avser bl a MSB:s uppdrag att bistå vid hemtransporter av individer kopplat till coronapandemin.

Not 4

Finansiella intäkter	2020	2019
Ränteintäkter negativ ränta lån RGK	70	3 763
Ränteintäkter på fordringar m.m.	-1	114
Valutakursdifferens	2 670	918
Summa	2 739	4 795

Enligt ESV ska den negativa räntan på lån redovisas som ränteintäkt och den negativa tillgodoräntan på räntekontot som räntekostnad. Vad avser ränta på räntekontot har inget bokförts som ränteintäkt medan 16 tkr bokförts som räntekostnad.

Skillnaden mellan åren vad avser den negativa räntan på lån beror på att räntan varit noll de tre sista kvartalen 2020. Skillnaden vad avser valutakursdifferenser avser en större valutakursvinst i Rakelverksamheten.

Not 5

Kostnader för personal	2020	2019
Löner och arvoden	-683 899	-615 690
Förändring av semesterlöneskuld	-4 256	-3 523
Övriga ersättningar	-9 720	-13 339
Arbetsgivar- och pensionsavgifter	-361 853	-313 779
Övriga personalkostnader	-17 293	-20 645
Summa	-1 077 021	-966 976

Skillnaden mellan åren förklaras av ökade lönekostnader pga ökat antal anställda. Minskning av övriga ersättningar är hänförlig till traktamenten och beror på minskat resande 2020 pga coronapandemin. Uppskattad lönerevisionskostnad 2020 har bokförts som en upplupen kostnad, totalt 3 834 tkr inklusive sociala avgifter.

MSB:s lönekostnader, exklusive arbetsgivaravgifter, pensionspremier och andra avgifter enligt lag och avtal (summan av utfallet på S-koderna 4111-4119) uppgår till 691 121 tkr. MSB:s kostnader avseende arvoden till styrelse, kommittéer m.m. uppgår till 94 tkr (summan av utfallet på S-koderna 4112 och 4118).

Not 6

Kostnader för lokaler	2020	2019
	-199 018	-200 157

Avsättningen avseende återställandekostnader för lokaler i Stockholm har reglerats i sin helhet. Avsättningen uppgick till 5 500 tkr och faktiska kostnader till 2 098 tkr vilket förklarar lägre lokalkostnader 2020, se vidare not 31.

Not 7

Övriga driftkostnader	2020	2019
	-1 089 647	-914 161

Ökningen 2020 är till stor del hänförlig till det informationsuppdrag MSB fick med anledning av coronautbrottet och som finansierades med den nya anslagsposten 2.6 ap.2. Det beror också på en större omsättningen i den avgiftsbelagda verksamheten internationella insatser. Under året har flera omfattande insatser med bl a stora materielkostnader genomförts i t ex Centralafrikanska republiken. Kostnader har också uppstått i samband med hemtagning av svenskar med anledning av coronapandemin.

Under 2020 har den avgiftsbelagda verksamheten Strategic Warehouse en ökad omsättning då en större andel materiel förbrukats ut på insats men även pga kostnader för utveckling och implementering av ERP-system. Ökningen är också hänförlig till skogsbrandsberedskapen som MSB stärkt i samarbete med EU:s civilskyddsmekanism och rescEU. Kostnaderna omfattar både beredskap för helikoptrar och mindre skopande plan men även kostnader för faktiskt genomförda insatser med brandbekämpning.

Av utfallet 2019 för anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst m.m. har 23 127 tkr bokförts som köpt tjänst då MSB betalat ut ersättning direkt till leverantör istället för berörd kommun. När utbetalning görs till kommun klassificeras ersättningen istället som bidrag.

Not 8

Finansiella kostnader	2020	2019
Räntekostnader räntekonto hos RGK	-16	-1 048
Övriga räntekostnader	-182	-195
Valutakursdifferens	-2 995	-2 111
Övriga finansiella kostnader	-1	-1
Summa	-3 194	-3 355

Negativ tillgodoränta på räntekontot redovisas som en räntekostnad. Skillnaden mellan åren förklaras av att räntan varit noll de sista tre kvartalen 2020. Av utfallet 2019 på anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst m.m. har 687 tkr bokförts som valutakursdifferens. Detta är hänförligt till de ersättningar som betalats ut direkt till leverantör, se vidare not 7.

Not 9

Avskrivningar	2020	2019
Immateriella tillgångar	-101 273	-103 214
Maskiner, inventarier, installationer m.m.	-209 845	-183 525
Beredskapstillgångar	-34 858	-30 814
Summa	-345 976	-317 553

Ökningen av avskrivningskostnader 2020 beror delvis på att Rakelverksamheten färdigställt investeringar i högre grad jämfört med föregående år. Förra året gjordes många sena anskaffningar som inte hann bli klara förrän i början av 2020. De högre avskrivningskostnaderna beror också på att många av de investeringar som gjordes i samband med att verksamheten i Stockholm flyttade till nya lokaler i slutet av 2019 inte färdigställdes och började skrivas av förrän 2020.

Not 10

Transfereringar	2020	2019
Medel från statens budget för fin bidrag	1 267 592	1 460 597
Medel från myndigheter för fin bidrag	3 065	1 452
Övriga erhållna medel för fin bidrag	265	440
<i>Lämnade bidrag</i>		
Anslag 2:2 ap.2 Förebyggande åtgärder mot jordskred m.m.	-74 850	-129 850
Anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst m.m.	-32 273	-149 726
Anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap	-1 045 468	-1 055 174
Anslag 2:6 ap.1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap	-109 662	-125 847
Anslag 2:6 ap.2 Info allmänheten coronabrottet	-5 339	-
Vidareförmedling medel forskningsprojekt	-3 065	-1 452
Vidareförmedling medel EU-projekt	-265	-440
Periodisering bidrag, ej anslagsavräknat	-2 382	-1 496
Summa lämnade bidrag	-1 273 304	-1 463 985
Saldo transfereringar	-2 382	-1 496

Medel från myndigheter för finansiering av bidrag kommer från Forskningsrådet för miljö, areella näringar och samhällsbyggande (FORMAS) som är medfinansierare i forskningsprojekt. Merparten av medlen har sedan vidareförmedlats till andra statliga myndigheter.

Övriga erhållna medel för finansiering av bidrag avser ett EU-projekt där medlen senare vidareförmedlats till Institutet för framtidsstudier.

Utfallet för anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst mm är helt beroende av de händelser som inträffar och tidpunkten för inkommen ansökan som ger rätt till ersättning från anslaget. Under 2019 betalades stora ersättningar från anslaget, där en stor del var hänförlig till de om-

fattande skogsbränderna 2018. Under 2020 har endast mindre ersättningar betalats ut, mer än hälften avser ersättning till länsstyrelser för skogsbrandsbevakning. Fram till och med 2019 betalades ersättningen för skogsbrandsbevakningen från anslag 2.6 ap.1, vilket förklarar en del av skillnaden mellan åren för förvaltningsanslaget. En annan förklaring är att lägre bidrag avseende etermediaberedskapen betalades ut 2020.

Anslag 2:6 ap.2 Information till allmänheten med anledning av coronautbrottet, finansierar det särskilda informationsuppdrag myndigheten fick. I uppdraget ingick även att lämna bidrag till medverkande aktörer.

Saldot i transfereringsavsnittet är i sin helhet hänförligt till återföring av periodisering av fordran återbetalning bidrag.

Not 11

Årets kapitalförändring	2020	2019
<i>Kostnader/intäkter som påverkat resultaträkningen i anslagsfinansierad verksamhet men som inte anslagsavräknats</i>		
Reavinst anslagsfinansierade anläggningar	-	-
Reaförlust anslagsfinansierade anläggningar	-	-9
Avskrivningar anslagsfinansierade anläggningar	-70 102	-63 910
Återföring periodisering bidrag	-2 382	-1 496
Avsättning avhjälpande miljöskador	-	-
Summa	-72 484	-65 415
<i>Över-/underskott i den avgiftsfinansierade delen av verksamheten</i>		
Uppdragsutbildning m.m.	-17 371	-4 074
Intyg förare	-474	-241
Tekniska system (SGSI)	1 193	-11
Tjänsteexport	-3 064	-468
Internationella insatser	-1 683	-319
Rakel	44 186	72 099
Strategic Warehouse	3 234	1 403
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	26 020	68 389
Årets kapitalförändring	-46 464	2 974

Se not 10 vad avser återföring av periodisering av bidrag. Skillnaden mellan åren är framför allt hänförligt till resultat i de avgiftsfinansierade verksamheterna, vilket kommenteras mer i resultatredovisningen under avsnitt Särskild återsrapportering.

Not 12

Balanserade utgifter för utveckling	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	28 319	34 848
Årets utrantering/försäljning	-498	-6 529
UB anskaffningsvärde	27 821	28 319
IB ackumulerade avskrivningar	-25 049	-30 496
Årets avskrivning	-1 040	-1 082
Årets utrantering/försäljning	498	6 529
UB ackumulerade avskrivningar	-25 591	-25 049
Bokfört värde	2 230	3 270

Not 13

Rättigheter och andra immateriella anläggningstillgångar	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	786 762	680 826
Årets anskaffning	120 198	118 312
Årets utrantering/försäljning	-19 497	-27 527
UB anskaffningsvärde	887 462	771 611
IB ackumulerade avskrivningar	-416 548	-341 943
Årets avskrivning	-83 648	-75 204
Årets utrantering/försäljning	2 913	599
UB ackumulerade avskrivningar	-497 283	-416 548
Bokfört värde	390 179	355 063

Skillnaden på 15 152 tkr mellan UB anskaffningsvärde 2019 och IB anskaffningsvärde 2020 beror på korrigeringar av investeringar mellan immateriella och materiella tillgångar i Rakelverksamheten. Justering för immateriella tillgångar som 2019 felaktigt bokfördes som pågående materiella tillgångar uppgår till 15 425 tkr och korrigering för felaktigt bokförda

immateriella tillgångar som rättats till materiella uppgår till 273 tkr. Nettojusteringen uppgår därmed till 15 152 tkr. Av beloppet 273 tkr som rättats till materiella återfinns motsvarande differens 207 tkr i not 16 och 66 tkr i not 17.

Skillnaden mellan det bokförda värdet 2020 och 2019 förklaras till stor del av den korrigerade som beskrivs ovan. Förra året gjordes också nedskrivning till ett högre belopp än 2020.

Merparten av årets utrantering/försäljning avser en nedskrivning av ett system för inrapportering av it-incidenter där det bokförda värdet inte bedömdes motsvara investeringens faktiska värde.

Not 14

Byggnader, mark och annan fast egendom	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	11 188	10 201
Årets anskaffning	-	987
UB anskaffningsvärde	11 188	11 188
IB ackumulerade avskrivningar	-7 177	-6 482
Årets avskrivning	-786	-695
UB ackumulerade avskrivningar	-7 963	-7 177
Bokfört värde	3 225	4 011

Not 15

Förbättringsutgifter på annans fastighet	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	186 844	156 388
Årets anskaffning	14 444	30 527
Årets utrantering/försäljning	-2 024	-59
UB anskaffningsvärde	199 264	186 856
IB ackumulerade avskrivningar	-124 735	-112 685
Årets avskrivning	-15 586	-12 050
Årets utrantering/försäljning	2 024	-
UB ackumulerade avskrivningar	-138 297	-124 735
Bokfört värde	60 967	62 121

Differensen mellan UB anskaffningsvärde 2019 och IB anskaffningsvärde 2020 på 12 tkr beror på att en utgift felaktigt bokfördes som pågående förbättringsutgift istället för pågående nyanläggning 2019. Under 2020 korrigerades detta, motsvarande differens finns även i not 17.

Not 16

Maskiner, inventarier, installationer m.m.	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	2 340 075	2 250 440
Årets anskaffning	75 574	96 390
Årets utrantering/försäljning	-21 292	-11 408
Överföringar från pågående	65 400	4 446
UB anskaffningsvärde	2 459 757	2 339 868
IB ackumulerade avskrivningar	-1 244 634	-1 085 213
Årets avskrivning	-182 324	-170 780
Årets utrantering/försäljning	21 287	11 359
UB ackumulerade avskrivningar	-1 405 671	-1 244 634
Bokfört värde	1 054 085	1 095 233

Differensen mellan UB anskaffningsvärde 2019 och IB anskaffningsvärde 2020 beror på att en utgift felaktigt bokfördes som en pågående immateriell investering 2019. Under 2020 korrigerades detta med 207 tkr och motsvarande avvikelse finns i not 13.

Sena anskaffningar i Rakelverksamheten 2019 har inneburit att det har varit fler aktiveringar av anläggningstillgångar och därmed även högre avskrivningskostnader 2020 jämfört med 2019. Se vidare not 17.

Vad avser Rakel görs inventering löpande i samband med service och underhåll samt vid nya installationer, såsom vid utbyte av basstationer och växlar (Bravur-projektet).

I samband med flytten till nya lokaler i Stockholm 2019 gjordes en genomgång av befintliga tillgångar. En inventering av övriga befintliga tillgångar gjordes också 2019 i samband med införandet av ny organisation 2020.

Not 17

Pågående nyanläggningar	20-12-31	19-12-31
IB anskaffningsvärde	80 855	14 031
Årets anskaffning	92 538	81 758
Överföring från pågående	-65 400	-4 446
Årets nedskrivningar	-11 150	-
UB anskaffningsvärde	96 844	91 343

Differensen mellan UB 2019 och IB 2020 uppgår till 10 488 tkr och består av nettot av korrigeringar från felaktig bokföring 2019. Av beloppet har 15 425 tkr korrigerats till immateriella investeringar och 66 tkr har justerats från immateriella till materiella anläggningstillgångar. se not 13. Justering har även skett från pågående beredskapstillgångar med 4 859 tkr (se not 18) samt från förbättringsutgifter annans fastighet med 12 tkr (se not 15).

Under året har beslut fattats att skriva ner värdet på tillgångarna avseende det statliga ambulansflyget SNAM med 10 310 tkr, vilket utgör större delen av årets nedskrivning. Nedskrivningen görs då både den ekonomiska livslängden och nyttjandeperioden visat sig vara kortare än 3 år. Övrig nedskrivning består av utgifter inom Rakelverksamheten som bokförts som pågående investering 2019 men inte uppfyller kriterierna för att aktiveras som investeringar och därmed kostnadsförts 2020.

Not 18

Beredskapstillgångar	20-12-31	19-12-31
<i>Varningsmateriel analog</i>		
IB anskaffningsvärde	319 369	301 960
Årets anskaffning	12 917	16 086
Överföring från pågående	2 846	1 323
UB anskaffningsvärde	335 132	319 369
IB ackumulerad avskrivning	-218 941	-202 888
Årets avskrivning	-16 839	-16 053
UB ackumulerade avskrivningar	-235 780	-218 941

Beredskapstillgångar	20-12-31	19-12-31
Bokfört värde	99 352	100 428
<i>Sambandsutrustning</i>		
IB anskaffningsvärde	1 143	1 143
UB anskaffningsvärde	1 143	1 143
IB ackumulerad avskrivning	-1 143	-1 143
UB ackumulerade avskrivningar	-1 143	-1 143
Bokfört värde	0	0
<i>Ledningsplatser</i>		
IB anskaffningsvärde	258 364	249 475
Årets anskaffning	6 613	4 112
Överföring från pågående	8 537	4 777
UB anskaffningsvärde	273 514	258 364
IB ackumulerade avskrivningar	-232 942	-228 593
Årets avskrivning	-4 215	-4 349
UB ackumulerade avskrivningar	-237 157	-232 942
Bokfört värde	36 357	25 422
<i>Sanering och indikering</i>		
IB anskaffningsvärde	34 578	34 578
Årets anskaffning	5 343	-
Överföring från pågående	17 542	-
UB anskaffningsvärde	57 463	34 578
IB ackumulerade avskrivningar	-31 735	-29 909
Årets avskrivning	-5 220	-1 826
UB ackumulerade avskrivningar	-36 955	-31 735
Bokfört värde	20 508	2 843
<i>Pågående beredskapstillgångar</i>		
IB anskaffningsvärde	28 926	24 842
Årets anskaffning	8 370	15 043
Överföringar	-28 925	-6 100
Bokfört värde	8 371	33 785

⌵ Tabellen fortsätter!

Beredskapstillgångar	20-12-31	19-12-31
<i>Varningsmateriel digital</i>		
IB anskaffningsvärde	51 206	51 206
UB anskaffningsvärde	51 206	51 206
IB ackumulerade avskrivningar	-34 037	-25 452
Årets avskrivning	-8 585	-8 585
UB ackumulerade avskrivningar	-42 622	-34 037
Bokfört värde	8 584	17 169
Summa bokfört värde	173 172	179 647

Avvikelsen mellan UB 2019 och IB 2020 för pågående beredskapstillgångar på 4 859 tkr beror på att utgifter för nationella förstärkningsresurser felaktigt bokfördes som pågående beredskapstillgångar sanering och indikering 2019. Under 2020 korrigerades detta och motsvarande belopp finns i not 17.

Ledningsplatser har inventerats löpande under 2020. Varningsmaterielen inventerades i samband med byte av driftoperatör 2017. Dessutom inventeras varningsmaterielen löpande i samband med service och underhåll samt vid nya installationer såsom vid byte av pneumatisk anläggning till elektroakustisk anläggning.

Not 19

Andra långfristiga fordringar		
	-	1 089

Fordringarna 2019 avsåg krav på återbetalning av bidrag, där löptiden översteg ett år. Återstående fordringar 2020 har en löptid inom ett år (204 tkr) och redovisas under Övriga kortfristiga fordringar.

Not 20

Varulager och förråd	20-12-31	19-12-31
Drivmedel m.m.	199	261
Publikationer m.m.	0	251
Kiosk och restaurang	350	341
Internationellt lager, bistånd	63 646	53 516
Strategiskt lager EU	25 539	30 824
Strategiskt övertaget lager EU	30	580
Summa	89 764	85 774

Lagervärdet för publikationer m.m. har skrivits ned med anledning av inaktuell publikation. MSB har under en längre tid minskat fysiska publikationer och erbjuder istället publikationer gratis för nedladdning samt vissa fysiska utan avgift. Lagervärdet avseende Strategic Warehouse har minskat marginellt. Merparten av inköpen levereras direkt till kund i samband med inköp vilket förklarar det förhållandevis låga lagervärdet. Ökningen i biståndslagret beror på inköp för att öka beredskapen.

I november 2020 genomfördes en fysisk inventering av lagret i Kristinehamn.

Not 21

Kundfordringar	20-12-31	19-12-31
<i>Inhemskas kunder</i>		
Kramfors kommun	470	356
EON Energidistribution AB	515	-
Sydskraft Hydropower AB	237	-
Övriga	3 172	8 812
<i>Utländska kunder</i>		
Hovedstadens Beredskab	392	1
Harvard T H Chan School of Public Health	193	-
Forsvarets Efterretningsstjenste	142	-
Övriga	190	4 563
Summa	5 311	13 732

Som en följd av coronapandemin har flera stora konferenser och projekt blivit inställda vilket medfört mindre kundfakturering 2020. Vid utgången av 2019 fanns det några fakturor till större belopp vilket det inte finns någon motsvarighet till 2020.

Not 22

Fordringar hos andra myndigheter	20-12-31	19-12-31
Skatteverket, mervärdeskatt	63 374	72 162
Regeringskansliet	380	336
Trafikverket	826	-
Rymdstyrelsen	300	-
Övriga	1 499	5 892
Summa	66 379	78 390

I december 2019 gjordes stora inköp hos Teracom vilket förklarar skillnaden mellan åren vad avser mervärdeskatten.

Not 23

Övriga kortfristiga fordringar	20-12-31	19-12-31
Fordringar hos leverantör	1 730	468
Förskott och fordran/ återbetalning lön	73	97
Avräkningskonto resor	313	1 542
Övriga fordringar utländska	358	310
Övriga fordringar	199	1 493
Summa	2 673	3 910

En del av det minskade saldot avser avräkningskonto för resor som beställs via resesystemet Tur och Retur. Samlingsfakturor från reseföretaget, avseende ett av tre resekonton, bokförs på samma avräkningskonto som filen från Tur och Retur. Filerna innehåller resor, där resenären skapat en reseräkning och kopplat följesedelsrader. Löpande finns alltid ett saldo på avräkningskontot.

Under 2020 har ett utredningsarbete genomförts kring varför saldot på avräkningskontot ökat i större utsträckning än förväntat. Delar av saldot kan hänföras till resor som inte hanteras inom avräkningskontot och dessa har därför fakturerats på fel resekonto. Detta har korrigerats innevarande år vilket ger ett lägre utgående saldo 2020 mot 2019.

Jämfört med föregående år uppgår fordringar hos leverantör till ett högre belopp. Det avser inte någon enskild leverantör utan fordringsbeloppet är något högre per leverantör. Merparten av övriga fordringar avser kortfristig fordran kring krav på återbetalning av bidrag.

Not 24

Periodavgränsningsposter	20-12-31	19-12-31
Förutbetalda lokalhyror	55 197	51 995
Förutbetalda leasingavgifter	163 600	178 519
Övriga förutbetalda kostnader	31 730	29 669
Upplupna intäkter internationella insatser	12 215	1 303
Upplupna EU-bidrag	21 354	10 641
Övriga upplupna intäkter	1 054	2 690
Summa	285 150	274 817

Skillnaden mellan åren är till stor del hänförlig till internationella insatser och då främst hemtransporter av svenskar med anledning av coronapandemin där EU är medfinansier (bidrag). Även minskning av förutbetalda leasingavgifter inom Rakelverksamheten har påverkat skillnaden mellan åren.

Not 25

Avräkning med statsverket	20-12-31	19-12-31
<i>Anslag i icke räntebärande flöde (SCR)</i>		
Ingående balans	78 106	123 291
Redovisat mot anslag	1 460 479	1 731 182
Medel hänförliga till transfereringar m.m. som betalats från icke räntebärande flöde	-1 508 397	-1 776 367
Fordringar	30 188	78 106
<i>Anslag i räntebärande flöde</i>		
Ingående balans	-2 761	19 926
Redovisat mot anslag	1 459 645	1 349 457
Anslagsmedel som tillförts räntekonto	-1 463 330	-1 372 144
Återbetalning av anslagsmedel	-	-
Skulder avseende anslag i räntebärande flöde	-6 446	-2 761
<i>Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto</i>		
Ingående balans	-	-
Inbetalningar i icke räntebärande flöde	103 174	130 277
Utbetalningar i icke räntebärande flöde	-1 611 571	-1 906 643
Betalningar hänförliga till anslag och inkomsttitlar	1 508 397	1 776 366
Saldo	-	-
Övriga fordringar/skulder på statens centralkonto	-	-
Summa avräkning statsverket	23 743	75 345

Löpande görs likvidmässiga regleringar mellan räntebelagt flöde och SCR-flöde för transaktioner som inte kan hanteras i rätt flöde med en gång. Regleringen avseende november månad gjordes i december 2020. Avstämningen och regleringen mellan flödena för december månad har gjorts i början av 2021. Regleringen 2021 var på 16 120 tkr och innebar överföring från SCR-flödet till räntekontot.

Not 26

Kassa och bank	20-12-31	19-12-31
Behållning räntekonto i Riksgäldskontoret	343 318	370 209
Kassa och bank	14 409	29 107
Summa kassa och bank	357 727	399 316

Merparten av saldo för kassa och bank 2019 avsåg medel för EU-projekt på valutakonto. Större delen av medlen kom under december månad 2019, varvid reglering till olika EU-projekt skedde först 2020. Se vidare not 36.

Not 27

Balanserad kapitalförändring	20-12-31	19-12-31
<i>Balanserad kapitalförändring anslagsfinansierad verksamhet</i>	-7 414	-5 918
<i>Balanserat resultat för avgiftsfinansierad verksamhet</i>		
Uppdragsutbildning m.m.	-4 896	-822
Intyg förare	-327	-86
Tekniska system (SGSI)	2 507	2 518
Tjänsteexport	53	521
Internationella insatser	-5 523	-5 204
Rakel	292 880	220 781
Strategic Warehouse	68	-1 335
Summa avgiftsfinansierad verksamhet	284 762	216 373
Summa balanserad kapitalförändring	277 348	210 455

Not 28

Myndighetskapital	Statskapital	Bal kap anslagsfin verksamhet	Bal kap avgiftsfin verksamhet	Övrigt	Kapital- förändring enligt RR	Summa
Utgående balans 2019	331 541	4 081	216 374	-10 000	2 974	544 970
A Ingående balans 2020	331 541	4 081	216 374	-10 000	2 974	544 970
Föregående års kapitalförändring	-63 919	-1 496	68 389		-2 974	0
Årets avräkning statskapital	32 031					32 031
Årets kapitalförändring					-46 464	-46 464
B Summa årets förändring	-31 888	-1 496	68 389		-49 438	-14 433
C Utgående balans 2020	299 652	2 585	284 763	-10 000	-46 464	530 536

Avsättningen för avhjälpande av miljöskador som bokfördes 2018 med 10 mnkr särredovisas i kolumnen Övrigt.

Not 29

Avsättningar för pensioner	20-12-31	19-12-31
Ingående avsättning	2 806	5 222
Årets pensionskostnad	-18	-28
Årets pensionsutbetalningar	-1 488	-2 388
Utgående avsättning	1 300	2 806

Antalet delpensionsbeslut har minskat under 2020 jämfört med 2019, vilket förklarar skillnaden mellan åren.

Not 30

Avsättning avhjälpande miljöskador	20-12-31	19-12-31
Ingående avsättning	10 000	10 000
Årets förändring	-	-
Utgående avsättning	10 000	10 000

2019 bokade MSB upp en avsättning för avhjälpande av miljöskador på vardera 5 mnkr för miljöskadeobjekten övningsfälten vid skolorna på Sandö och i Revinge. Beloppen baseras på faktiskt genomförd sanering vid Räddningsverkets numera nedlagda skolor i

Skövde och Rosersberg. Saneringsåtgärder som medför utgifter och då även anslagsbelastning bedöms bli aktuella först då det fattas beslut om avveckling av verksamheten. Finansiering kommer då att ske via myndighetens förvaltningsanslag 2:6. Det har ännu inte skett någon redovisning mot anslag. Övergångsbestämmelsen i anslagsförordningen är inte aktuell för MSB eftersom myndigheten inte tidigare har redovisat avsättningen mot anslag.

Not 31

Övriga avsättningar	20-12-31	19-12-31
<i>Avsättning återställandekostnader lokaler</i>		
Ingående avsättning	5 500	5 500
Årets förändring	-5 500	-
Utgående avsättning	0	5 500
<i>Avsättning skadestånd</i>		
Ingående avsättning	4 000	-
Årets förändring	-	4 000
Utgående avsättning	4 000	4 000
<i>Övriga avsättningar</i>		
Ingående avsättning	12 541	11 701
Årets förändring	1 156	840
Utgående avsättning	13 697	12 541
Summa utgående avsättning	17 697	22 041

Med anledning av att MSB under 2018 beslutade att verksamheten i Stockholm skulle flytta till nya lokaler bokfördes uppskattade kostnader för återställande av befintliga lokaler som en avsättning med motsvarande 5 500 tkr. Under 2020 har avsättningen återförts i sin helhet. De faktiska återställandekostnaderna uppgick till 2 098 tkr, se vidare not 6.

Verksamheten i Stockholm flyttade till nya lokaler 2019. Det pågår en förhandling mellan MSB och fastighetsägare för de nya lokalerna i Stockholm om vem det var som orsakade förseningar i byggprojektet och därmed blir skyldig att betala merkostnaderna. En avsättning för bedömd skadeståndskostnad avseende detta bokades upp med 4 mnkr 2019.

Övriga avsättningar avser myndighetens kompetensväxlings- och kompetensutvecklingsåtgärder (s.k. tryggpengar).

Not 32

Lån i Riksgäldskontoret	20-12-31	19-12-31
<i>Låneram enligt 7 kap. 1 § budgetlagen</i>		
Ingående balans	180 396	168 956
Årets nyupptagna lån	62 659	58 024
Årets amorteringar	-49 379	-46 584
Summa utgående balans Lån RGK	193 676	180 396

Beviljad låneram enligt 7 kap. 1 § budgetlagen är 220 000 tkr.

Not 33

Övriga krediter i Riksgäldskontoret	20-12-31	19-12-31
<i>Övrig Kreditram enligt 7 kap. 6 § budgetlagen</i>		
Ingående balans	1 253 932	1 304 311
Årets nyupptagna lån	296 838	163 547
Årets amorteringar	-224 567	-213 926
Summa utgående balans Övriga krediter RGK	1 326 203	1 253 932

Beviljad övrig kreditram enl 7 kap 6 § budgetlagen är 1 550 000 tkr. Av beredskaps-tillgångarna som omfattas av den övriga kreditramen är det bara varningsmaterielen (analog teknik) som lånefinansieras. Övriga beredskapstillgångar anslagsfinansieras.

Not 34

Kortfristiga skulder till andra myndigheter	20-12-31	19-12-31
Skatteverket	18 197	17 783
Skatteverket, mervärdesskatt	4 148	6 877
Statens pensionsverk	331	6 644
Försvarshögskolan	1 439	8 378
Försäkringskassan	1 529	1 419
Totalförsvarets forskningsinstitut	2 540	11 046
Övriga	2 961	17 789
Summa	31 145	69 936

För att mildra den ekonomiska effekten av coronapandemin för företagare har MSB under 2020 betalat godkända fakturor omgående istället för att invänta förfallodatum. Samma princip har tillämpats för statliga myndigheter. Saldo för kortfristiga skulder till andra myndigheter är därför avsevärt lägre 2020 än 2019.

Not 35

Leverantörsskulder	20-12-31	19-12-31
<i>Inhemsk leverantörer</i>		
ATEA	15 648	18 244
TeliaSonera Sverige AB	19 523	23 219
Teracom	14 007	61 215
Övriga	63 365	184 574
<i>Utländska leverantörer</i>		
ASKK AB No	173	-
Gelila General Trading	573	-
Stibo Graphic	441	-
Övriga	575	53 505
Summa	114 306	340 757

För att mildra den ekonomiska effekten av coronapandemin för företagare har MSB under 2020 betalat godkända fakturor omgående istället för att invänta förfalldatum.

Saldo för utestående leverantörsskulder är därför avsevärt lägre 2020 än 2019.

Not 36

Övriga kortfristiga skulder	20-12-31	19-12-31
Personalens källskatt	17 190	17 732
Skuld till EU, valutakonto	1 101	19 571
Övriga skulder	-135	-496
Summa	18 156	36 807

Den stora differensen mellan åren avser Skuld till EU, valutakonto och hänför sig till de medel som kom december 2019 och där regleringen till olika EU-projekt gjordes först 2020, se även not 26. Någon motsvarighet till detta finns inte 2020.

Not 37

Periodavgränsningsposter	20-12-31	19-12-31
Semesterlöneskuld inkl sociala avgifter m.m.	72 999	65 057
Upplupna löner inkl sociala avgifter m.m.	7 946	3 192
Övriga upplupna kostnader	135 281	52 587
Övriga oförbrukade bidrag, inomstatligt	5 213	5 630
Övriga oförbrukade bidrag, utomstatligt	22 945	5 119
Förutbetalda intäkter	124 046	129 830
Summa	368 430	261 416

Skillnaden mellan åren vad avser semesterlöneskuld beror på ökat antal anställda.

Ökningen av övriga upplupna kostnader beror på ökade kostnader för materielanskaffning inom verksamheten för Strategic Warehouse och där materielen ännu inte har förbrukats på insats.

Övriga oförbrukade utomstatliga bidrag har ökat med anledning av nya projekt finansierade av EU.

Övriga oförbrukade bidrag, inomstatligt, består av totalt sex bidrag. Fem beräknas tas i anspråk inom 3 månader (totalt 1 048 tkr) och ett bidrag beräknas tas i anspråk om mer än ett år till tre år (4 165 tkr).

Not 38

Anslag 2:2 ap.2 Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor

Anslagsposten används för utbetalning av statsbidrag till kommuner för förebyggande åtgärder mot naturolyckor. Anslaget används också för bidrag till länsstyrelserna för arbete enligt förordningen (2009:956) om över-
svämningsrisker.

Not 39

Anslag 2:3 ap.2 Ersättning för räddningstjänst m.m.

Utfallet är helt beroende av de händelser som inträffar och tidpunkten för inkommen ansökan som ger rätt till ersättning från anslaget. 2019 nyttjades 14 mnkr av beviljad (19 mnkr) anslagskredit. Under 2020 fattade regeringen beslut om medgivet överskridande med motsvarande 40 mnkr. Denna har dock inte behövt nyttjas. Senare under året ersattes medgivet överskridande i ett nytt regeringsbeslut med en ökning av tilldelade medel istället.

Not 40

Anslag 2:4 ap.1 Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet

MSB disponerar anslaget först efter beslut av Regeringskansliet och det är avsett att finansiera vissa insatser. Regeringskansliet har under 2020 fattat beslut om insatser med anledning av händelser i följande länder: utbrott covid-19 i Nordmakedonien, över-
svämning i Ukraina, explosioner i Beirut (Libanon), jordskalv i Kroatien, jordskred i Norge samt Grekland vad avser bränderna i flyktinglägret på ön Lesbos.

Not 41*Anslag 2:4 ap.5 Krisberedskap*

MSB disponerar anslaget i syfte att öka förmågan att förebygga och förbereda för kris i hela systemet. De senaste åren har det varit ett ökat tryck på ansökningar från myndigheter att bedriva utvecklingsprojekt främst för att stärka arbetet inom civilt försvar och under 2020 särskilt projekt inom ramen för totalförsvarsövningen TFÖ 2020. Genomförandet av dessa utvecklingsprojekt har till stor del påverkats av coronapandemin och flertalet projekt har skjutits fram i tid alternativt att ambitionsnivån har justerats. Även övriga verksamheter som finansieras med anslaget har påverkats av pandemin såsom nationella förstärkningsresurser och ledningsplatser där upphandlingar och tillgången till konsulter försenats eller uteblivit. Det medför att MSB inte nyttjar hela anslaget 2020. Under året minskades anslagsnivån med 5 mnkr genom överföring till anslag 2:6.

Not 42*Anslag 2:6 ap.1 Myndigheten för samhällsskydd och beredskap*

2020 års verksamhet har till stor del präglats av hanteringen av coronapandemin. Den operativa hanteringen under året har inneburit höga merkostnader, vilka MSB inte skulle få kompensation för. Detta medförde att myndigheten under sensommaren gjorde åtstramningar i verksamheten med målet att komma till ett resultat i balans till årsskiftet. Verksamhet sköts då upp eller ställdes in, ambitionsnivån sänktes, och ersättningsrekryteringar gjordes restriktivt. Med dessa kraftiga åtgärder minskade det prognostiserade underskottet successivt under hösten och har medfört ett anslagsparande.

Av anslaget har 102 209 tkr använts för att finansiera beredskap och indirekta kostnader för att genomföra internationella insatser.

Not 43*Anslag 2:6 ap.2 Information till allmänheten med anledning av coronautbrottet*

Under året fick MSB ett uppdrag att genomföra informationsinsatser riktade mot allmän-

heten med anledning av coronautbrottet. För detta ändamål fick MSB en ny anslagspost under anslag 2:6. I uppdraget ingick även att lämna bidrag till aktörer som medverkade i fullgörandet av uppdraget.

Not 44*Anslag 1:1 ap. 41 Internationell civil krishantering*

Anslaget finansierar insatser inom civil konflikthantering. Summan av högstposterna för beloppsvillkoren under anslaget överstiger tilldelade medel. Detta ger en flexibilitet att styra resurserna dit det är mest väsentligt, vilket kan ge skillnad mellan utfall och aktuellt beloppsvillkor.

Not 45*Anslag 1:10 ap.1 Klimatanpassning*

Anslaget finansierar MSB:s kostnader för arbete enligt förordningen (2009:956) om översvämningsrisker. MSB fick under året en ökad anslagsnivå med motsvarande 6 mnkr. Del av de extra tilldelade medlen var planerade till karteringar men då upphandlingen drog ut på tiden gick det inte att färdigställa de leveranser som var planerade.

Not 46*Totalt anslagsutfall*

Redovisade nettoutgifter i anslagsredovisningen överensstämmer inte med intäkter av anslag i resultaträkningen beroende på att MSB även har anslagspåverkande poster i transfereringsavsnittet. Se vidare not 1.

Not 47*Inkomstitelredovisning*

Det finns för närvarande inga skadeståndsärenden, där ersättning ska levereras in mot inkomstitel.

Not 48*Bemyndiganderedovisning anslag 2:2 ap.2 Förebyggande åtgärder mm*

Det finns en avvikelse mellan bemyndiganderamen (55 mnkr) och utestående åtaganden (42,7 mnkr) 2020. Den förklaras av att en anpassning måste ske till en lägre anslagsnivå 2021 (24,8 mnkr).

Not 49*Bemyndiganderedovisning anslag 2:4 ap.1
Krisberedskap*

Den största differensen jämfört med beslutad ram avser utestående åtaganden för bidrag till kommuner och regioner. Den överenskommelse som var planerad att tecknas under 2020 kommer att tecknas först 2021 varför de utestående åtagandena tillfälligt minskar under 2020.

Not 50

Finansieringsanalys	2020	2019
Kostnader enl resultaträkning	-2 714 855	-2 402 202
<i>Justeringsposter i finansieringsanalysen</i>		
Avskrivningar	345 976	317 553
Reaförluster	4	108
Avsättningar	-1 506	-2 416
Summa	-2 370 381	-2 086 957

Not 51

Finansieringsanalys	2020	2019
Intäkter avgifter och ersättningar enl resultaträkning	968 237	811 913
<i>Justeringsposter i finansieringsanalysen</i>		
Reavinster	-473	-648
Summa	967 764	811 265

Not 52*Förändring myndighetskapital 2019*

Rättelse 2019 av finansiering för en fortbildningstjänst inom utbildningsverksamheten bokfördes i balansräkningen mellan balanserad kapitalförändring och avräkning anslag med belopp 3 511 tkr.

Not 53*Finansiering av investeringar*

Av årets nya lån från Riksgäldskontoret avser 62 659 tkr lån enl 7 kap 1 § budgetlagen och 296 838 tkr övrig kreditram enl 7 kap 6 §

budgetlagen. Av årets amorteringar avser 49 379 tkr lån enl 7 kap 1 § budgetlagen och 224 567 tkr övrig kreditram enl 7 kap 6 § budgetlagen.

Not 54*MSB:s insynsråd 2020***Ordförande:**

Dan Eliasson, generaldirektör MSB t o m 2021-01-06

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- ledamot Regeringens krishanteringsråd, ledamot Samverkansrådet mot terrorism, ordförande Mediernas beredskapsråd, ordförande Rådet för samhällsviktiga kommunikationstjänster, ledamot Kungafonden

Vikarierande generaldirektör MSB, Camilla Asp ersätter fr o m 2021-01-07

Insynsrådets ledamöter:

Dan Persson, regionpolischef Polismyndigheten

Olivia Wigzell, generaldirektör Socialstyrelsen

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- ordförande Rådet för styrning med kunskap, ordförande Nämnden för Hög-specialiserad vård, ledamot Regeringens krishanteringsråd, ledamot Kungafonden, ledamot för Nationella vårdkompetensrådet, nomineringsperson för Konstfack samt särskild utredare med uppdrag att föreslå en äldreomsorgslag.

Jonas Haggren, viceamiral Försvarmakten

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- styrelseledamot Teracom AB.

Jörgen Berglund, riksdagsledamot

Heléne Björklund, riksdagsledamot

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- ledamot Kustbevakningens insynsråd och Strålsäkerhetsmyndighetens insynsråd.

*Carl Fredrik Graf, landshövding
Östergötlands län*

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- styrelseledamot i AB Alexander Graf (bedriver ingen verksamhet).

Sigbritt Karlsson, rektor Kungliga Tekniska högskolan

Innehar uppdrag i följande styrelser och råd:

- ledamot UKÄ insynsråd, styrelseledamot Vinnova, styrelseledamot Vetenskap/Allmänhet, VA, ledamot Rådet för ESS/MAX IV-kansliet, ledamot Stockholmsregionens kompetensråd, SUHF, ordförande i expertgruppen för arbetsgivargruppen, SUHF, ledamot i styrgruppen för högre ledarprogram, ordförande Göran Gustafssons Stiftelse UU/KTH, styrelseledamot Stiftelsen Elektronikcentrum i Kista, ledamot i Membership of First Governing Body of Munster Technological University.

Martin Ärnlov, generalsekreterare Röda Korset

Not 55

Ersättningar och förmåner 2020

Ersättningar och förmåner till ledande befattningshavare och insynsrådets ledamöter enligt förordningen (2000:605) om årsredovisning och budgetunderlag:

Ledande befattningshavare

Generaldirektör: Dan Eliasson

Löner och andra skattepliktiga förmåner 2 008 181 kronor exklusive sociala avgifter. Generaldirektören har rätt till pension enligt förordningen (2016:411) om tjänstepension, inkomstgaranti och avgångsvederlag till myndighetschefer. Inga andra avtal om pension finns. Anställningen som generaldirektör för MSB avslutades 2021-01-06.

*Vikarierande generaldirektör MSB,
Camilla Asp ersätter fr o m 2021-01-07*

Insynsrådets ledamöter

Arvoden och andra skattepliktiga förmåner till insynsrådet

	Belopp i kr
Jörgen Berglund	6 000
Dan Persson	1 500
Olivia Wigzell	6 000
Jonas Haggren	4 500
Helene Björklund	6 000
Sigbritt Karlsson	6 000
Carl Fredrik Graf	4 500
Totalt:	34 500

Sammanställning över väsentliga uppgifter

Belopp anges i tusentals kronor	2020	2019	2018	2017	2016
Låneram för investeringar					
<i>låneram enl 7 kap.1 § budgetlagen</i>					
beviljad låneram	220 000	200 000	200 000	199 000	1 390 000
utnyttjad låneram	193 676	180 396	168 956	107 570	1 206 472
<i>övrig kreditram enl 7 kap. 6 § budgetlagen</i>					
beviljad låneram	1 550 000	1 550 000	1 550 000	1 550 000	300 000
utnyttjad låneram	1 326 203	1 253 932	1 304 311	1 270 019	105 000
Kontokredit på räntekonto					
beviljad kontokredit	400 000	400 000	400 000	400 000	400 000
maximalt utnyttjad kontokredit	-	-	74 743	46 471	40 308
Räntor räntekonto					
räntekostnader	16	1 048	1 216	487	464
ränteintäkter		-	-	10	10
Avgiftsintäkter disponeras					
beräknade enligt regleringsbrev	862 400	824 000	787 000	667 930	693 950
utfall	949 143	785 514	721 116	730 902	667 224
Avgiftsintäkter, ej disponeras					
beräknade enligt regleringsbrev	-	-	-	-	-
utfall	-	-	-	-	-
Anslagskredit för ramanslag					
beviljad anslagskredit	87 598	104 874	109 723	70 348	68 756
utnyttjad anslagskredit	-	14 450	51 916	6 713	152
Anslagssparande för ramanslag	62 863	19 926	120 215	83 729	93 840
Tilldelade bemyndiganden					
totalt gjorda åtaganden	1 531 224	2 011 421	494 205	588 299	707 004
Medeltalet anställda¹⁾	1277	1177	1240	1068	1025
Årsarbetskrafter²⁾	1195	1107	1051	984	951
Driftkostnad per årsarbetskraft	1 980	1 880	1 797	1 724	1 691
Årets kapitalförändring	-46 464	2 794	-59 704	-74 712	-32 647
Balanserad kapitalförändring	277 348	210 455	146 035	93 099	30 841

1) Av antalet anställda 2020 avser 90 tillfälligt anställda i verksamheten för internationella insatser. Motsvarande siffra för 2019 var 85 st, 2018 96 st, 2017 98 st och 2016 85 st. Medeltalet anställda är ett genomsnitt av antal anställda baserat på mätningar vid två tidpunkter under året, mars och september. Uppgifter kring antal anställda i avsnittet om kompetensförsörjning i kapitlet Särskild återrapportering tas fram vid ett tillfälle efter årets slut. Detta förklarar varför siffrorna skiljer sig åt.

2) Av antalet årsarbetskrafter 2020 avser 83 st tillfälligt anställda i verksamheten för internationella insatser. Motsvarande siffra för 2019 var 85 st, 2018 91 st, 2017 91 st och 2016 84 st.

Intern styrning och kontroll

Intern styrning och kontroll

Myndighetens verksamhet omfattas av förordning (2007:603) om intern styrning och kontroll. I detta avsnitt redovisas generaldirektörens bedömning av om den interna styrningen och kontrollen varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Bedömning av den interna styrningen och kontrollen 2020

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har vid uppföljning av risker inte identifierat brister i den interna styrningen och kontrollen som är av sådan art att de bedöms utgöra väsentligt underlag för regeringens uppföljning, prövning och budgetering av verksamheten.

MSB har en modell för arbetet med intern styrning och kontroll som är en del i MSB:s styrprocess (planerings- och uppföljningsprocessen). Som stöd i arbete, samt för att skapa överblick över målstruktur och verksamhetsprocesser, använder MSB digitala system för planering och processer. Uppföljning av verksamhet sker tre gånger per år. Ekonomi och de leveranser som generaldirektören särskilt prioriterar följs månadsvis upp i myndighetens ledningsgrupp. På motsvarande sätt sker även uppföljning av de åtgärder som beslutats med anledning av internrevisionens och riksrevisionens granskningar.

Under året har MSB fortsatt den vidareutveckling av den interna riskhanteringsprocessen inom intern styrning och kontroll som påbörjades 2019. Utvecklingen kommer att fortgå under 2021 bland annat inom uppföljning samt en fortsatt integrering i styrprocessen. MSB:s strategiska och väsentliga risker hanteras och dokumenteras inom ramen för riskhanteringsprocessen. Verksamhetsrisker har av säkerhetsskäl hanterats sidoordnat planeringsverktyget under 2020.

Vid ingången av 2020 identifierade MSB fyra strategiska risker: lever vi som vi lär, MSB:s operativa kapacitet, parallellitet i planeringen (av totalförsvaret) och totalförvarsövning 2020. Under året hanterades även risker kopplade till pandemin. Riskerna har hanterats i riskhanteringsprocessen samt i ordinarie verksamhetsplanerings- och uppföljningsprocess.

Pandemin har föranlett att MSB prioriterat om i sin verksamhet för att kunna hantera förändrade förutsättningar, merkostnader och behov av personalresurser för den operativa hanteringen. För att åtgärda de brister inom informationssäkerhetsarbetet som internrevisionen och myndigheten identifierade 2019, har riskreducerande åtgärder genomförts enligt plan. Fortsatta riskreducerande åtgärder kommer att implementeras under 2021.

Jag bedömer att den interna styrningen och kontrollen vid myndigheten har varit betryggande under den period som årsredovisningen avser.

Jag intygar att årsredovisningen ger en rättvisande bild av verksamhetens resultat samt av kostnader, intäkter och myndighetens ekonomiska ställning.

Stockholm, 19 februari 2021

Camilla Asp

Vikarierande generaldirektör för MSB

| Bilaga 1

Bilaga 1

I bilaga 1 redovisas uppgifter i tabellform som kompletterar den redovisning som gjorts under respektive verksamhetsområde.

Tabell 1. Utbetalda medel till ideella organisationer från anslag 2:6 MSB

Utbetalda medel till ideella organisationer för genomförande av utbildningsverksamhet riktat till allmänheten.

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Arbetarnas bildningsförbund*	840		
Brandskyddsföreningen Sverige	5 300	6 500	6 600
Föreningen Räddningskårer i samverkan FRIS	1 057	1 150	1 200
Pensionärernas Riksorganisation		1 500	1 500
Studieförbundet BILDA*	1 000		
Stölskyddsföreningen*	400		
Surfa Lugnt		250	250
Svenska Försvarsutbildningsförbundet	2 110	1 450	1 450
Svenska Judoförbundet*	325		
Svenska Kommunalpensionärerna*	20		
Svenska Livräddnings-sällskapet	7 938	7 000	7 050
Svenska Lottakåren	700	3 000	3 000
Svenska Röda Korset	5 990	6 000	6 050
Sveriges Civilförsvarsförbund	5 500	5 650	5 650
Sveriges Frivilliga Brandkårer	760	500	250
Unga Forskare*	1 060		
Slutreglering föregående års bidrag	-155	-568	-516
Summa	32 845	32 432	32 484

*2020 startade en ny uppdragsperiod vilket innebar att sex nya organisationer tilldelades medel jämfört med året före.

Tabell 2. Utbetalda medel till kommuner för förebyggande åtgärder från anslag 2:2

Förebyggande åtgärder mot jordskred och andra naturolyckor. Följande kommuner har erhållit bidrag 2020:

Kommun	Utbet 2020 (tkr)
Översvämning	
Arboga	18 587
Arvika	31 846
Härreda	7 296
Vansbro	3 050
Ras och skred	
Lerum	1 238
Orust	7 920
Sollefteå	615
Summa	70 552

Utöver ovanstående bidrag har MSB från anslaget också lämnat bidrag till länsstyrelser med 4 298 tkr för deras arbete i enlighet med översvämningförordningen.

Tabell 3. Ersättning för räddningstjänst m.m. från anslag 2:3

MSB har till uppgift att lämna ekonomisk ersättning till kommunerna för räddningstjänstkostnader och för sanering av olja enligt 7 kap 2 och 3 §§ lagen om skydd mot olyckor. Anslaget ska användas till ersättning för miljöräddningstjänst. Anslaget får även användas för kostnader för stöd från andra länder, ersättning av skada enligt 7 kap. 2§ punkt 2 Socialförsäkringsbalken samt ersätta länsstyrelser för de bidrag som lämnas för bevakning med skogsbrandsflyg.

Ersättning betalas från anslag 2:3 Ersättning för räddningstjänst mm. Ersättning har fördelats till följande:

Mottagare		Ersättning 2020 (tkr)
Ersättning för räddningstjänst	Typ av händelse	7 187
Eksjö kommun	Brand i byggnad	259
Gislaveds kommun	Skogsbrand	2 441
Gnosjö kommun	Skogsbrand	3 888
Motala kommun	Skogsbrand	84
Älvsbyns kommun	Brand i byggnad	515
Ersättning för räddningstjänst bränder 2018		5 268
Drabbade kommuner	Skogsbrand	5 268
Övriga ersättningar:		19 818
Kustbevakningen	Miljöräddningstjänst	909
Skogsbrandsflyg	Bevakning	18 909
Summa		32 273

Tabell 4. Finansiärer och intäkter för internationella insatser (Belopp i tkr)

Finansiär	2020	2019	2018
Sida	165 619	95 392	80 763
Anslag Regeringen	72 574	58 421	56 281
FN	515	2 812	6 652
EU	14 784	8 274	5 306
Summa (tkr)	253 492	164 899	149 002

MSB:s internationella insatser finansieras både med anslags- och avgiftsintäkter. I tabellen ingår medel från, anslag 1:1:41 Internationell civil krishantering, anslag 2:4:1 Viss internationell säkerhetsfrämjande och humanitär verksamhet samt avgiftsintäkter.

Tabell 5. Fördelning av medel från anslag 2:4 Krisberedskap

Anslag 2:4 Krisberedskap anslagspost 5 ska användas för att finansiera åtgärder som stärker samhällets samlade beredskap och förmåga att motstå allvarliga händelser och kriser samt till åtgärder som syfte till att skapa eller vidmakthålla en grundläggande försvarsförmåga samt i övrigt i enlighet med regeringens inriktning. Nedan redovisas hur anslaget fördelar sig per kategori och av efterföljande tabeller finns en mer detaljerad beskrivning av fördelningen inom respektive kategori.

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Centrala myndigheter exkl MSB	204 009	222 102	218 837
Länsstyrelser	198 405	196 423	106 533
MSB	170 304	237 130	186 643
Kommuner	465 270	471 898	470 178
Regioner	66 446	68 860	68 899
Frivilliga försvarsorganisationer	57 126	52 651	54 137
Forskning	114 987	104 851	127 962
Summa	1 276 547	1 353 915	1 233 189

Tabell 6. Bidrag till centrala myndigheter mm från anslag 2:4 Krisberedskap exklusive MSB

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Finansinspektionen	4 135	3 242	4 479
Folkhälsomyndigheten	2 448	6 215	12 000
Fortifikationsverket			924
Försvarets Radioanstalt	12 500	19 000	36 760
Försäkringskassan	130	820	2 570
Kustbevakningen	630	515	2 159
Lantmäteriet	1 212	1 579	2 035
Luffartsverket	3 736	1 299	5 683
Migrationsverket	4 253	3 712	2 800
Polismyndigheten	28 300	39 267	20 000
Post- och Telestyrelsen	20 280	27 003	5 316
Riksgälden	18	277	
Sjöfartsverket	1 876	3 382	7 272
Skatteverket	2 705		
SMHI	5 269	3 620	602
Socialstyrelsen	19 262	21 049	14 763
Statens Jordbruksverk	4 019	7 350	17 750
Statens Livsmedelsverk	15 283	14 933	16 993
Statens Servicecenter			2 249
Statens Veterinärmedicinska Anstalt	7 329	10 681	17 345
Strålsäkerhetsmyndigheten			4 061
Säkerhetspolisen		736	
Totalförsvarets forskningsinstitut	3 052	4 886	9 735
Trafikverket	23 497	32 575	19 300
Transportstyrelsen	273	750	1 021
Tullverket	500	910	1 220
Summa årets bidrag	160 707	203 800	207 035
Slutreglering föregående års bidrag	-12 944	-19 601	-13 198
SOS Alarm AB (regleringsbrev villkor 12)	25 000	25 000	25 000
Aktörsgemensam ledning	31 246	12 903	
Summa	204 009	222 102	218 837

Tabell 7. Bidrag till länsstyrelser från anslag 2:4 Krisberedskap

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Länsstyrelsen i Blekinge län	4 455	5 150	
Länsstyrelsen i Dalarnas län	4 894	4 865	1 103
Länsstyrelsen i Gotlands län	4 686	4 492	2 619
Länsstyrelsen i Gävleborgs län	5 020	5 130	1 960
Länsstyrelsen i Hallands län	5 400	5 150	2 799
Länsstyrelsen i Jämtlands län	5 525	6 406	5 550
Länsstyrelsen i Jönköpings län	4 545	5 240	
Länsstyrelsen i Kalmar län	4 650	5 020	2 670
Länsstyrelsen i Kronobergs län	7 555	6 955	3 519
Länsstyrelsen i Norrbottens län	6 366	8 167	4 635
Länsstyrelsen i Skåne län	7 430	7 160	6 200
Länsstyrelsen i Stockholms län	10 486	9 361	8 400
Länsstyrelsen i Södermanlands län	4 984	5 155	800
Länsstyrelsen i Uppsala län	41 507	59 616	20 965
Länsstyrelsen i Värmlands län	4 477	5 955	4 074
Länsstyrelsen i Västerbottens län	5 583	6 638	1 575
Länsstyrelsen i Västernorrlands län	2 443	3 565	1 533
Länsstyrelsen i Västmanlands län	4 600	5 050	2 320
Länsstyrelsen i Västra Götalands län	19 554	15 769	5 590
Länsstyrelsen i Örebro län	3 987	4 435	800
Länsstyrelsen i Östergötlands län	4 915	5 150	1 175
Summa årets bidrag	163 060	184 427	78 287
Slutreglering föregående års bidrag		-24 415	-541
Länsstyrelsemas ledningsplatser			
Drift	16 390	17 078	17 193
Utveckling	18 955	19 333	11 593
Summa ledningsplatser	35 345	36 411	28 786
Totalt bidrag till länsstyrelserna	198 405	196 423	106 532

Tabell 8. MSB:s andel av anslag 2:4 Krisberedskap

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Förstärkningsmateriel	53 345	94 878	49 556
Skyddsrum	11 715	15 936	15 985
Övning	16 052	22 115	8 917
Utvecklingsprojekt inom krisberedskap och civilt försvar	89 193	102 151	103 270
Övrig utvecklingsverksamhet		2 050	8 915
Summa	170 304	237 130	186 643

Utvecklingsprojekt består till stor del av att utveckla stöd till allmänheten, förstärkning av mobila basstationer, övningar inom civilt försvar samt metod- och systemstöd

Tabell 9. Bidrag till kommuner från anslag 2:4 Krisberedskap

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Ersättning till kommuner enligt LEH	295 886	289 540	272 802
Ersättning till kommuner för civilt försvar	100 000	100 000	100 000
Bidrag abonnemangspris Rakel	27 000	27 000	37 000
Bidrag för kommunal ledning och räddningscentraler	41 929	54 834	59 572
Övriga utbetalningar avseende kommunal ledning och räddningscentraler	456	523	804
Summa bidrag till kommuner	465 270	471 898	470 178

Tabell 10. Bidrag till regioner från anslag 2:4 Krisberedskap

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Ersättning till regioner enligt LEH	31 263	30 713	30 000
Ersättning till regioner för civilt försvar	30 000	30 000	30 000
Bidrag för ledningsplatser	5 166	8 055	2 707
Övriga utbetalningar avseende ledningsplatser	17	92	6 192
varav SSIK			5 178
Summa bidrag till regioner	66 446	68 860	68 899

Tabell 11. Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer från anslag 2:4 Krisberedskap samt MSB:s förvaltningsanslag (2:6)

Belopp i tkr Organisation	Utbetalt organisationsstöd (anslag 2:6)			Utbetalda uppdragsmedel (anslag 2:4) Organisation		
	2020	2019	2018	2020	2019	2018
Flygvapenfrivilligas Riksförbund (FVRF)	301	271	291	181	62	126
Frivilliga Automobilkårens Riksförbund (FAK)	2 566	2 302	2 182	7 339	7 351	7 701
Frivilliga Flygkåren (FFK)	2 255	3 591	4 061	5 281	7 865	7 649
Frivilliga Motorcykelkårens Riksförbund (FMCK)	364	357	350	700	130	
Frivilliga Radioorganisationen (FRO)	1 077	1 085	965	1 300	3 000	2 500
Försvarets Personaltjänsteförbund (FPF)	182	179				
Insatsingenjörernas riksförbund (IIR)	231	233	226	190	395	205
Riksförbundet Sveriges Lottakärer (SLK)	1 994	1 630	1 626	3 863	4 781	5 570
Sjövärnskårens Riksförbund (SVK)	767	528	700	1 649	2 311	2 430
Sveriges Bilkårens Riksförbund (Bilkåren)	1 489	1 450	1 194	5 307	6 017	5 212
Svenska Blå Stjärnan (SBS)	2 492	2 829	3 058	6 180	6 375	6 679
Svenska Brukshundklubben (SBK)	1 278	1 441	1 759	2 148	3 654	3 688
Svenska Civilförsvarsförbundet (SCF)	3 387	3 934	3 347	7 558	9 236	10 921
Svenska Fallskärmsförbundet (SFF)	273	268	262	123	130	
Svenska Försvarsutbildningsförbundet (Försvarsutbildarna)	1 792	1 472	1 581	4 600	4 575	4 138
Svenska Pistolskytteförbundet (SPSF)	485	477	466			
Svenska Röda Korset (SRK)	1 582	477	466	6 900	6 787	5 298
Svenska Skyttesportförbundet (SvSF)	485	477	466	55	130	
Summa årets bidrag	23 000	23 000	23 000	53 373	62 798	62 117
Slutreglering av föregående års bidrag				-9 235	-10 147	-9 008
Netto utbetalt till frivilligorganisationerna	23 000	23 000	23 000	44 138	52 651	53 110
Ersättning till FFO med anledning av COVID-19				12 988		
Ersättning gällande Skogsbränder (anslag 2:4)						1 028
Bidrag till frivilliga försvarsorganisationer	23 000	23 000	23 000	57 126	52 651	54 137

Tabell 12. Utbetalning av forskningsmedel från anslag 2:4 Krisberedskap

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Atlantic Council of the Unites States, Inc	149		
Chalmers Tekniska Högskola AB	2 302	1 050	1 443
FOI – Totalförsvarets forskningsinstitut	27 116	34 271	31 260
Försvarshögskolan	13 032	6 967	6 850
Göteborgs Universitet	8 929	3 255	5 818
Harvard T.H Chan School of Public Health		470	
Högskolan i Skövde	3 179	3 348	3 272
Ideon AB		1 269	2 320
Institutet för Framtidsstudier	4 628	2 245	2 153
Institutet för Rymdfysik	4 623	4 906	4 800
Karlstads Universitet	1 981	1 877	4 828
Karolinska Institutet			662
Kungliga Tekniska Högskolan	5 480	4 043	7 243
Linköpings Universitet	7 366	8 292	9 743
Linné universitetet			150
Lunds Universitet	11 097	12 936	11 307
Malmö Universitet	1 353	1 264	1 261
Mittuniversitetet	5 020	5 851	6 311
NordForsk	3 000	2 000	
Regeringskansliet			19
RISE Research Institutes of Sweden	1 225	100	2 023
Secana AB	173		
SICS East Swedish ICT AB			731
Statens geotekniska institut	1 486	476	
Stockholm Environment Institute	1 023		
Stockholms Universitet	1 775	1 848	1 648
Styrelsen för Svensk Brandforskning	4 000	3 918	4 110
Sveriges lantbruksuniversitet			234
Sveriges meteorologiska och hydrologiska institut	472	1 497	2 209
Södersjukhuset AB	150		
Södertörns högskola		231	581

⬇ Tabellen fortsätter!

Belopp i tkr	2020	2019	2018
Tekniska Högskolan i Jönköping AB	500		
Umeå Universitet	4 597	3 792	1 812
Uppsala universitet			800
US Department of Homeland Security		571	
Utrikespolitiska institutet	657	348	
Winning Innovation i Lund AB	2 537	1 269	
Örebro Universitet	189	362	1 495
Övriga	15		350
Återbetalning av forskningsbidrag	-3	-2 150	-753
Erhållna bidrag för finansiering av forskning	-3 065	-1 452	-700
Netto utbetalt till Forskning	114 987	104 851	113 983
Studier (diverse utförare)			13 979
Summa forskning och studier	114 987	104 851	127 962

Myndigheten för
samhällsskydd
och beredskap